

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az irodalom satócsai.

Budapest, február 7.

(v.) Ma haragszom, s tehát goromba leszek. Haragszom egy poétára, le is fogom szidni alaposan a nagy nyilvánosság színe előtt. A magyar poétáknak ah oly sűrű, az isten kegyelméből való magyar poétáknak ah oly ritka speciéséhez tartozik az a költő, aki e nagy bosszúságonnak tárgya és kufforrása. Vajjon kell-e a nevén szólítanom ezt a poétát? A közönség ugyanis kitalálja: Kiss József-ről van a szó. Póru jár ma ez az isten kegyelméből való magyar poéta. Visszafojtotta önérzését, s meglakolt érte ő mi keservesen. Máskor hatalmasan lüktet benne egy makacs hüszkeség s érzi, hogy a magyar irodalom dicsőségének ő az egyik forrása. Ma szerény volt, botorul szerény s elkövette azt a megbocsáthatatlan hibát, hogy ő kért dicsőséget a magyar irodalomtól. Ekként megbotolván, tiszta sor, hogy el kellett buknia. Ugy kell neki! Ugy kell neki!

Van itt Budapesten egy szövetkezet, amely eleven cáfolata a gróf Széchenyi Imre minapi mondásának, amely szerint a szövetkezeti eszme az altruizmusnak édes gyermeke. *Kisfaludy-társaság* a neve ennek a szövetkezetnek. Az irodalmi satócsa-szellem hajléka ez; fúrge kalmárok kereskednek e furcsa boltban babérlombbal s akácvirággal, kilószámra mérve így a dicsőséget és a halhatatlanságot. Ebbe a boltba kívánt bejutni Kiss József, Mi birta rá erre a megfoghatatlan gondolatra? Farsangidő járja s talán mulatni akart a rémületen, amit bekéredzede okozni fog? Avagy megjelent álmában Apolló, ez a szép és könyörtelen isten s parancsot adott neki, hogy oszonjon a Marsyasok közé szelid ábrázattal, nehogy megsejtsék, ki küldte, de magával vive nyuzó bicskáját, amelylyel majd megtanítja poéta-emberségre a dicsőségbitorló nyomorultakat? Szóval, Kiss József oda állott nagy szeré-

nyen a Kisfaludy-társaság ajtaja elé és kopogtatott. És lön nagy felindulás a gyülekezetben. Lehurrogták a tolakodót: „Mit keres itt ez az ellenszenves jövevény? Miféle jogcimej vannak a halhatatlanságra? Ki kell dobni ezt a frátert, még mielőtt bejött volna!” És kidobták csakugyan, még mielőtt bejött volna. Ebrudon verték el a kapufélfá mellől. Ugy kell neki!

Ugy kell neki! Mit kívánkozik a fülemile a verebek közé? Hogy ő is szürke, mint amazok, még nem ad neki polgárjogot köztöttük. Érze be az alacsony galagonyabokor hajlékával és dalolja el ott közel a röghöz a maga édes-szomorú dalait. S ne kívánkozzék fel azokba a büszke magasságokba, ahol az élelmes veréb honol: sudarfák tetejére, ahonnan jól meglátni az ut sarában a kenyérmorzst, vagy granáriumok háztetejére, ahol kényelmesen csenhetni akár mennyi buzaszemet. A verebek válogatósak. Azt tartják, ami szürke is, piciny is, madár is, az még nem veréb. Oda még egyéb is kell, amivel egy közönséges fülemile nem dicsekedhetik. Aki nem tud kihívóan csiripelni, élelmesen eledel után nézni, akinek nagyobb a szíve, mint a gyomra, aki nem fúrge a vállalkozásban, hanem csökönyös a melabúban: az nem fogadtatik be verebnek. A granárium padlásán lakó vén baglyok nevelik a verébajtába ezt az intoleráns önérzetet. Huhogva mondják az örökké lakmározó, elpusztíthatatlan étvágyu verébhadnak: „Ne hagyjete a csalogánynak. Én éjszaka is látok s tudom, miket mivel ez az együgyű madár a sötétben. Nem ért az semmi okos dologhoz. Szerenádokat ad éjjelente a rózsáknak s dalol nekik bus nótákat az epedő szerelemről. Hogy éhen ne veszszen, fog magának olykor egy-egy kukacot s alighogy lenyelte, énekelni kezd megint. Nincs benne annyi ügyesség, mint ti bennetek. Nappal álmosan kucorog valami bokor alján, éjjel pedig ábrándozik. Valósággal lopja az éjszakát. Ellenben ti, ti hasznos és rendes lények

vagytok. Éjjel alusztok, nappal táplálkoztok, még pedig oly ügyesen, hogy a lóganéjből is ki tudjátok szedni a buzaszemet. Hát ne barátkozzatok, ti dicső verebek, azzal a bokorlakó, kukacevő örökké koplaló fülemülével.” Így szólnak a vén baglyok a granárium padlásán a gögös verebekhez. Persze, hogy ilyen kitanítás után nem vár jó sors a közéjük kívánczó fülemilére.

Kiss József tehát kibukott a Kisfaludy-Társaságból. A legkevesebb szavazatot ő kapta. Felannyit se, mint Fiók Károly. Miféle fiók ez a Fiók? Lehet, hogy valami becsületes versíró. Én litteratus ember vagyok, még sem olvastam soha egyetlen sorát sem. Lehet, hogy ebben én is hibás vagyok; de bizonyos, hogy kettőnk közül ő a hibásabb. Mért nem irt soha olyat, amit minden magyar embernek el kell olvasnia? És mégis ez a Fiók ur még egyszer olyan közel jutott a hivatalos halhatatlansághoz, mint Kiss József. Kiss József: — ez az édesszavu, dicsőséges poéta, akit homlok csókolt a magyar költészet génusza! Dalainak muzsikájától elandalodik a magyar sziv, fantáziájának tündérbírodalmában csodás virágok nyílnak, káprázatos illatuk és gyönyörű szinompában ragyogók, s láthatatlan hárfákról bűvös danák csendülnek, mosolygó bánatot és szomorú boldogságot hirdetők. S e dallamok közül ha olykor kiröppen ebbe a reális világba egy-egyakkord, kéjjel hallgatja egy egész nemzet ezt a varázslatos zenét; s a költő sóvárgásának százezer szivben két visszhangja, zokogásától millió szem lábbad könnybe és csengő fájdalom végigviharzik egy egész nemzetnek szívében... Ezt a Kiss Józsefet kergették el ma a Kisfaludy-Társaság tagjai a küszöbük-ről. Ugy kell neki!

Ugy kell neki! Miért nem értekezett okos és rögs prózában a magyar szinművészetről? Miért nem fordított széles magyar alexandrinusokba tömör római klasszikusokat? Miért

TÁRCA.

A páncélos vonat.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: François de Nion.

(Ez a novella, amely itt következik, tegnap jelent meg Párisban s ez tudtukkal az első elbeszélés, amely a most folyó dél-afrikai háborúból meríti tárgyát. Egy megtörtént epizódot ír le.)

I.

Az acéllal burkolt vagonok úgy álltak erős kerekeiken az éjszakában, mint valami megijedt nyáj. Sötét volt, a csillagokat felhők takarták el és csupán a közeli mezőn kóválygó, mozgó világosságok vetettek halvány csillogást a nagy, mozdulatlan kocsi érepcéljára.

Áztán lassanként mozgás kelt életre a mezőn. Eleinte csak mormogás, halk csörömpölés hallatszott. Majd a távolról egyre közeledő zajból kivált az egyszerre lépő katonák dobogása, a hang egyre élénkebb lett.

A mező felől csoportokba verődtek a lámpások, sorba állottak. Áztán elindultak egyszerre, átmenre.

Megérkeztek a highlanderek.

Sorba állottak a pályaudvaron. Melvil a mozdonyon állt és ezt gondolta:

— Ime, a hódítók!

És lelkén antik gondolatok suhantak át. Ugy érezte, hogy ők, angolok most mind argo-

nauták, akik az aranygyapjuért harcolnak. Elgondolkozott, s látta lelki szemével a libegő aranyszálakat, amelyeket ragyogó esomóba kuszált össze az éjszakai szellő.

A mozdony horkolva fűtta a gőzt. Néha-néha egy esomó szikrát dobott az éjszakába. A felhők eltakarodtak, s nemsokára teljesen tiszta volt az égbolt, ezeryi ragyogó csillagával.

Éles fűtventés hasított meg a csöndet, lassu hullámokban halt el a messziségben, amerre az ellenség táborozott. Majd erősebben, lármásabban lihegett a mozdony. Melvil úgy hallotta, mintha a türelmetlenségtől nyerített volna, s feszülő izmokkal várta volna, hogy nekiszabadítsák a messziségnek.

II.

Az emberek futkosni kezdtek a pályaudvaron. Sürgés-forgás lett, dal is hangzott. Némelyek a vendéglő felé siettek, mások tarisznyáikat tömtek meg mindenfélével. Legtöbbje a vagonok körül járkált, vagy nekitámaszkodott a páncélnak. Egyik-másik vidáman emelte föl puskáját, s a levegőbe célzott, mintha valami láthatatlan ellenséget akarna célba venni.

Melvil két nagy pohár whiskyt ivott; az alkohol lángja fölesapott az agyvelejéig. Izzó fényesomákat látott maga előtt, s örületes harcolási vágy fogta el. A gőz, mintha felelni akarna gondolatára, beleordított a mozdony hengereibe. Fűt, sustorgott, türelmetlenül izzott valami ebben a nagy gépben.

A felhársapkás tiszt harsány hangon kiáltott: — Indulunk!

Az emberek megrohanták a vagonokat, be-

ugráltak a páncélok mögé, elhelyezkedtek az érekcámrákban. És amikor nagy rándulással dübörögve megindult a vonat, egy nagy, erős ének hangja ordított bele a csöndes éjszakába, harsozott végig a hallgatag síkságon:

— God save the Queen! . . .

III.

Melvil a mozdonyon állt és élvezte a gyors rohanást. Aztán hirtelen arra gondolt, hogy most már nem lehet, nem szabad leugorni a vonatról, hanem rohanni kell — a dicsőségbe vagy a szégyenbe. Előre nézett és látta a nagy mozdonyt, amint lángoló nagy lélekzettel okáta a füstöt, s elől messzi ragyogott egyetlen nagy sárga szem az éjszakába. Ez a látvány magával ragadta. Főlegyen esedett, kiállt a mozdony kázanja mellett végighuzódó kis vashidra, s úgy bámult előre.

Érezte, amint jön, rohan mögötte az emberrel teletömött nagy vonat.

Igy száguldott előre az ismeretlen sötétbe az ember és a gép.

IV.

A vagonokban énekeltek a skótok. Egyszerre azonban a vezénylő tiszt sípjának éles hangja megakasztotta a dalolást. Hirtelen esőnd lett s azontul úgy rohant a vonat, mint valami a sötétségbe furdó nagy érekgigyő.

Igy röptek, szinte nyelték a távolságot. Melvil már se félelmet, se fáradtságot nem érzett. Az alkohol izzóvá tette arcát. Mereven nézte, hogy a sinek közt mint fut a vonat előtt a jelzőlámpa nagy fényfoltja. Ugy rémlett előtte, mintha

nem volt rossz piktor és még rosszabb kritikás a magyar sajtó csecsemőkorában? Miért nem írt epigrammokat dúcögös distichonokban, vizenyős szellemben s féltékeny kerülvén azt, ami a darazsát darázsza és az epigrammot epigrammá teszi: a fulánkot? Miért nem töltötte életét egy miniszteri büroban, olvasva sok jó regényt és megírva egy rosszat? Mért nem akart Bayer József, Hegedüs István, Keleti Gusztáv, P. Thewrewk Emil, Szüry Dénes lenni? Miért lett minden áron Kiss Józseffé? Együgyű poéta, azon az uton, amelyen te kullogtál eddig, magyar író nem csinált karriert. A nemzet rég befogadott szeretetébe; — de csufásosan elkerget, valahányszor jelentkezel nála, a céh. Oda be nem eresztenek téged, mivel forradalmár vagy. Hogyan merészeltél halhatatlanná lenni nélkülük? S a nemzet által feléledt nyugtató babérkoszorút mért fogadtad el, holott láthatad volna, hogy leveleit nem az ő szatóc-sboltjukban vásárolták? Bevonultál a dicsőség birodalmába, s nem kértél tőlük utlevelet! Poézisednek megnyitott a nemzet szíve, s te nem fizetted nekik kapupénzt. Boldogtalan, lásd be valahára, hogy nihilista vagy. Lásd be és vezekelj. Öltés magadra szörccsuhát, hajtsd meg alázatosan eddig büszke fődét s járulj eléjük bünbocsánatot esdve. És szólj imígyen hozzájuk:

— Nagyérdemű céh, szánom-bánom vétkeimet. Szilaj voltam s daloltam főlebbvalói engedély nélkül. Voltak sikereim, egész pályafutásom — sajna! — egyetlen nagy siker volt, s dicsőségemet nem hoztam el a ti lábaitok elé. Mea culpa, mea maxima culpa! Esztelen is voltam, mertem a magam lábán járni. Új lantot ragadtam vakmerő kezembe és új dalokat pengettem rajta, eddig soha nem hallottakat, eddig soha nem érzett érzésekről. Dacos művész akartam lenni, nem jó erkölcsű mesterember. Hibáztam. S visszavonok mindent, csak hogy megkérleljem a nemes céhet. Ezentúl szelid leszek és alázatos. Tüzes bor helyett enyhe limonádét énekelek majd, megnesyem fantáziám szárnyát, beleszorítom duzzadó lelkemet az átlagos színvonal kalodájába. Fogadjatok hát be nagylelkűen: esküszöm, hogy jó verset nem írok többé soha!

Igy szólj hozzájuk, Kiss József; s meglásd, beválasztanak. Ha pedig nem nyomorítod meg magad, törődj bele egyszer s mindenkorra a rezignációba. Mostani méreteiddel mindez arany volna. Mintha az aranygyapju szétterjedt fonadékai rohannának előtte s ők vadászva üldöznék a drága ércet. Mintha csak le kellene hajolni érte a földre...

Egy dörömlés reszkettette meg a levegőt.

Feje fölött hosszas süvítéssel száguldott el egy bomba. Aztán nagyot csendültek az acélpáncélok. Egyik-másik úgy bongott, mint valami óriás harang. A távolban úgyuk dörögtek.

A boerok lövöldöztek a vonatra. Melvil hallotta, amint egyik-másik golyó visszapattant a páncélról. Volt olyan is — ennek nyers, nem visszhangzó döröge volt — amely átfuródott az érelemezben.

Rövid villámok cikáztak át az éjszakán, s a vonatról szapora dörömlések feleltek az ellenséges tábornak.

Melvil rémülten látta, amint a mozdony kéme nye iszonyu esőrdüléssel lezuhant. A boerok egy lövege szétrobbant a mozdony alatt.

Hogyan, hát semmi se lesz az aranygyapjuból?

A mozdony bőgve, tüzet, füstöt okádva ágaskodott föl. Tört fejét nekiszegte a csillagos égnek. Aztán, hogy a vonat lökte előre, visszazuhant a földre, lurtá, fölturta a göröngyöt, majd megállt. Sisteregre patakzott belőle a forró víz. Melvil ordított:

— A gazemberek!

De már akkor hatalmas lökést érzett, érezte, hogy röpül s nekivágódik egy sziklának.

S agóniában vívódva, hőröge markolászta a földet, ezt a földet, amely telve van arannyal, ezt az aranygyapjút, amely még mindig nem lehetett az övék...

nem vesznek be maguk közé. Bolondok volna nekik, ha ekkora sulyu tehetséget ráeresztenének rozszant gályájukra.

A budgetvita.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 7.

Az őszi szürke napon még Mezőssy Béla is szürkének látszott, aki pedig csupa elovenség mások. Ma sem a beszéde volt szürke, csak a hangulat, mely az üvegtető alatt eláradt. És valahogy hatástalanul hangzott el még az az elmés párhuzam is, melyet a Telecsy Kristóf tegnapi és az Ignatovics Jakab (ugyancsak kikindai követ) egykori hazafias beszéde közt fölállított. Pedig elmés is volt, kedves is. Mert ahogy tegnap Telecsy elragadta a vére, mikor a szerb hazafiságról beszélt, Ignatovics Jakab is erősen nyomta meg a szót 1861-ben, mondván:

— A magyarok táborában egy szerb vezér olyanformán fohászkozott esata előtt az istenhez: „nem kérek én, hogy minket segíts, csak a törököt ne segítsd, én uram s akkor majd csak elbánunk vele.” Én pedig azt mondom: „nem kérek én istenem, hogy minket segíts, csak az osztrákot ne segítsd s akkor magyarok meg szerbek elbánunk majd vele.”

Formás beszéd volt a Mezőssy Béláé azontul is, de ezt a Házat ma nem lehetett fölmelegíteni. Kovácsy Sándornak később inkább volt hallgatósága, de az is csendben hallgatta a tapasztalt gazdaember nyugodt fejtegetéseit. De legálább szívesen hallgatta mindazt, amit Kovácsy a gabonakerésről beszélt. Mert mindenkit érdekel ez a kérdés és a szónok igazán elfogulatlanul, pártszempontokon felül, hamisítatlan liberalizmussal beszélt róla. A hallgatóság tetszéssel honorálta, de nemsokára kihuzódott a folyosóra, mert a néppárti Páder Rezső jutott szóhoz. Csak annyit hallottak a beszédéből, hogy a tisztelendő ur nem tartja realisnak a költségvetést s akkor kiszöktek a folyosóra a megdöbbenő hiral:

— Páder nem tartja realisnak a költségvetést!

De a folyosót ez a vészhir se rázta fel. Csendesen szórakozott az a sem vette ki a nyugalmából, mikor megbízható emberek hozták a hírt, hogy a tisztelendő ur nem is beszél olyan rosszul. Elég ügyesen vagdalkozik s mindenképpen iparkodik, hogy ne legyen unalmas. A folyosó csak pihent tovább s csak egy óra után télt meg újra a tanácsterem, mikor Melezer Vilmos jelentkezett szólásra. Ez a szász képviselő azért érdekelte a t. Házat már eleve, mert tudták róla, hogy amint tegnap Telecsy Kristóf a szerbek hazafias ragaszkodásáról beszélt, most Melezerben a szászok hazafiságára fog megnyilatkozni. S ugyanis volt. Melezer erősen hangsúlyozta a szász nép hazafias érzületét, azt a vádat pedig hóbortnak bélyegezte, mintha a szászok Németország felé gravitálhatnának. A békességnek és ragaszkodó együttérzésnek hangja csendült ki ebből a beszédéből, melyet Melezer nagy szónoki hévvel, s ami nem közönséges momentum, igazán kifogástalan magyarsággal mondott el.

Meg is éljeneztek érte pártkülönbség nélkül, sőt egy nekibusult szélbali Petur bán keserűen jegyezte meg később a folyosón:

— Maholnap, ha az ember jó magyar beszédet akar hallani, a szászokat kell megszólaltatnia...

Holnap Barla Ödön kerül sorra s ahogy híre jár, holnap szólal fel gróf Tisza István is.

A képviselőház ülése február 7-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Pócs Sándor, báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést.

Az állami költségvetés

tárgyalásának során az első szónok Mezőssy Béla, aki elismeréssel szól Telecsy Kristófnak tegnapi beszédéről. Ez a beszéd ürvendős tény, mert bizonyítja, hogy a nemzetiségi izgatók Magyarországon még nem rontották el valamennyi

nemzetiségünket. Párhuzamot von Telecsy beszéde és a szerbeknek 1861-ben Ignatovics Jakab által kifejezett programja között. A szerb nemzetiség mindig velünk együtt küzdött. A szerb nemzet adta nekünk 1848-ban Damjanicsot is. A Ház attér a költségvetésre. Végtelemül nagy kár, hogy nálunk a költségvetési vitákat soha sem a gazdasági, hanem mindig közjogi és tágabb értelemben vett politikai indokok dominálták. És itt nem akar kitérni a szemrehányás elől, hogy hiszen ebben a közjogi ellenzék a hibás, amely nem gazdálkodik, hanem egyre csak közjogi politikát csinál.

Ez nem áll. A párt nem jökevből csinál közjogi politikát; nem egyéni kedvtelésből vonja be a vita keretébe ama kérdéseket és intézkedéseket, amelyek egy állam igazni önállóságának biztosítékai, hanem azért, mert vasköveketességgel évről-évre rákényszeríti az a szerencsétlen házasság, amely két gyüllöködő farsat szétszakíthatatlan bilincsekkel fűz össze.

Ha ma megszűnnék Magyarországon minden közjogi párt; ha ma kiszakíthatná minden magyar szívéből egy látogatlan kez azt az érzést, amely hazáját önállóvá és szabadá akarja tenni, ha ily rezébe illő metamorfózis után minden számottevő tényező a kormány rendelkezésére állana; hát tudna-e akkor is tisztán csak a magyar érdekeket szemmel tartó politikát csinálni a magyar nemzet számára? Nem tudna. Mert ez a kormány nem csak a magyar nemzet; hanem és főleg és első sorban egy monarchia kormányja is, akinek szemében első kérdés a monarchia és a mi államizágunk jóléte ez után nagyon is hatul következik. Hiszen évszázadok tanulsága az, hogy a fölöttünk uralkodó ház minő eszközöket vett igénybe ez ország kormányzásánál. Egy részük nyíltan ellenségnek tekintett bennünket: megbizhatatlan, dacos lelkű népek, amelyeket le kell igazni és koldussá kell tenni, mert csak a szolgáltságban kormányozható jól ez a faj; másrésztől viszont szorvezni akarta eltespedt rendi életünket; egy erős és gazdag ipari élet alapait készítette volna reformjaival elő, és mind e szíveséggel nem is kért sokat cserébe, csak egy csekélyke art: hogy adja föl a magyar államiságot és nemzetiséget.

I. Ferenc császár nyíltan hangozta a *salus universae monarchiae* elvét. A magyar nemzet érdekei ellenkeznek az ősszmonarchia érdekeivel, s ezért — okat nem respektálják. A kvótafelemelést is az ősszmonarchia érdekei kövelelték. A többség szónokai is elismerték, hogy a kvóta felemelése jogosulatlan, de elfogadták a politikai kényszerűség elméletét.

A közgazdasági szempontok is igazolják a bizalmatlanságot a kormány iránt. A pénzügyi bizottság is elismeri, hogy az adózó közönség teherviselési képessége tovább nem csigázható. E beismeréssel azonban a pénzügyi bizottság mit sem használt, legfeljebb csak éther-injekciót adott a haldokló betegnek. Csak a teljesen önálló berendezett gazdasági rendszer segítene a közgazdaság súlyi viszonyain. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Szabadságot adtak a magyar népnek, de nem mutatták meg neki, hogy miképp éljen vele. A plebs contribuens misera plebs leit. A tönkrement úsztriosztályból egy bürokratikus osztály alakult, amelynek helyzete, amint Hegedüs Loránt tegnap hangoztatta, nagyon nyomorult. A legnagyobb baj azonban az, hogy az ország tökeszerény. Az ipar és kereskedelem ezért nem fejlődhetik. A vidéki tekarékpénztárak tengődnek csak, mert a fővárosi pénzügyi intézetek nem pártolják őket, sőt magas kamattal az üzörat üznek. Szükségesnek tartja a kereskedelmi törvénynek oly irányu revizióját, hogy az osztalekok maximuma megszabassék. Tudni kell azt is, hogy hova fordítják a fővárosi pénzügyi intézetek azt a segélyt, amelyet a pénzügyminisztertel nverték, mert nézete az, hogy nem a vidéki pénzügyi intézetek segélyezésére fordítják azt. A költségvetést nem fogadja el. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Kovácsy Sándor foglalkozik azzal a kedvező hatással, melyet az őrlési forgalom buzánk árának alakulására gyakorolt.

Most az őrlési forgalom megszűnt. A kormány ennek fejében rekompenciációt tudott kivívni és jól tudja, hogy a kormány az őrlési forgalmat meg kellett szüntetni, mert hiszen talán az egész kiegyezési apparátusban ez volt az egyetlenegy kérdés, amelyben a magyar és az osztrák gazdak egyértelműleg követelték annak megszüntetését. A kormány mindent meg fog tenni, már igen sokat tett is arra nézve, hogy az őrlési forgalom megszűnté folytán a lisztkivitel más módon tegye lehetségesé és pedig tarifakedvezményeket által. Felteszi, hogy a kormány mindenesetre megtalálja a módokat arra nézve, hogy amennyiben az áru nálunk kivitelre kerül, kivethető legyen és azokat a piacokat, amelyeket különben elveszthetnénk, megtarthassuk (Helyeslés.) s hogy a gazda kárpótolva lesz és a gabona ára nagyobb csökkenést nem fog szenvedni. Mégis azon aggodalmának ad kifejezést, hogy ezen átmenetnél esetleg kellemetlenségek következhetnek be az egyik vagy másik faktor hátrányára. A tulkinálatnak a következménye pedig könnyen az lehet, hogy az a buzaárakra visszahatást fog gyakorolni, úgy Magyarországon, mint Ausztriában. Reméli, hogy a kormány közbevetett intézkedései következtében ez elő nem áll és nagyon óhajtaná, hogy ha ebben a tekintetben törekvései célt érnek. (Helyeslés jobbfelel.)

Óhajtaná, hogy az őrlési forgalomra nézve, amelyet a magyar és osztrák gazdak együttesen kívántak megszüntetni és amelyet a kormány az együttes kívánság következtében szüntetett meg, az osztrák és magyar gazdak abban az együttes kívánságban egyesüljenek ismét, hogy ez mihamarabb felfüggesztessék és az őrlési forgalom megint behozassék.

Attér egy másik kérdésre, amely szintén abból a szempontból hozott fel, hogy ezáltal a buzaárak

emelkedni és ez a tőzsdei határozat. (Halljuk! Halljuk!) 1896-ban a kereskedelemügyi minisztériumban egy ankét volt, amelyben jobbról és balról emondattak a különböző érvek és a végeredmény nagyon helyesen az volt, hogy mielőtt a miniszterek ebben a tekintetben törvényjavaslatot készítenének, először lesz baviári a német tőzsdejavaslat sorsát; ezt legelőször határozta el az ankét és a kereskedelmi miniszter meg is valósította az ankét határozatát, amennyiben Berlinbe küldte egy szakemberét és ez alapos tanulmány alapján megtette jelentését a miniszternek. A jelentés nem titok, az nyilvános, a kereskedelmi miniszter renfőletéből megjelent a Központi Értesítőben, a kereskedelmi miniszter hivatalos lapjában.

Az agráriusok célja a határidőzlet megszüntetése, illetve megszüntetésével kettős volt. Először is a buzaárak emelése, másodsor pedig a külföldi buza behozatalának megszüntetése. Ami a buzaárak emelkedését illeti, látjuk, hogy míg Berlinben a tőzsdei határidőzlet megszüntése előtt a buzaárak állandóan magasabbak voltak, mint Budapesten és Bécsben, addig a tőzsdei határidőzlet megszüntetése után Berlinben a buzaárak alacsonyabbak lettek és Bécsben meg Budapesten magasabb buzaárakat jegyeztek, mint Berlinben. 1892-ben Berlinben 1764 márká volt egy tonna buza ára; ugyanakkor Bécsben 166 márká, tehát 10 márkával alacsonyabb volt az ár. Budapesten pedig 156 márká árat jegyeztek, tehát 20 márkával alacsonyabbat. És mit jegyeztek 1898-ban? Berlinben tonnáért a buza ára volt 1855 márká, Bécsben 210 márká, tehát 25 márkával magasabb, Budapesten 199 márká, tehát 14 márkával magasabb.

Közbevetéleg itt azt hallotta mondani, hogy ennek más volt az oka. Meglehet, hogy ez az ok az volt, hogy nálunk szűkebb termési viszonyok állottak elő, de már 1899-ben is mutatkozott, hogy Berlinben az árak alacsonyabbak, mint Budapesten és Bécsben, holott 1899-ben jó termésünk volt. Az igazik az, hogy a kereskedő, aki vesz, nem tudja fixirozni a maga vételét határidőzlet által a hazában, tehát a kereskedő kénytelen külföldön fixirozni az árt, annak költségét és a rizikót, ha nem tud a határidőzlet által azt fixirozni, elhárítja magáról és áthárítja a termelőre. Azt, amit el akartak érni a határidőzlet megszüntetésével, nem érték el, hanem annak ellenkezőjét, t. i. a buzaárak sülvedését.

Beszél az ugynevezett védvámról. 1903-ban új szerződésnek fogunk kötetni. Aból indul ki, hogy az osztrák-magyar monarchia még igen hosszú időn át buzaimportáló állam lesz.

Rosenberg Gyula: Nem áll!

Kovácsy Sándor: Mi ma egy 1 frt 50 kros arany-vámmal dolgozunk és ez elegendő arra, hogy a külföldi buzaár bővönését meggátoljunk olyan években, mikor nálunk elegendő bő, mondjuk középtérű van, másrészt nem nagyon magas olyan időkben, mikor nálunk szűk termés van, úgy, hogy elláthatjuk magunkat a nélkül, hogy túlfizessük a buza árat. A magyar buzaárak kíván annyit védelmet, amennyit szükséges, hogy mezakadályozzuk a túlságos bővönést, de ezen vامت tovább emelni fölösleges.

Idegen buza már a mostani kisebb vám mellett sem jöhet be, másrészt a túlságos vámvédelem rotná a magyar buza minőségét. A költségvetést elfogadja. (Élénk tetszés jobbfelől.)

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Fader Rezső kifogásolja a költségvetésben felsorolt jövedelmek előirányzását, mert a tételek némelyike jóval kisebb, mint a mennyit a múlt évi tényleges bevételek feltüntető és a mennyit az idei évre várhatni. Panaszkodik a pénzügyi hivatalok zaklatásai miatt, melyek között nem utolsó helyen van az, hogy ha a szegény paraszt valami, hozzá is csakán jutott ezüst pénzt talai az adóhivatalnál fizetni, a helyett, hogy idővilágosítanak, mit csináljon a teljes értéknek meg nem felelő pénzdarábball, a koronát, forintot kettő török s visszadobják neki.

Azt mondja Beksics Gasztáv, hogy új alapot kell keresni a magyar politikának s ráveti szemét a latifundumokra. Helyes volna az, hogy a latifundumok is elpusztuljanak?

Arra kéri a pénzügyminisztert, hogy ne kessék az adóreform keresztülvételével, mert minden esztendő, amely elmúlik, száz és száz embert dönt a véromlásba. Kaptalanak kellene lenni az ember fejének, ha el tudna igazodni a különböző adótvörvények tömkelegében, úgy hogy némelyik tisztviselő valóságos sportot úz abból, hogy a közönség tudatlanságát kibaszalja s az államkincstartart gazdagítja. Beszél ezután a Széll-kabinetéről. Ot nem tudta elragadni az a fény és pompa, amelyek közt a Széll-kabinet tagjai elfoglalták helyüket. Azt mondják, hogy most már nem szükséges ellenzékeskedni, menjünk be a kormánypartba. (Derűtlenség a jobboldalon.) Itt most kezdik kidomborítani a régi és új szabadelvűséget. De azt nem tudni, hogy elvекben áll-e ez a különbség, vagy a személyekben. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárt.)

Melozer Vilmos: Valaszol Komjáthy Béla be-szédére, amelyben a szászok politikai magatartásával és törekvéseivel foglalkozott.

Az egész kérdés tárgyalásánál szem előtt fogja tartani azt az intemet, amelyet már br. Eötvös József ajánlott megszívlelésre és amelyet legutolsó beszédének egyikeben a miniszterelnök is hangoztatott, hogy oly kérdések tárgyalásánál, amelyek a honpolgárok kedélyére mély hatást gyakorolnak, amelyek a nemzetiségi érzületet érintik s ilyenkor magukban alkalmasok, hogy a szavalkókat felhasználják, az ellentéteket kiélelték és megzabolást idéznek elő az ország polgárai között, lehető mérséklettel, férfias biggadsággal és tárgyilagossággal beszéljünk. (Helyeslés balfelől.)

Ebből a szempontból nyugodt közönvősséggel

válasz nélkül hagyja azt a bántó megjegyzést, amelyvel Komjáthy szombati utólagos felszólalásában az általa megnevezett németországi nő esete kapcsán a szász népet minden ok nélkül illeti jónak láts. De nem felelnek meg szerinte a tárgyilagosság követelményének azok a felsorolt tények sem, amelyekből a szász politikai törekvések ellen a magyar államiság szempontjából fegyvert akart kovácsolni. Komjáthy felületes, téves, részben már meg is cáfolt hírlapi közleményekre alapította vádjait.

Mert ha Komjáthy a brassói zászlókérdésből tüntetést akar kiolvasni az állam lobogója ellen, hát ebben téved. Szó volt ott arról, hogy az állam lobogója mellett használtassanak azok a színek is, amelyek régi gyakorlat szerint az erdélyi szabad királyi városok színei s amelyekben mi szászok látjuk igenis szász városaink színeit is, szó volt tehát nem az állam jelvényének háttérbe szorításáról, vagy mellőzéséről s nem idegen színek használatáról, hanem arról, hogy épp úgy, mint széles erországban nagyon sok helyen, ünneplés alkalmakkor az állam lobogója mellett helyet foglalhassanak ezek a helyi jelentőséggel bíró lobogók is. És ha Komjáthy felhozza a Brassó városi képviselő-testületnek a jegyzőkönyvi nyelv tárgyában hozott mult évi határozatát, előadásában egy körülményre nem volt figyelemmel. Az állam hivatalos nyelvének használatát a törvény szabályozza, ugyanaz a törvény, az 1868. évi 44. t.-c., amely 22. §-ában szabályozza a községek és városok jegyzőkönyvi nyelveinek kérdését is és kötelezőleg előírja, hogy mikor kell az egyik, vagy másik nyelvet jegyzőkönyvi nyelv gyanánt elfogadni. Ennek a törvényes feltételnek nem felelt meg az a visszatartott indítvány és a törvényes alap hiánya által utját az illető határozat elleni felebbezésnek is. De Komjáthy felhozza a németországi Schulvereinnek állítólagos segélyezéseit, amelyekről nálunk bizony senki sem tud, felhozza annak a fiatal szász egyetem hallgatóinak szereplését, aki a Bismarck-sírmélték ünneplésénél fiatalos felbuzdulásban fogadja, hogy a szász nép mindig hű marad, nem a német birodalomhoz, mert ez egyszerűen esztelenység, hanem német nemzetiségéhez, mely kijelentés tartalmában kifogásolni valót nem talál felhozza a német császár udvari lelkészének Dr. Rogrenak a nagy-szebeni Teutsch-szobor leleplezési ünnepléje alkalmából tett nyilatkozatát, amely utalva ama szálakra, amelyek a nyelv közönvőségénél fogva a szellemi élet terén és a reformáció történelmi tényénél fogva a vallási élet terén a szász néptörödek és a nagy német nemzet között századok óta fűződnek, ebből a gondolatmenetből kifolyólag és határozottan visszatartással minden politikai vonatkozást, felkiált: *Wir gehören zusammen*, felhozza egy erdemű és a szászok körén kívül is ismert és tisztelt férfiúnak, dr. Wolff Károly, nagy-szebeni pénztári igazgatónak közgazdasági tevékenységére, amely az ország gazdasági érdekei és gazdasági törekvéseivel összhangzaban arra irányul, hogy ott abban az országrészben, egy ipari tekintetben is régi multtal és most is egy bizonyos ipari fejlettséggel bíró területen nagyobb iparvállalatok létesülhessen, ha lehet, német tőke és szakértelem segítségével is....

Vérszi József: Ez hazafias törekvés!

Melozer Vilmos... és hogy ily uton az ottani lakosságnak és különösen a szász népnek gazdasági ereje és ezzel fejlődése és boldogulása előmozdításra: úgy hiszi, ez minden szempontból örvendetes törekvés, amely hasonló irányzattal máshol az országban is létezik és elismerést érdemel és érdemi azt az óhajtat, hogy az erélyes férfiu tervei sikerre is vezessenek.

Komjáthy mindezeknek a ténckeknek, amelyek mivoltára most röviden reá mutatott, politikai tartalmat tulajdonított és kiolvashatni véli belőlük a szász politikai törekvésnek olyan irányzatát, amely az állampolgári hűség rovására politikai célokra serélyt keres az ország határain kívül és valamiféle politikai gravitálást jelent a német birodalom felé. Erre csak azt mondja: komoly férfiak vagyunk mi itt és komoly férfiak vezetik a szász politikát. Annyi megfontoltságot, annyi józan belátást, annyi politikai ítélőképességet feltételezhet róla Komjáthy, hogy nyitott szemmel és ép elmével nem gondolhatnak ilyen politikai oktalanságra; (Helyes jobbfelől.) hanem gondolkodni igenis arra — és ez alapelve annak a politikai programnak, amelynek alapján mi itt ülünk, — hogy kis néptöröcsünk nemzetiségi létele és fennmaradása elválaszthatlanul öszszenőve ez ország állami létével, amelyhez bennünket egy hosszú sorsközösség hozza kapcsolt. (Helyeslés jobbfelől.) s gondolnak arra, hogy csakis akkor lehetünk ez ország hasznos polgárai, csakis akkor teljesíthetjük itt a magyar állam érdekében is hivatásunkat, ha nemzetiségünkönk ragaszkodunk s annak szellemi és anyagi boldogulásán minden erőnkkel dolgozunk. (Helyeslés jobbfelől.) Ezzel a politikai gondolkozással homlokegyenest ellenkezik az az irányzat, amelynek Komjáthy is szószólója volt s amely a nemzetiségi kérdés terén ez ország kormányzatát mind jobban és jobban egygyoldal, kizárólagosan faji politika követésére akarja szorítani. Ellenkezésben áll ez az irányzat a saját bevallása szerint azzal a nemzetiségi politikával is, amely a Deák-párti tradíciókhoz fűződik és az állam jogrendjében most is fennáll 1868. évi nemzetiségi törvényben nyert kifejezést. „Fájdalommal kell vissza tekinteni” — fejezmond Komjáthy, „ezen Deák-párti tradíciókra; azok elmultak, el vannak temetve”. Hát meg lehet, hogy aki a napi politika küzdőmei és szenvedélyei között áll, azt hiszi, hogy annak az ellentétes aramlatnak felcsapódó hullamai elborították ama tradíciókat és azon eszméket is, amelyekből a tradíciók keletkeztek; de az ő hite szerint el fognak folyni ezek a hullámok és meg fog maradni szilárd talajként elmult idők nagy államférfiainak szellemi munkái

azokban az eszmékben is, amelyekhez a Deák-párti tradíciók nemzetiségi politikája hozzáfűződik. Aki azt akarja, hogy saját nemzetiségének fennállása az állam egységes fennállásában találya biztosították és akarja ezt abban a tudában, hogy saját nemzetisége fejlesztésével, szellemi és anyagi gyarapításával hozzájárul az állam szellemi és anyagi megerősítéséhez is, annak akarnia kell azt is, ami egy végyes ajku lakossággal bíró államban nélkülözhetetlen, ha az az állam egységes akar maradni és ki akarja kerülni a folytonos nyelvi surlódások és viszálykodásokkal járó belső zavaroakat, akarnia kell a nyelvkérdésnek az egységes állami kormányzat szempontjából bizonyos határok közt való szabályozását. Ezért alkotta meg a Deák-párti nemzetiségi politika 1863-ban a nemzetiségi törvényt, amely felállítja a tételt: az egyenjóságot csak az országban divó többféle nyelvek hivatalos használatára nézve és csak annyiban lehet külön szabályok alá vonni, amennyiben ezt az ország egysége, a kormányzat és igazgatás gyakorlati lehetősége és az igazság pontos kiszorlatlása szükségessé teszi, ebből a tételből kifolyólag a történelmi fejlődés, a magyar faj államalkotó és államvezető állásának megfelelőleg a magyar nyelvet teszi az állam hivatalos nyelvévé, szabályozza annak jogkörét és e körön kívül szabad érvényesülést enged a többi nyelveknek is. Az állam egységének feltétlen biztosítása, megakadályozás mindenek, ami ezt az egységet a fennálló jogrend ellenére megbontathatja, e korlátokon belül azonban a nemzetiségi igényeknek méltányos kielégítése és a nemzetiségek fejlődésének biztosítása, és az ily szellemben az egész kérdésnek a jogegyenlőség és a szabadság alapján való megoldása ez a nemzetiségi kérdés terén az a Deák-párti tradíció, amely Komjáthy kijelentése szerint elmult és el van temetve. (Mozzás a szélsőbaloldalon.) Mert ez a tradíció abból a nézetből indult ki, hogy a nemzetiségi mozgalom nem egy mesterségesen szított agitációnak eredménye, hogy a nemzetiségi törekvések csak azon nagy mozzalmak egyik ágát teszik, mely a szabadság elvéből kiindulva a vallás körében tovább folyt és most a nemzetiségi kérdés terén is csak a szabadság, az állam létfeltételei, az állam jogrendje által szabályozott szabadság alapján nyerhet megoldást. Ilyen megoldást akart ennek az országnak a törvényhozása, amifő 1868-ban a nemzetiségi törvényt az állam jogrendjébe beillesztette. S valamint minden jogállam kormányzatában a legjobb politikának első előfeltétele, a fennálló jogrendnek tisztelete, a törvényeknek részrehajlatlan, becsületes végrehajtása, a polgárok jogainak megoltalmazása, ugy előfeltétele ugyanez a jó nemzetiségi politikának is.

És ebben, nem másban, látja okát annak, hogy az ország magyarajku polgáraival egyetemben a nem magyarajku honpolgárok is rokonszenvenvel fogadták a miniszterelnök kormányalépésének tényével azokat a kijelentéseit, amelyeket kormányzatának elveiről és szelleméről tett, amifő az ország jogrendje feletti szigorú örökös mellett elölgulatlan kormányzatot, amely egyenlő mértékkel mér mindeneknek, minden vallási és nemzetiségi különbség nélkül és törvénytiszteelő, igazságos, pártatlan közigazgatást helyezett kilátásba.

Ez elveinek megvalósítása lényeges részben hozzá fog járulni a nemzetiségi ellentéteknek és surlódásoknak legalább enyhítéséhez, amelyek az ország békés fejlődésének kárára fennállanak. Varjuk be ezt az időt és addig is legyünk egymás iránt méltányosak és türelmesek; ingerültség nélkül sokkal könnyebben fogjuk megoldani e kérdést, mint az ingerültségnek messze ragadó áradatával, mely célhoz nem, sőt attól inkább elvezet.

A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbfelől.) **Barta Ödön** kéri a Házat, hogy holnap beszélhessen. (Helyeslés.)

Elnök: Az ülést bezárja.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyben a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja résztvett.

A miniszterelnök bécsi útja. Egyes lapok ma is a legkülönbözőbb kombinációkat fűzték Széll Kálmán miniszterelnök tegnapi bécsi tartózkodásához. Ezzel szemben a tény az, amelyet már ma reggeli lapunkban közöltünk s melyet a mai felhivatalos jelentések is megerősítenek, hogy a miniszterelnököt, aki ez idő szerint négy táráat vezet, pusztán az a köteleesség szorította Bécsbe, hogy ő felségének a folyó ügyekről jelentést tegyen. Hogy a fantázia csapongásának elejét vegyük, már most jelentjük, hogy a miniszterelnök még január 16-ika előtt, amikor a király Budapestre érkezik, újra Bécsbe megy, hogy halaszthatatlan ügyekről referáljon a felségnek. A fentebb említett felhivatalos közlemények így hangzanak:

A *Bud. Tud.* a következőket írja: A miniszterelnök tegnapi bécsi útjának céljáról a legkülönbözőbb híreket terjesztettek. Illetékes helyről nyert értesülés alapján kijelenthetjük, hogy a miniszterelnök bécsi útjának nem volt más célja, mint az, hogy ő felségének, aki csak a hó második felében szándékozik Budapestre jönni, több sürgősebb folyó ügyről tegyen jelentést. Már az a körülmény maga, hogy gróf *Szechenyi* Manó, ő felsége személye körüli miniszter több hónap óta szá-

badságon van, szükségessé teszi, hogy a miniszterelnök, aki őt helyettesíti, ő felsége elé gyakrabban járuljon. A miniszterelnök már a múlt héten készült ezen utra és az első szabad napot, amelyen a költségvetési vitától távol maradhatott, erre a célra használta föl. Ő felsége által történt fogadtatása és gróf Goluchowski közös külügyminiszternél tett látogatása után nyomban visszatért Budapestre, ahol a költségvetési vita további folyamán jelen lehessen.

A Magyar Távirati Iroda ezeket jelenti: Széll Kálmán miniszterelnök ma reggel Bécsből visszazérkezett. A miniszterelnök bécsi utjáról sokféle kombináció terjesztett. A mi értesülésünk szerint a miniszterelnök már napok előtt szándékozott Bécsbe menni és erre a célra éppen a tegnapi napot választotta, amidőn a költségvetési vita folyamán nem követelte meg okvetlenül a jelenlétét. Széchenyi Manó gróf, a király személye körüli miniszter győnkedése miatt szabadságon van. A miniszterelnök helyettesíti hónapok óta. Már ez a körülmény maga is eléggé indokolja, hogy a miniszterelnök gyakrabban járul a király elé és elvállalja olyan ügyek előadását, amelyekről különben az ő felsége személye körüli miniszter szokott jelentést tenni.

Az ujoncujutalék fölemelése. Mai számunkban már reámutattunk annak a híresztelésnek az abszolút valószínűségére, hogy a miniszterelnök tegnapi tartózkodása az ujoncujutalék fölemelésével kapcsolatos. Ezeket a híreszteléseket ma a *Pester Lloyd* esti lapja is ugyanazokkal az okokkal cáfolja meg, de egyuttal az ujoncujutalék fölemelésének a valószínűségét meglehetősen határozottsággal emeli ki. A Lloyd értesülése szerint a hadsereg vezérőrköireiben mindenesetre megvan az ujoncujutalék fölemelésének a szándéka és ezt legfőképpen azzal okolják meg, hogy a többi nagyhatalom folytonos fegyverkezése közben a monarchia ujoncukontingense csaknem változatlan maradt, noha ezzel szemben a népesség erősen szaporodott és a katonai szolgálatra való képesség viszonyai is tetemesen javultak. Kétségtelen tehát, hogy a két parlamentnek előbb-több dolga lesz az ujoncukontingens fölemeléséről szóló törvényjavaslattal. A javaslatok részleteit és benyújtásuknak időpontját még nem állapították meg véglegesen, mert erre nézve be kell várni az alkalmas parlamenti konstellációt és főképpen Ausztria belpolitikai viszonyainak tisztulását.

Széll és Lukács. A *Budapesti Tudósító* ma a következő kategorikus cáfolatot teszi közzé:

A pénzügyminiszter egyenes felhatalmazása alapján egyszer s mindenkorra kijelenthetjük, hogy azok a híresztelések, melyek a miniszterelnök között és közötté létező konfliktusról beszélnék, semmi alappal sem bírnak és hogy őt a miniszterelnöktől még csak a legesekélyebb nézeteltérés nem választja el.

Belépés az Ugron-pártba. Dr. Molnár Jenő, a most megválasztott szentesi országgyűlési képviselő, a függetlenségi és 48-as Ugron-pártba fog belépni.

Cáfolat. Néhány lap azt híreszteli, hogy Török Zoltán nógrádi főispán lemond és helyébe gróf Károlyi Imre, a főrendiház elnökének a fia jön. Félhivatalos értesülés szerint ez híresztelésnek semmi komoly alapja sincs.

A katolikus kongresszus.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, február 7.

A katolikus autonómiát szervező kongresszus ma hatodik ülését tartotta. Ezen az ülésen a Horánszky-féle javaslat védői domináltak, akik közül Timon Ákos, dr. Günther Antal, dr. Borsody Géza és Asbóth János szövegezték fel, akik különben, Günther kivételével, a kisebbségi javaslat hívei. Timon tartalmas, érdekes fejtegetéseit a kongresszus nagy figyelemmel hallgatta.

A bizottsági kisebbségi javaslata mellett dr. Stécz György beszélt. A többségi javaslatnak ma nem akadt föltétlen szövegezője.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Vaszary Kolos hercegprímás. A jegyzőkönyvet Giessewein Sándor vezeti.

Elnök: Az ülést megnyitja. A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után következett a napirend: a két autonómiai javaslat fölötti általános vita folytatása.

Dr. Borsody Géza: A kisebbségi javaslatot pártolja, mert abból jobban kidomborodik az autonómia jövője. A püspöki egyházmeleg meghallgatását a kinevezések alkalmával elengedhetetlennek tartja, mert noha pártszakadást idézne elő az egyházmelegben, mégis szükséges arra, hogy megszűnjön végre az az állapot, hogy a főpásztor sokszor olyan megyének áll élére, melyben valamennyien másvalakit óhajtának. Az alapok és alapítványok föltétlen

kiadását kívánja és az átmeneti intézkedéseket a lehető legkisebb időre kívánja szorítani. Az autonómia életbeléptetését égető szükségességnek tartja. Horánszky indítványát elfogadja.

Asbóth János: A főkegyuri jogok az autonómiára át nem szállhatnak, sem át nem ruházhatók, mert ha azokat a főkegyur tovább gyakorolni nem kívánja, visszazállanak azok a források, az egyházra, ahonnan eredtek. A két javaslat közül bármelyiket alkalmaznak tartja a részletes vita alapjául, mert tudja, hogy azoknak egyetlen §-a sem maradna változatlanul. Sajnosan észleli, hogy a kongresszus munkálkodására bénítólag hat az általános argumens, hogy az autonómia létesítése ellen nálánál erősebb faktorok hatnak. S ezt az aggodalmat jogosnak tartja az ellenfeleknek már ismét felhangzott vádjá, hogy a klerikálisok ülnék liberális cégér alatt a kormányban, hiszen békeben hagyja a katolikusokat! Még sem jogos. Az autonómia létesítésére és nem temetésére jött össze az országos kongresszus. Ajánlja az egyetértést, az összetartást s kéri, hogy a kongresszus mindenét, még esetleges jobb meggyőződését is áldozza fel annak a legfontosabb célnak: legyen autonómia. A kormányának véleményét tudni kell; az a felfogás, hogy a kormánynek az autonómiához semmi köze, alkotmányos államban meg nem állhat. Az autonómiának joga van olyan jogokat és vagyont kívánni, melyeket most a kormány kezel és gyakorol. Horánszky indítványát pártolja, mert az oly nagyszabású intézmény, mint az autonómia, ne számoljon a ráfordított idővel, hanem csak a sikerrel. Beszéd végén módosítványt nyújt be Horánszky indítványához:

1. Hogy az indítvány első és második része külön tárgyalassék és külön boosátassék szavazás alá.

2. A kitélendő bizottság ne csupán a többségi, hanem a kisebbségi javaslat alapján is tárgyaljon az illetékes személyekkel.

Dr. Stécz György: A többségi javaslatnak legfőbb hibája, hogy nincs benne kimondva az idő, mikor kell a kormánynak kiadnia az alapokat? Horánszky indítványát nem fogadja el. A kongresszus hivatottabb a nyilatkozatra. A kormány az autonómiával szemben nem jog-osztó hatóság.

Dr. Timon Ákos: Az önkormányzat megalkotására vonatkozó nézetek és felfogások az 1870-ikiéknél sokkal konszolidáltabbak. Es ebből látja biztosítékát a sikernek. Katolikus szemlében egyik vagyunk s a föltételekben egyetértünk. Kivánafonsnak tartja, hogy a vitás részletekkel többet foglalkozzanak. Legfontosabb a hatáskör kérdése, mely azonban egyik javaslatban sincs kidomborítva. Az autonómiának önmagából folyó, alulról eredő jogforrásai nincsenek, a katolikus egyház nem ismer ősjogokat, hanem csak történelmi jogokat, melyek kiváltásából eredők, vagy pedig gyakorlatlan, hosszú idő múlva tűnnek meg. Nálunk az autonómia kiinduló pontja a főkegyuri jog, mely ha nem volna, nálunk az autonómiáról szó sem lehetne. A főkegyuri jog egyházhatalmi kör, mely igenis átruházható az önkormányzatra. A felekezeten kormányban a katolikus ügyekbe való befolyása nem bír etnikai alappal, de törvényerővel igen, az 1848: III. törvények alapján. Az önkormányzat van hivatva olyan közegeket szervezni, kik a felekezeten kormány közreműködését nélkülözhetetlennek tartják. A püspöki kar pedig átruházhatja az autonómiára azokat a jogokat, melyek a népiszkolai oktatásra vonatkoznak és azon alapok kezelését, melyeknél az alapítványozó valamely testület közreműködését előzo. A többségi javaslat az alapokkal szemben igen enyhén jár el. A kisebbségi javaslat pedig helytelen megkülönböztetéseket tesz, melyek nem alapulnak a kánoni jogon. Az alapítványi vagyont, mint külön jogi személy a hitközség vagyonától teljesen függetlenül kezeltessek. Erre nézve mindkét javaslat idevágó pontjai újra szövegezendők.

A szervezés a másik fontos kérdés a létesítendő új önkormányzatnak. Az általános szavazati jog a katolikus egyház szervezetével ellenkezik. Magyarország különben a politikai életben sem lehetséges, sem nem kívánatos az általános választás. De a katolikus egyház szemével éppen nem egyeztethető meg. A főkegyuri képviselőkről mindkét javaslat teljesen megelégedezik, noha magától értődik, hogy a főkegyur az általa kinevezett autonómiai szervek közé képviselőt küldjön. A többségi javaslatban foglaltató közvetett választás oly keskeny alap, melyre tagabb keretű autonómia nem épülhet. Horánszky indítványát elfogadása ajánlja, a kormány és püspöki kar iránt föltétlen bizalommal viseltetik. (Eljenzés.)

Dr. Günther Antal: Az önkormányzati jog alkotmányunkban gyökerezik, jogforrása kettő: a főkegyur és a hierarchia. Ezt be kell egyeztetni a Szent-István dekrétumának 2. fejezetével, a jogegyenlőség és szabadelvűség igazolására. Polemizál dr. Timon Ákos államjogi fölfogásával. Az autonómiára az államtól jogok nem ruházhatók, mert az államnak a katolikus egyházra vonatkozó jogai nincsenek, az 1848: III. t.-c. az önkormányzat létesítésének akadályát nem képezheti, mert az létesíthető a nélkül is, hogy ezen törvények okvetlen változást szenvedjen. A főpárok kinevezésén kívül az egyházi életre vonatkozó végrehajtó agendák nincsenek miniszteri ellenjegyzéshez kötve. Oktatásügy nélkül autonómia nem létezik. A felső és középképzés éppúgy lehet katolikus, mint a népoktatás. A legfőbb ellenőrzési jog itt is, ott is megmarad az állam jogkörében, de az oktatás körüli intézkedések minden esetben megilleti az önkormányzatot. A katolikusokat sokat adoztak a kormányban, sokkal többet, mintsem hogy újabb áldozatokra kötelezhetőek volna. A többségi javaslatot pártolja; az általános és közvetlen választás híve, tekintet nélkül a politikai választások jelenlegi törvényes formájára. A közvetlen választás nemcsak megfelel a katolikus egyház szervezetének, hanem egyedül az felel meg. Ha drágakó

számunkra a hit, annak legszebb foglalatát nem egyéb, mint az önzertess, hithű katolikus magyarság szabadszellelű önkormányzata. Elfogadja Horánszky indítványát, mert az esetleg annak mellőzésével felküldött elaborátum egyszersmind a kongresszust is megfosztja mandátumától. (Eljenzés.)

Elnök a vita folytatását a holnap 11 órakor tartandó ülés napirendjére tűzi ki.

KÜLFÖLD.

A reichsrath egybehívása. A *Neues Wiener Tagblatt* értesülése szerint a Koerber-kormány újabb elhatározása folytán a reichsrathot már február 9-ére hívják össze. Mindkét parlamentnek már legközelebb betérjesztik az ujoncujutalék fölemelésre vonatkozó törvényjavaslatot. Az osztrák kormány nem sokkal a reichsrath megnyitása után több közzgazdasági törvényjavaslatot is fog előterjeszteni, egyebek közt a beruházási kölcsönről szólót, mely az iparra sürgős fontosságú. A nyelvtörvényt a kormány nem terjeszti be, mert előbb be akarja várni ezen törvényjavaslat sorsát a békéltető bizottságban.

Miniszterelnök és hadügyminiszter. Perpatvar támadt Athénban: összeveszett a hadügyminiszter a miniszterelnökkel. Ma ugyanis a képviselőházban élénk vita támadt *Theotokisz* miniszterelnök és *Kumunduros* volt hadügyminiszter között a trónörökösnek a hadsereg újjászervezésére vonatkozó terve miatt. *Theotokisz* megcáfolta *Kumunduros* állításait, *Kumunduros* ragaszkodott állításaihoz és katonai becsületűságra kijelentette, hogy a közte és a trónörökös között támadt nézeteltérés alapja az volt, hogy a trónörökös főparancsnokságot akart kreálni, melyet a trónörökösre bízhat volna. Kijelenti, hogy a hedsergeből való kilépésének oka ez a nézeteltérés volt. Az eset kinosan érinti az udvart, amely csakugyan a trónörökösnek szánta a hadsereg főparancsnokának állását. Lehet, hogy ez az összetűzés miniszterváltásra vezet.

A hármasszövetség. Tegnap hirt adtuk arról, hogy minő módon iparkodik az angol sajtó a hármasszövetségben visszavonást szítani. Most ugyanilyen törekvés foglalkoztat bizonyos francia köröket. A *Köln. Ztg.* mai száma *Francia tervek* címmel nagyon pesszimiztikus cikket közöl, amelyben *Deschanel* mondja Franciaország jövőendő emberének, aki a sovínistákkal ugyanegy cél felé tör s ez az, hogy *Németországot elszakítsa a hármasszövetségtől*, hogy Oroszországot és Olaszországot közelebb hozza Angliához s hogy Franciaország visszazerveze Elzászt és Lotaringiát Oroszország aktív közreműködésével és Anglia, Ausztria-Magyarország és Olaszország semlegeségének biztosításával. A *Köln. Ztg.* hozzátesszi, hogy a német hivatalos körök mindig tisztában voltak az ebben az új sovínista irányban rejlő nagy veszedelemmel. A hármasszövetség párisi katonai attaséinak visszahívása világosan bizonyítja, hogy már most megtesznek minden szükséges óvintézkedést, s hogy a német kormánykörök jó nyomon vannak, legjobban bizonyítja *Mercier* győzelme a szenátusi választáson és a nacionalisták bizalma, hogy a jövő közszégi választáson győzni fognak. *Deschanel* sokat emlegetett akadémiái beszéde új világtámasz tünteti föl Franciaország belső helyzetét.

Az izgága szenátor. Gróf *Almenas*, a spanyol szenátus tagja mintegy fél év óta állandóan megtámadja a spanyol-amerikai háborúban szerepelt tábornokokat. Valódi spanyol hévvel és tüzzel teszi ezt, e miatt már része volt izgalmas tüntetésekből, rendureztatásokban, sőt néhány pofozkodásban is. De harci kedve nem lohadt le. Tegnap ismét botrányt rendezett a radikális gróf. A szenátus ülésén azt állította, hogy a spanyol tábornokok ősszesküldték az ellen az indítványa ellen, hogy a gyarmatok elvesztésében bűnös személyek felelősségre vonassanak. *Almenas* azt mondta többek között, hogy Spanyolországnak érdemellen tábornokai és becsletlen kormányai van és ezek okozták Spanyolország megaláztatását. Azután fölolvasta a párisi *Aurorenak* egy cikkét, amely néhány spanyol tábornokot árulónak nevez. (Meg-megújuló zaj.)

Az elnök fölszóllította *Almenast*, hogy sértő szavait vonja vissza, amit azonban *Almenas* megtagadott.

A Ház erre zárt ülést tartott, amelyen hosszabb vita után *Almenas* állítógat vonakodott fölvilágosítást adni szavairól, mire a szenátus megróta. *Almenas* azt válaszolta, hogy a megrovással nem sokat törődik s el van tőkelve, hogy megmarad eddigi magatartásával.

A minisztertanács arról tanácskozott, milyen magatartást kövessen a kabinet, ha a szenátusban előfordult jelenetek ismétlődnek. A minisztertanács, hír szerint, *Castellanos-Jimenes* tábornoknak, Madrid volt főkapitányának a magatartásával is foglalkozott, aki állítólag ugyanolyan nézeteket vall, mint *Almenas* gróf.

A háború.

Budapest, február 7.

A mai hírek, míg egyfelől változatlanok tűntek fel a helyzetet Colesberg és Szerkstrom körül, megerősítik azt a harmadnapja érkezett tudósítást, amely szerint Buller tábornok két helyen újra átkelt a Tugelán és Ladysmith felé nyomul. A táviratnak ez az utolsó része: „Lady-smith felé nyomul” a papiroson igen egyszerűen fest, de a valóságban szerfölött komplikált műveletnek kell lennie. Egyelőre erősen kételkedünk benne, hogy Buller csakugyan megtalálta azt az utat, amely akadálytalanul visz Ladysmithbe és bevándoróknak tartjuk a közelebbi híreket.

Fontosságot tulajdonítanak Londonban annak az angol parlamenti körökből eredő hírek, amely szerint Lord Roberts tábornagy Oranje fővárosa, Bloemfontein ellen indít általános nagy offenzívát. Az előnyomulást a főhadvezér március elejére tervezi. Addig nyilván további csapat-, élés- és lővőszerek-szállítványokat akarnak bevárni, ugyszintén a colesbergi és sterkstromi csapatok (French és Gatacre tábornokok) közt az összeköttetést helyreállítani, valamint Lord Methuen seregét megerősítés által akció-képessé tenni.

A mai tudósítások a következők:

(Átkelés a Tugelán.)

Laurenço-Marquez, február 7.

A boerok főhadiszállásáról ide érkezett jelentés szerint az angol csapatok e hó 5-ikén heves ágyuzás fedezete alatt két helyen átkeltek a Tugela folyón.

Egy gázlónál a boerok visszaverték az angolokat. Az ágyuzás tegnap újra megkezdődött.

London, február 7.

A Reuter-ügynökség arról értesül, hogy Buller tábornoknak a hadügyi hivatalhoz ma érkezett távirata szerint Buller e hó 5-ikén átkelt a Tugelán s Ladysmith felé nyomul elő.

London, február 7.

A hadügyi hivatal megerősíti, hogy Buller e hó 5-ikén ismét átkelt a Tugelán és Ladysmith felé nyomul.

(A csatateréről.)

London, február 7.

A Reuter-ügynökségnek jelentik a ladysmithi boer táborból 5-iki kelettel: A boerok ma reggel öt órakor erősen kezdik ágyuzni a várost. Az ágyuzás még egyre tart.

London, február 7.

A Standardnak jelentik Koppjesdamból 5-iki kelettel: Macdonald tábornok tegnap a highlander-dandárral együtt, a tűzértséggel és egy lancier-ezreddel a modder-riveri táborból Koodosbergbe érkezett. A Koppjesdam Kimberleytől Hopetownig és Douglasig az egész uton uralkodik. Macdonald éppen jökor érkezett, mert megakadályozta két erős boer sereg egyesülését. Hadereje most megszállva tartja a folyó mindkét partját. Az előőrsök között már csatározásra is került a dolog.

London, február 7.

Fokvárosból jelentik, hogy French tábornok újból itt járt Lord Roberts-nél, hogy tőle 7000 fősnyi megerősítés kérjen.

A Daily Mail-nek jelentik Rensburgból, hogy a helyzet Colesberg-nél valóságos halt ponton van.

Ebből a táviratból azt kell következtetnünk, hogy a French tábornokhoz küldött erősítő csapatok nem sokat segítettek az angolok helyzetén, amiért is a kedvezőtlen tartalmú táviratoknak is kezdenek már Londonban hitelt adni.

London, február 7.

A World jelenti, hogy Lord Methuennek egész hadtestét fél kellett osztania, mert árulók és kémek teljesen megbontották a fegyelmet.

A Daily Mail-nek távirják Sterkstromból, hogy az angol főhadiszállásból proklamációkat csempésztek be a transvaali és oranje-i boerokhoz, akiket jó bánásmódról és magánjogaik respektálásáról biztosít az angol kormányzat, hogy letegyék a fegyvert.

London, február 7.

A Standard-nak jelentik Durbanból, hogy Dundonald tábornok csapataival a Modder-River melletti táborból február hó 4-én kivonult és több előőrszatározás után Colesberget elérte. Ott két boer tábornok közvetlen közelébe került. Dundonald csapatai tegnap két ellenséges hadoszlopnak egyesülését akadályozták meg. Dundonald tábor-

nok, hír szerint, megszállta az Oranje-River mindkét partját. Február 5-én ütközött össze először a boer sereggel, amely rendkívül erősen bizonyult. Az angol hadállással szemben az Oranje-River mentén mindenütt nagyon erős hadcsapatok vannak koncentráva. Dundonald csapatai menetelésüknek utolsó idején sokat szenvedtek a hőség és vízhiány miatt.

London, február 7.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: Lord Roberts és Lord Kitchener elutaztak Fokvárosból. (A Reuter-ügynökség erre a táviratra megjegyzi, hogy sem az elutazás ideje, sem az utazás célja nincs említve; ezt valószínűleg a cenzura törölte.)

London, február 7.

Az esti lapok egy mai keletü sterkstromi távirat közölnék, amely szerint a boerok több ponton egyszerre támadták meg az angolok előőrszeit. A harc folyik.

London, február 7.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Sterkstromból 5-iki kelettel: A helyzet általában változatlan. Az Imperial-Mounted-gyalogság szombat reggel vonatával együtt nyugat felé ment. Fontos eseményeket várnak. A katonai hatóságok minden felvilágosítást megtagadnak. Lord Roberts proklamációt boesátott ki, amelyben felszólítja az oranjei és transvaali boerokat, hogy pártoljanak el a két köztársaság ügyétől, amely esetben jó fogadtatásban részesülnek az angoloknál. A proklamáció azt ajánlja továbbá a gyarmatokba való lázadóknak, hogy most adják meg magukat és ne tegyék ki magukat annak a veszedelemnek, hogy a csataterén elfogják őket. A proklamáció azonban megjegyzi, hogy olyan bánásmódról, mint a boerok, a lázadók nem számíthatnak.

London, február 7.

A katonai cenzura tíz nap óta északi Natálból sem enged táviratokat továbbítani. Ebből az angol sajtó katonai munkatársai azt következtetik, hogy a Bulernak fontos hadműveleteiről szóló híreknek van valami alapjuk.

Fokvárosból jelentik, hogy Roberts és Kitchener elutaztak Fokvárosból. Utirányuk, valamint elindulásuk időpontjának közlését a katonai cenzura megakadályozta. Szaporodnak a jelek, hogy mind a négy főföldi angol tábornok, ugyanmint Methuen, French, Kelly-Kenny és Gatacre, valamint a velük szemközt álló boerok akcióra készülődnek.

Sterkstromból jelentik, hogy a boerok ma reggel Gatacre állását megtámadták. Egyidőben a Pirk-river mellett lévő angol előőrsököt is megtámadták. A harc folyik.

London, február 7.

A Daily Newsnak jelentik Fokvárosból, hogy egy Transvaalból oda érkezett angol boerokat a hollandi önkénteseken kívül 80.000 emberre becsüli. Kimberley és Spitsfontein közt körülbelül 25.000 ember áll, ugyanannyi van Stromberg és Colesberg mellett és Natálaban. A Transvaal és Natál közötti határon lévő szorosokat erősen megerősítik, hogy a boerok ott, ha Natált el kellene hagyniok, az angolokat megvárják. Ezek a szorosok ugyszólván bevehetetlenek.

(Leyds.)

Berlin, február 7.

Dr. Leydsnak, akinek tegnap tudvalevőleg Weimarban egy órai audienciája volt Károly Sándor nagyhercegnél, visszautaztában a mecklenburgi herceg-régens neje, aki ugyanazzal a vonattal utazott, felajánlotta, hogy használja az ő szalonkocsiját, aminek bizonyos jelentősége lehet tulajdonítani.

Leyds ma visszautazott Brüsszelbe.

(Bloch tanácsos a háborúról.)

Lioch orosz államtanácsos, akinek a háborúról írt könyve Miklós cárban megérelte a békekonferencia eszméjét, érdekesen nyilatkozott tegnap az angol-boer háborúról. Egy interjúvernek körülbelül ezeket mondta az államtanácsos:

— Azt hiszem, hogy a délafrikai háború csak elősegíti a bágai békekonferencia céljait. Ott nyilvánvalóan kitűnő példát látnak arra, hogy a modern lövő fegyverek lassankint lehetetlenné fogják tenni a háborút. A modern lövő fegyverek a védekezők helyzetét aránytalanul előnyösebbé teszik a támadókénál, úgy hogy a sikeres támadáshoz körülbe öt nyolcszoros erő szükséges. A védő jobban használhatja fegyverét, pontosabban 16-s kevésbé van az ellenséges golyóknak kitéve, mint a támadó. Néha egész kis osztályok megállíthatnak egész hadoszlopokat. Lám Ladysmithben, Mafekingben és Kimberleyben keves számú angol sikeresen állt ellent a túlvomó boer haderőnek. viszont Magersfontain-

nél, Strombergnél és Colensónál kevés boer vetette vissza az angolokat. A támadás lassankint lehetetlenné válik. Rohne német tábornok bebizonyította, hogy száz elsáncolt katoná 230 támadóval szemben legfeljebb 29 embert veszít, mialatt az ellenséget 4—600 méternyi távolságból harcra képtelenné teszi. Ferron francia és Szkuagareuszi orosz tábornok kiszámították, hogy a támadónak, ha 800 méternyi távolságból indul ki, hatszoros erővel kell rendelkeznie. A modern háború ostrom- és sáncháború, a nyílt területeken való ütközés lehetetlen. Döntő csaták elképzelhetetlenek, ezt a legkiválóbb katonai szakírók is aláírják. Ha az angolok esetleg benyomulnak az ellenséges területre: lehetetlen lesz csapataikat élelmezni és gondozni. Azonfelül a boeroknál látható erkölcsi erő nagyobb érték minden katonai fegyvelennél. Ha a háború még sokáig tart, akkor Anglia el lehet rá készülvő, hogy 80—100,000 embert veszít, azonfelül milliárdokra fog rugni a hadiköltség. Anglia végre is kénytelen lesz a választott bíróság intézményéhez folyamodni. S teszi majd ezt éppen az az Anglia, amely egyenesen visszautasította a választott bíróságot.

(A háború a parlamentben.)

London, február 7.

Az alsóház tegnap éjjeli ülésén Brodrick parlamenti államtitkár szavai után a Ház folytatta a tulajdonképpeni főirati vitát.

Asquith tagadja, hogy Fitzmaurice indítványa egy pártoskodó ellenzék manőverje, amelylyel az ellenzék a maga belső viszályait el akarja palástolni és a világ szemében azt a látzatot kelteni, mintha a nemzetben szakadás volna. Ha az ellenzék nem idézi elő ezt a vitát, az ellenzék funkciójáról való lemondás bűnébe esett volna. A kikerülhetetlen való épp úgy alkalmazható a háború kitérésére, mint azokra a vaskos hibákra és szerencsétlenségekre, amelyeket a háború magával hozott. Sohasem olvastunk a történelemben olyan háborút, amelyet józan észszel és mindkét fél jóhiszeműségével elkerültek volna. De ezt a háborút az angol kormány sem nem akarta, sem nem óhajtotta. Krüger elnök kikerülhetett volna. (Helyes és a kormánypárton.) Ha Krüger a válság elején tett javaslatokat elfozadta volna, nem került volna háborúra a dolog; de Krüger a javaslatokat visszautasította s ezt követte a brit területre való betörés és annektálás. Ha gondolhattam volna, mondia a szülő, hogy az angol kormány tárgyalásai pusztá palástul és ürügyül szolgáltak s hogy az a szándék rejtett mögöttük, hogy aláássák a két köztársaság függetlenségét és újat egyengessék Transvaal annektálásának, ha hihettem volna, hogy a kormány csak egy spekuláns bandának elémított eszköze, akkor a brit területre való invázió és annyi emberélet elvesztése dacára sem tudtam volna összegeyezteni a lelkiismeretemmel, hogy csak egy fél pennyt is megszavazzak a háború folytatására. Ez azonban nem a háznak vagy az angol nemzet nagy többségének a véleménye. Azért akármilyen kritizálni és elítélni való is a tárgyalások vezetése, mégis elismerjük a kötelességet és szükségességét annak, hogy a háborút folytassuk és erzséges parlamentként s erzséges népként álljunk a világ előtt. (Helyeslés.)

Campbell-Bannermann a következőket mondja: A kormánynak ebben az ügyben való eljárásában sok az elítélni való s most van az ideje, hogy itéletünket kimondjuk. A miniszterek diplomáciája kudarcot vallott és a hadi operációknál nem mondhatjuk, hogy sikeresek voltak. Ezek a tények kihívják a kritikát. De ugyanakkor az ellen a túlzás ellen is kell fordulnom, amely nemzeti megaláztatásról és vereségről beszél, holott ilyen nincs. Rémültre nincs ok. Az ország még korántsem haldoklik. A mit eddig tett, bámulatot és csodálatot keltett az egész világon. A gallusok még nem állnak Róma kapui előtt. Az ellenzék tehát még szabadon nyilváníthatja véleményét. Az ellenzék mindenképpen meg akarja könnyíteni a kormánynak a háború folytatását, hogy mielőbb befejezhesse. Az ellenzék azt kívánja, hogy Dél-Afrikában olyan politikát kövessenek, amely remélni engedi, hogy a mostani szenvedések nem lesznek meddők és a háború egyetértésre és békére fog vezetni. Mikor és hol jön létre a meggyezés, az mellékes; lényeges csak az elintézés módja. Az elintézésnek állandónak kell lennie és nem szabad foltozó munkának lennie; hathatós védelmet kell nyújtania a fegyveres betörés ellen, rendelkezéseket kell tartalmaznia a politikai egyenlőség végrehajtására nézve és védelmet kell nyújtania valamelyik faj túlsulya ellen.

Balfour, a kinstár első lordja ezt válaszolta Bannermann beszédére: Az ország és a ház kezdik belátni, hogy a hadügyi kormány, akármint beszélnek is a háború vezetéséről, hosszú béke után képes volt minden igéretét nehézség nélkül teljesíteni. Fitzmaurice indítványa nem támadás a hadügyminisztérium vagy a kormány ellen, hanem csak támadás Chamber-

lain ellen. Chamberlainnek bizonyára nem kell törődnie az ellene intézett folytonos támadásokkal, mert minisztersége alatt a brit birodalom először mutatta meg a maga egészében teljes és egységes tudatát annak, hogy micsoda és mi a rendeltetése. Chamberlain méltán dicsekedhetik azzal, hogy nem kis részben az ő kormányzó tehetőségének köszönhető, ha most valamennyi gyarmat esatlakozott az anyaország háborújához. E kiesínyes támadások ellenére Chamberlain neve mindig össze lesz fűzve Anglia történelmének ezzel a nagy momentumával. Balfour megjegyzi, hogy az ellenzék a trónbeszéd méltatásánál megkritizálhatta volna a kormány politikáját, a nélkül, hogy rosszalást indítványozott volna, azután pedig így fejezi be beszédét: Amitől az országnak tartania kell, az, hogy az idegen nemzettek és Transvaal politikusi azt gondolhatják, hogy a Házban történt szakadás kedvező alkalmul szolgálhat nekik. A Háznak meg kell mutatnia, hogy a brit katonaság mögött egységes ország áll. Az ellenzék hazaszeretetéhez fordulok, ne szavazzon meg olyan indítványt, amelynek csak az lehet a következménye, hogy a háboru hosszabbra nyulna, vagy egy európai bonyodalom veszedelme növekednék. (Helyeslés.)

Herwood és Shaw liberálisok Fitzmaurice indítványára visszavonására akarták bírni, de sikertelenül. Azután a ház névszerint való szavazás útján 352 szavazattal 139 ellenében elvetette Fitzmaurice indítványát.

London, február 7.

Az alsóház ma folytatta a felirati vitát.

Redmond John, az ir nacionalisták vezére pártfelei névben indítványt nyújt be, amelyben azt mondják, hogy elérkezett az ideje, hogy a háboru a dél-afrikai köztársaság és Oranje szabadállam függetlenségének elismerésével befejeztessék. A szónok azt mondja, hogy a háborunak türelemmel, jóakarattal és békülékenységgel elejét lehetett volna venni. Írország rokonszenve a két dél-afrikai köztársaság felé fordul. Az ir párt utálja ezt az igazságtalan és nem méltányos háborut és töle telhetőleg arra törekszik, hogy a két köztársaság megtartsa függetlenségét, amelyet oly hősiessen védelmeztek. Hogy a brit birodalom bonyodalmaiba keveredett, reményt és megelégedést kelt az ir népből. Az ir közvélemény nagy része ellensége a birodalomnak, de ebben a háboruban való magatartásuk nem ebből az érzésből ered, sőt ellenkezőleg, az irek rokonszenve ugyanigy nyilvánult volna, ha Angliának nem volna része ebben a háboruban, hanem valamely más hatalom lépett volna föl Dél-Afrikában rendbontónak és elnyomónak. Anglia elszigeteltsége ma nem „fényes”, hanem szegényes. Egyedül Törökország részesíti kegyében. Az amerikai vezérférfiak véleménye tulajdonképpen részben ellensége Anglia irányában. Az egész világ egyhangu rosszálása kell, hogy latba essék. Ami azt a kérdést illeti, hogy az ir tagoknak a háboru tekintetében való magatartása kedvezőtlenül hat-e a homerule-követelés keltésére, e tekintetben azt hiszem, hogy Írország semmit sem veszíthet, ellenben mindent nyerhet, ha az igazságért és szabadságért emeli fel szavát.

A vita folyamán több szónok beszélt Redmond javaslatát mellett is és ellene is. Russel Thomas az indítvány ellen beszélt. Különös volna, ugymond, ha egy olyan ország képviselői, mely azt állítja, hogy el van nyomva, támogatná az erőszaknak egyik legfőrtelmesebb kormányzatát, melyet a század felmutat. Egy napot soha sem fognak a boerok megünnepelni, azt a napot ugyanis, amelyen a brit parlament ismét megadná magát oly szegényes körülmények között, mint 1881-ben.

A ház Redmond indítványát 363 szavazattal 66 ellenében elvetette.

London, február 7.

Az óriás többség, amelylyel a kormány tegnap győzött, a kormányparti sajtóban valóságos ufjogást okozott, de még ennél is nagyobb lelkesedést keltett a tegnapi yorki választás eredménye. Yorkban ugyanis a kormányparti jelölt győzött 1430 szavazattal. Itt három esztendővel ezelőtt a konzervatív jelölt, Charles Beresford lord, aki nagyon népszerű volt, csak tizenegy szavazattal győzött. Még a Daily Chronicle is beismeri, hogy ez az eredmény világosan tanuskodik a nemzet akaratáról, hogy mindenáron folytatni akarja a háborut.

BUDAPESTI NAPLÓ. Január 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mint hogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatásukkal feltüntetni.

HIREK.

Budapest, február 7.

— A király Budapestén. Bécsből jelentik, hogy a király a jövő héten, esztörtökön Budapestre jön s három hetet fog Magyarországon tölteni. Felhivatalos jelentés szerint a király pénteken, ó 16-án érkezik Budapestre.

— A trónörökösnek betegsége. Bécsből jelentik, hogy Stefánia özvegy trónörökösnek, aki tegnap influenzája miatt nem mehetett el az udvari bála, még ma is beteg. Az özvegy trónörökösnek már három nappal ezelőtt panaszoktól nyakfájás miatt és azóta ki sem mozdult szobájából.

— Henrik herceg havatérése. Henrik porosz herceg, a német császár öccse tegnap dében a Prussien nevű hadihajón Nápolyba érkezett, ahol látogatást tett a nápolyi hercegi párnál. A nápolyi herceg a hajón adta vissza a látogatást. A herceg még tegnap este Genuába utazott, a honnan Triestent át Bécsbe megy, hogy Ferenc József királynak megköszönje osztrák-magyar ellentengernaggyá való kinevezését. A bécsi Burgban nyolcvan terítékű díszebéd lesz a herceg tiszteletére.

— Miniszteri kihallgatás. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumban a szokásos kihallgatást esztörtökön délelőtt tíz órakor tartják meg.

— Nász az uralkodóházban. Miksa badeni herceg bécsi látogatásával kapcsolatban udvari körökben egy küszöbön álló eljegyzés eshetőségéről beszélnek. A leendő menyasszony Mária Terézia főhercegnőnek két leánya közül az idősebb, Mária Annunciata főhercegnisasszony, aki múlt évi július havában töltötte be a 23-ik életét. A főhercegnisasszony jelenleg a bradinsi helyalapítvány apátnője, amely méltóságot Margit nővérétől örökölte és amely most húgára, Erzsébet főhercegnisasszonyra fog átézállani, az esetre, ha a házasság tényleg létesül.

— A bankkormányzó kiténtetése. Kautz Gyulát, az Osztrák-magyar bank távozó kormányzóját — mint értesülünk — a király a vaskoronarend első osztályu jelvényével tünteti ki.

— Kállay közös pénzügyminiszter Budapestén. Illetékes meghatalmazás alapján jelenti a Pol. Ért.: Kállay Béni közös pénzügyminiszternek jelenlegi budapesti tartózkodása s a kormány tagjaival, különösen Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterrel való többrendbeli érintkezése kizárólag Besznia-Hercegovinának Magyarországot érintő gazdasági és forgalmi ügyeivel van kapcsolatban. A közös pénzügyminiszter ma a Ház miniszteri szobájában is megfordult.

— A kereskedelemügyi miniszter a Technologiai Múzeumban. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ma délután megtekintette a magyar ipari szakiskolák gyűjteményes kiállítását, amely a Technologiai Múzeumban van s amelyet a párisi kiállításra visznek. A miniszter nevével érkezett a múzeumba, kíséretükben voltak Vértessy Kálmán osztálytanácsos és Hollán miniszteri fogalmazó. A minisztert Szerényi József miniszteri tanácsos fogadta, aki a kiállítás előmunkálatait két év óta személyesen vezette és aki már 1897-ben a brüsszeli nemzetközi kiállításra a hazai szakiskolákat fényes sikerrel mutatta be elannyira, hogy azok gyűjteménye ott a legmagasabb kiüntetést nyerte el és a belga kormány ez iskolák szervezetének tanulmányozására egy osztályfőnököt küldött ki, aki tapasztalatairól egy vaskos kötetben és a tapasztaltak fölött legnagyobb elismeréssel számolt be kormányának. A technologiai múzeum tanártestülete élén Hegedüs Károly főigazgató és Tóthosky Ottó igazgató üdvözölte a minisztert. A kiállítási termekben nagy számú, fényes közönség gyűlt egybe. A kereskedelmi minisztérium részéről Ocsérgyűző államtitkár, Lakatos Aladár miniszteri tanácsos, a kereskedelmi múzeum igazgatója, Péterffy osztálytanácsos, Vigh Albert országos iparkutatási főigazgató és dr. Szerényi Sándor miniszteri fogalmazó. A kormánybizottság részéről ott voltak: Lukács Béla kormánybiztos, Miklós Ödön helyettes kormánybiztos, Kazy József kamarás, osztálytanácsos, Fittler Kamil műszaki igazgató, Földváry József miniszteri titkár, Daniel Béla előadó és Koós Jenő fogalmazó. Az országos bizottság tagjai közül megjelentek: Szalay Imre miniszteri tanácsos, Ráth György, Thék Endre, Radisch Jenő, Gelléri Mór, továbbá Mallin Ferenc báni tanácsos, aki a horvát kiállítási munkálatait vezeti. A miniszter igen tüzetesen szemlélte meg a gyűjteményes kiállítást, mely arról tanuskodik, hogy Magyarországon, noha az ipar még fiatal, az ipari szakoktatás igen magas színvonalon áll. Két egész esztendőig dolgoz-

ta rajta a budapesti állami középiskolák, a brüsszeli, a körmöcbányai, újpesti, hononnai, szegedi, marosvásárhelyi és zalatnai ipari szakiskolák növendékei. Kezdetül fogva egységes terv szerint készültek az összes tárgyak, melyekhez a rajzokat Faragó Ödön és Türk Ernő tanárok szolgáltatták, sőt a rajzokon kívül a mintákat is elküldték az iskoláknak. A feltűnőbb tárgyak: a férfi dolgozó szoba íróasztala, pamlagja, kovacsolt vasból és rézből készült apró objektumai. A fogadó teremben az állami középiskola himnuszai, a székiudvarhelyi iskola márványkandallója keltenek méltó feltűnést. A villamos világításra berendezett oszillár Edvi Illés Aladár tanár rajzai szerint a budapesti állami középiskolákból, Zalánról pedig a hazai középiskolákból csiszolt díszlámpák figyelemreméltó dolgok és nemkülönben megemléstreméltó a pozsonyi államilag segélyezett szövőiskolából azok a szőnyegek, amelyek az új parlament számára készültek. A körmöcbányai szakiskolában kiképzett gyermekek által készített remek csipkék, a békesi kosárfőző iskola készítményei mindmegannyi említésre méltó dolgok. A miniszternek és nejének Szerényi József miniszteri tanácsos mutatta be az összes tárgyakat és azután az illető szaktanárokat is, akiknek Hegedüs Sándor még ott a helyszínen a legmelegebb elismerést fejezte ki és szerencsét kívánt Lukács Béla kormánybiztosnak ehhez a gyűjteményes kiállításához, mire Lukács Béla megjegyezte, hogy ez a gyűjtemény az országnak fog becsületesé válni és gratulált Szerényinek, aki olyan jól választotta meg a munkatársait.

— Ebéd az udvarnagynál. Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagynak tegnap este Kállay Benjamin közös pénzügyminiszter tiszteletére ebédet adott, amelyen résztvettek: Kállay Benjamin közös pénzügyminiszter, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Andrassy Tivadar és Gyula grófok, gróf Széchenyi Béla leányával Hanna grófnővel és gróf Szapáry Pál a nejevel.

— Megrendszábalózták a zálogházakat. A zálogházak mindezeideig minden ellenőrzés dacára azt csinálhatták, ami nekik tetszett. A szegény néposztály, amely rájuk van szorulva, teljesen ki van szolgáltatva nekik. Ha lejárt a zálogba tett holmi ideje és kiváltásra vagy a terminus meghosszabbítására került a sor, annyi kamatot szedtek, amennyi nekik tetszett. Nehéz azt hirdelenében utána számítani még ahhoz értő embernek is, hogy mennyi a szabad és mennyi a már nem szabad kamat. Azonkívül egyéb üzleteik is voltak a zálogosoknak. Ékszerüzletbe szülő igazolványt is váltottak maguknak s a zálogházban volt az ékszerbolt is. Van még ma is. Itt aztán különféle olyas címkén, amik becsodították a publikumot, selejtes holmit akasztottak a közönség nyakába. Ennek a sok visszaélésnek ezután körülbelül vége lesz, ha ugyan új és új módozatot ki nem találnak a publikum becsapására. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis elrendelte, hogy ezután a hatóságok jobban ellenőrizzék azt, hogy mi történik a zálogházakban s megmutatja a módot is arra, hogy történjék az ellenőrzés. Kötelezte a zálogházakat, hogy az iparhatóság által hitelesített szelvény- (juxta-) könyvet szerezzenek be, a melybe a nyugtatót oly módon kell beletenni, hogy egyik fele kiszakítható és a félnek kézbesíthető legyen, másik fele pedig a könyvben maradjon s hat hónapig iparhatósági ellenőrzés céljából megőrizhessék. A rendelet ellen vétőket kétszáz korona pénzbüntetéssel, vagy tíz napi elzárással fogják büntetni.

— Ötletes védekezés. A berlini törvényészék előtt a napokban egy csinos, huszonkétéves kisasasszony állt. Gr. Mária, akit lopással vádolnak. Az őszszel ugyanis egy divatruha üzletből elvitt egy boát, egy segéd azonban utána szaladt és az értékes divatcikket elvette tőle. A kisasasszony a törvényészék előtt így védekezett:

— Irónő vagyok és csupán azért loptam, mert regényt írok, amelynek tárgya a tolvajleltől merített. A boát magam is visszaküldtem volna, csupán azt az érzést akartam közvetlenül tapasztalni, amely a tolvajt elfogja, mikor zsákmányhoz jut...

A bírak — ime, az udvariasság szobrai! — helyt adtak a védelemnek és csupán csekély pénzbírság lefizetésére ítélték a kisasasszonyt.

— A háztartási iskola kiállítása. A báró Dániel Ernő elnökölte alatt működő magyar háztartási iskolaezvegyületnek ingyenes kézimunka tanfolyama rövid lenállása óta is kiváló eredményeket ért el. Az egyesületnek Rottenbiller-utca 15. sz. a munkaterméiben számos szegényebb sorsú asszony és leány szab és köt, ugyszólván reggeltől estig, hogy a maga és családja számára a szükséges ruha- és fehéreneműket elkészíthesse. Az intézet gépeit és felszerelését ingyen használják, sőt a szegények még az anyagot is ingyen kapják. Nagy látogatottságnak örvend a háztartási iskola többi tanfolyama, főleg a főzési és kézimunka tanfolyam, mely Szécskay István igazgató rendezése mellett február 9-én és 10-én nyilvános kiállítást rendez, hogy a növendékek munkáit bemutassa az érdeklődőknek. A kiállításra külön meghívás nélkül minden érdeklődőt szívesen látunk.

— Halálozás. Báró Rothschild Adolf, a párisi Rothschild-család fejének, báró Rothschild Alfonznak unokabátyja, ma este Bécsben 77 éves korában influenzaiban meghalt.

— **Keserves szép kis történet.** Egy nagyon szegény bádogosnak két gyermeke volt. Egy kis fiu és egy még kisebb leánya. A kis lány beteg lett. Valami ragályos nyavalya támadta meg a szegény kis testet, s a gyerek már-már annyira odalett, hogy az orvosok kijelentették, hogy talán egy két-órát él még ezen a világon. A gyerek pedig lábában hánykódott az ágyban s valami hajás babát emlegetett. Egy babát, ami nincs, amit szörnyen kívánt. A bádogosnak semmi pénze se volt, nem tudta valamiképp könnyebbé tenni a gyermek utolsó óráit, csak sirt az ágy mellett s mellette az asszony is, meg a gyerek is ott kesergett, a kis fiu tudnillik. Ez azonban egyszerre csak gondolt valamit. A fejébe csapta a sapkáját s elindult az utcákon. Szembe jött vele egy kis lány. A karján baba volt, hajás baba, meg olyan is, hogyha lefektették, behunyta a szemét, szóval egy remek baba. A kis fiu hozzálépett, beszéde állott vele, aztán megkérdezte, hogy mi a neve, hol lakik, mindezeket az adatokat pontosan fölírta egy papírosra, aztán hirtelen kikapta a kis lány kezéből a babát s elrohant vele hazafelé. A megkárosodott gyerek azonban bizonyosan visítot; arra fordult a rendőr ur is, akinek a közelben van a posztja, finom tapintattal rögtön átlátta a helyzetet s nyakacsíptatva a kis fiut és bekísérte a kapitánysághoz. Ott kihallgatták az urak a tolvajt és sürűn pislogtak a kemény rendőrtiszt urak, míg a gyerek elmondta, hogy mire kellett neki a baba. Minthogy azonban ravasz, furfangos kis tolvajok is akadnak ebben a nagy városban, elküldték egy rendőrt a bádogoshoz, hogy kérdezze meg, hogy csakugyan igaz-e a beteg gyerek története. Hát igaz, bizony igaz volt, annyira igaz, hogy mire visszajött a rendőr, már azt jelentette alásan, hogy a kis lány meg is halt. A rendőr urak erre egy kis pénzt adtak a gyerekeknek, hogy vegyen a kis testvérkéje koporsójára koszorút.

— **A felfüggesztett szentesi rendőrkapitányok.** Vadnay Andor csongrádi főispán a szentesi képviselőválasztási küzdelmek alatt felfüggesztette hivatalától Aradi főkapitányt, a miért nyilvános népgyűlésen megengedte a csendőrhatalóság gyalázását, és Tass alkaptányt, mert midőn az egyik jelölt: Pázmány Dénes a programbeszédjét mondta, nem lépett fel elég erőlyesen a zavart előidéző tömeg ellen. A felfüggesztett rendőrkapitányok felebezték a belügyminiszterhez. Széll Kálmán, mint értesülünk, úgy intézkedett, hogy, tekintettel a választási harc izgalmaira, nem vonható felelősségre egyes hatósági közegek s így nem lehet beigazolni a kötelezőmulasztást, minél fogva a két rendőrkapitány ellen a felfüggesztést megszüntette.

— **A pozsonyi alagut.** A pozsonyi alagut helyreállításán őszig munkás dolgozik. Az omladék eltakarítása legalább két-három hónapig fog tartani. Mikor ezzel elkészültek, az egész alagutat vasszerkezettel erősítik meg. A személyforgalmat addig átállással tartják fenn. A pozsonyi állomáson omnibuszok várják az utasokat és ezek szállítják át őket a helyen. Az alagut teljes végén levő őrházat átállították ideiglenes váróteremmé, ahol a Bécsbe menő utasoknak sokszor egy óra hosszat is kell várakozniuk, mert Pozsony és Bécs közt csak egy vonat közlekedik. A stompai vicinális vasut vonatai Pozsony állomás helyett Marcheggre futnak be és onnan a bécsi vonat viszi az utasokat Pozsonyba.

— **Fanatizmus.** Amsterdamból jelentik, hogy Alforszt községben egy vallási szekta a középkor legvéresebb eseményeire emlékeztető, borzasztó büntetést követelt el. Egy Schers nevű ember, aki tagja a szektának, éjféltájban meghallotta, hogy ablaka alatt két leány zsolnárokat énekel. Schers erre a jeladásra behozta szolgáját, akinek fejét és karját levágta. A gyilkosság után a szekta husz tagja belépett a szobába, megmosta kezét a meggyilkolt véreben, zsolnárokat énekel s meggyújtotta a szobát. Ebben a pillanatban érkezett meg a rendőrség, amely körülvette a házat s letartóztatta a fanatikusokat.

— **Házasság.** Bánó Frigyes, a triesti biztosító-társaság hivatalnokja eljegyezte Krausz Ilonkát, id. Krausz Mór fővárosi kereskedő leányát.

— **Megszökött örültek.** Nagyváradról táviratozza tudósítónk: A nagyvárad körhéből a napokban két közveszélyes örült megszökött. A szükevények egyike Beöthy Béla, aki jegyző korában sok visszaélést követett el, vád alá helyezték és a kórházba küldték megfigyelés végett, ahonnan aztán néhány hónapja megszökött. Ehesen jelentkezett aztán a rendőrségnél, amely ismét a kórházba szállította. Most Major Vilossal, egy emberölésért elítélt örülte, szabadult ki a kórházból.

— **Fürst Jakab emlékezete.** A Magyar Kereskedelmi Csarnoknak e hó 11-én, délután 3 órakor tartandó közgyűlése programjába utólagosan, mint első pontot felvették: a néhai maróthi Fürst Jakab egyesületi elnök felett tartandó emlékbeszédet.

— **Titokzatos öngyilkosság.** Ma temették el Székelyhídon Német János csendőrt, aki tegnapelőtt öngyilkossá lett. A temetésről Beczkó István bázament *Erményfalvára* és szíven lőtte magát.

— **A Petőfi-kultusz.** Bartók Lajos, Endrődi Sándor és Szana Tamás aláírásával a következő nyilatkozatot kaptuk:

Az *Új Szász* egy közleménye irodalmi társaságainkra s köztük a Petőfi-társaságra is appellál az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársasággal szemben, mely — szerinte — Petőfi műveinek mások által való kiadását megakadályozni szándékozik, s ezáltal a Petőfi-kultusz terjedése elé gátat vet. Csak egyszerűen érintve, hogy Petőfi műveinek közrebozsítását törvényszerűen megakadályozni ma már senkinek sem lehet, alulírottak, mint a Petőfi-társaság kiadványainak szerkesztői, az igazság érdekében kötelezőnknek tartjuk kijelenteni, hogy az Athenaeum-művészei által gazdagon illusztrált Petőfi-kiadását s az egy koronás Petőfi-t, melylyel olesőség tekintetében csakis az angol biblia-kiadások versenyezhetnek. Az Athenaeum igazgatója: Emich Gusztáv eléggé nem mellányolhatólag, így követi nemes tradíciót a szépműlékú apának, ki tudvalevőleg nemcsak nagy tisztelője s utolsó órájáig bizalmas barátja volt és maradt is a rokonszenvnek nyilvánításában annyira kényes Petőfinek, de egyúttal az a kiadója is, ki számára a családi tízhely alapítását, a műveit adott s akkor nagyon jelentékeny tiszteletdíjjal lehetővé tette.

Budapest, 1900. február 7-ikén.

Eartók Lajos.

Endrődi Sándor.

Szana Tamás.

— **Ujtás a telefon terén.** Tegnap rendezték be Párisban azokat a kísérleti telefonállomásokat, amelyek — ha bevalnak — nagyot fognak változtatni a telefon eddigi berendezésén. Meg fog szünni a telefonra való havi előfizetés, mert az új készülék pontosan megmutatja, hogy ki hányszor és mennyi ideig használta a telefont. Így aztán mindenki annyit fog fizetni a telefonért, amennyit beszélt rajta.

— **Falás multság.** Nagy multság volt az este a Bethlen-utca 14. szám alatt levő korezmában. Nagy Menyhért, Sárjai Lajos és Cserényi Antal napzamosok jó bérre tettek szert s bőven fogyasztották a levet. Mikor már fejükbe szállt az ital, verekedést rögtönöztek s jól elláták egymást. A vége az lett, hogy mindhármukat bekisérték a VII. kerületi kapitányságra. A cimborák közül Nagy Menyhért rövidesen oly rosszul lett, hogy a mentők szállították a Rókus-kórházba, ahol még az éjjel meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot arra nézve, hogy mi okozhatta halálát. Nagy teljesen részeg volt, s így lehet, hogy a sok ital ölte meg, de nincsen kizárva, hogy társai közül valamelyik a verekedés közben sérítette meg oly súlyosan, hogy kizenvedett. Holttestét a boncolóintézetbe szállították a halál okának kiderítése végett.

— **Dreyfus vagyíról.** A Dreyfus-ügy alatt sokat beszéltek azokról a vagyírőről, amelyeket André Loubet gyarmatügyi miniszter Dreyfusre rakott és amelyek a szerencsétlen foglyot négy hétig kintarták. Loubet köztársasági elnök most a tengerészeti miniszterrel egyetértve, dekretumot bocsátott ki, amely megtilja a megvasaltatást a hadihajók katonáinál. Ezt a dekretumot nemsokára egy másik fogja követni, amely előlri a *double-boucle* használatát a gyarmatokra deportált elítélteknél is.

— **Szerencsétlenség egy gépgyárban** Sulyos baleset érte ma délelőtt a külső váci-ut 75-ik szám alatt levő *Wörner-féle* gépgyárban az egyik munkást. Schmidt Frigyes 28 éves új-berbázi lakatoslegény a gépteremben az egyik gép tisztogatásával volt elfoglalva. Körülbelül két méter magas állványon végezte munkáját, ahol egyszerre felrúgott és lezuhant. Olyan szerencsétlenül esett le, hogy a bal combját eltörte és belső sérüléseket is szenvedett. A segítségül hívott mentők az első segélynyújtása után a Rókusba vitték.

— **Álaros rablók.** A Kolozsvár szomszédságában lévő Szamosfalván tegnap este tíz órakor három álaros rabló tört be *Kanabé* nyugalmazott honvéd-százados házába. A kocsiat, aki nem akarta bebozsítani őket, vasvillával leszúrták, aztán pedig berontottak a százados szobájába. Oláh nyelven pénzt kértek, amire a katonatiszt el kezdett kacagni, mert farsangi tréfának gondolta az egészet. A rablók erre agyba-főbe verték Kanabét, akinek felesége a szomszédos szobába rohant a revolverért. Amire visszasielt, férje a földön véreben feküdt. Az asszony annyira izgatott volt, hogy nem bírta elűtni a fegyvert. Az álaros emberek megszurkálták a szerencsétlent s többször fejbévták. E közben az utcán zaj támadt, ami annyira megijesztette a rablókat, hogy zsákmány nélkül elrohantak. A százados fölszémelt s vaslapátot ragadva, többedmágával üldözni kezdte a rablókat, akik rálöttek, de nem találták el. A csendőrséget értesítették az esetről. A sebesültekhez Ko-

lozsvárról kivonultak a mentők. Az asszony állapota veszedelmes.

— **A resicai sztrájk.** A resicai sztrájkra vonatkozólag ma félhivatalosan a következőket jelentik: A *helyzet Resicán változatlan.* A kohók, a huták, az acéltöntők és a bányák, valamint az összes animai művek normális üzembn vannak. Minden ezzel ellnkező hír téves és tulzott.

— **Életunt napzamos.** Branadics János 51 éves napzamos ma délelben Kneizts-utca 12-ik szám alatt levő lakásán felakasztotta magát. A házbeliek, mikor észrevették, gyorsan a mentőket hívták segítségül: a mentők azonban már csak a beállott halált konstafelhették. A rendőrség intézkedett, hogy a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállítsák. Végzetes tettének okát nem tudják.

Az élet tragédiáiból.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Budapest, február 7.

Tisztelt szerkesztő ur! Mióta a *Budapesti Napló* megindult, azóta előfizetője és hűséges olvasója vagyok lapjainak. Január eleje óta azonban kiálltam az előfizetők sorából s most azt akarom megmagyarázni, hogy miért lettem hűtelen önkökhöz. Szomorú és szerencsétlen esettel áll ez összefüggésben. Kérem, olvassák át soraimat s hallgassák meg tragikus sorsom részleteit.

1892-ben történt, hogy *Büchler* nevű ügynökkel, akivel üzleti összeköttetésben álltam, egy szivartösdébe mentem be. Egy pár szivart akartam venni. Utánunk egy ismeretlen ur lépett be, akit a tőzsdetulajdonos *Katz* urnak szőlított s neki 466 forintot fizetett ki. *Katz* urat ekkor láttam először és utóljára életomban. Már egészen megfeledeztem erről a dologról, amikor a törvényszék elé idéztek meg és tanuskodásra szólítottak fel. *Katz* ur ugyanis beperelte a tőzsdetulajdonost, azt állítván, hogy 466 forintnyi követelését nem fizette ki neki. Mi sem természetesebb, mint hogy nyugodt lelkiismerettel esküdtem meg arra, hogy láttam, amikor *Katz* urnak kifizették a pénzt. A dolgok azonban tovább fejlődtek. *Katz* hamis eskü miatt feljelentést tett ellenem, elítéltek s most ott tartok, hogy három és fél évet kell a börtönben töltönnem. A borzasztó ítélet már január hó nyolcadikán kellett volna előttem kihirdetni, de betegségem miatt az ítélethirdetést bizonytalan időre elhalasztották.

A tárgyalás alkalmával bizonyítottam, hogy én hallottam, hogy a tőzsdetulajdonos azt az urat, akinek a pénzt kifizette, *Katz* urnak szőlította, ha tehát *Katz* ur azt állítja, hogy ő nem kapott pénzt, ugy csak egyetlen egy eset magyarázhatja meg a dolgot, az, hogy hamis nevet használtak és a fizetés tanúsítására engem használtak fel eszközü. Ezt a védekezésemet nem fogadták el, vagy nem hallották meg.

Most minden lehető elkövetek, hogy peremet megújítsák, *amánál is inkább*, mert a tőzsdetulajdonos is, *Büchler* ügynök is, megszökött Amerikába.

Tekintetes szerkesztő ur! Ime, ez az eset volt az oka, hogy becses lapjakra új év óta nem fizettem elő, mert azt hittem, hogy másfél évig egy sem olvashatok újságot.

Szomorú állapotomra visszatérve, elképzelheti, tisztelt uram, hogy mily rettenetes kínokat szenvedek. Három kis gyermek atyja vagyok, tüdővézes, súlyos beteg, nőm halódik, napjai meg vannak számlálva s nincs senki, aki gondját viselné gyermekeimnek. Mi lesz belőlem, ha perújítási kérvényemet nem intézik el kedvezően? Anyagi gondok nehezednek reám s telve vagyok aggodalommal gyermekeim, nőm, és a magam sorsa iránt. Senkim sincs, akinek nagy panaszomat elmondhassam, akitől tanácsot kérjek. Panaszomat talán ön, tekintetes uram meghallja. Esküszöm a mindenható Istenre, hogy ártatlan vagyok s a szegény, a kétségbeesés, ártatlanságom tudata megöl! Pedig élnem kell, be kell bizonyítanom, hogy ártatlan vagyok s hogy gonosz emberek ravaszágának lettem áldozata. Ha van mód, hogy ártatlan, becsületes emberen segítsenek, könyörgöm, a sajtót kérem, ne hagyjon elveszni, mert ártatlan vagyok.

Ismételve könyörgöm, vegye kegyes pártfogásába ügyemet. Evvel a kéréssel vagyok legkitünőbb tisztelettel

alázatos szolgálja

Erber Simon,

gyári üzletvezető.

Eddig a szomorú levél. A tévedéseknek és az emberi gonoszásznak sok áldozata jár kel közöttünk. Az igazságszolgáltatás formái gyakran összetörnek az igazságot s misem teszi indokoltá, hogy Erber Simon panaszát, amelyből az őszinteség és ártatlanság hangosan beszél, ne vegyék tekintetbe ott, ahol az anyagi igazságot oly sokra

beesül. Azt a száz meg száz megbélyegzett embert, aki némán szenved el az emberi elme gyarlóságából kiejert igaztalan ítélet kínjait, meg kell vizsgálni avval, hogy a hangosan panaszkodó, sikoltó, beteg, szegény és valószínűleg ártatlan Erber Simon kiáltását meghallgassák!

„Az anarkia csődje.”

— Levél a szerkesztőhöz. —

Budapest, február 7.

A Budapesti Napló január 14-iki számában az anarkia csődjével és ezzel kapcsolatban személyekkel foglalkozott. Miután annak idejében Tolsztoj Leórol, akinek gyakorlati nézeteit a fődologban osztom, helyt adott tárgyi helyreigazításaimnak, ezúttal is meg fogja engedni, hogy ilyenekkel éljek. Az említett cikk az anarkia helyzetét tévesen tünteti fel. Engedje meg, hogy a bucsuzás alkalmából még néhány sort írjek ahhoz a kulturális eszméhez, melyet a cikk írja egészen helytelenül a politikai siker mértékével próbál mérni.

A tényállást hamis színben tünteti fel az a mondás, hogy én hiába kereszteletem el az anarkiát és a tanomat ideálisnak. Ezt a nagyközönség csak így értheti, mintha erőszakos anarkista elvekből indultam volna ki és az ideális név pusztán szinlelés volna. A tény az, hogy én már a *Szellem vallása* címe alatt sem képviseltem mást, mint azokat a szelíd elveket, melyeket Tolsztoj Leo és már sokkal előbb Izrael nagy próféta Jézusai hirdettek. Az anarkia aálam csakis minden erőszak mellözésének értelmével bír és ez a név nekem csak arra szolgált, hogy az erőszaknélküliség eszméjére vonja a figyelmet. És ez sikerült. Valóban lépre ment a „Bánffy-korszakban” a reakcionárius hatalom, mely a pusztán név ürügye alatt per per után akasztott a nyakamba. Ezekre a perekre nekem szükségem volt. Ám a még függő perek ezen az alapon nem magyarázható. De midőn a szellemi vallás elnevezése azt a nevelésére féltreértést idézte elő, hogy én, szabad gondolkodó, aki természetudományi világnézet alapján állok és a mindenséget a rezgések rendszerének tudom, kísértetekkel bibelődő örült, vallási rajongó vagyok, úgy az anarkia elnevezés más féltreértést okozott.

A cikk teljesen tévesen állítja, hogy én a közeli jövőben anarkista világot látok, utópista rajongó módjára, jóllehet cikkemben kiemelem, hogy ezt „a jövőt” úgy gyakorlati intézkedésekkel csinálni nem lehet” és hogy csak nagy és nehéz művelődési munka érlelheti ezt a nagy jövőt. Nekem tehát ellenkezőleg az a meggyőződés, hogy azt csak tisztultabb, nemesebb világnézet lassankénti terjedése, nemesebb közvélemény alapján készítheti elő, de hogy a megváltozott világnézet mellett, amint a történelem minden lapja tanúsítja, nem állhat fenn a régi társadalmi forma.

Bűnöm csak az, hogy én, mint a nemesebb, szeledebb kulturális eszmék, magvetője, mint az eszme köztudománya (mert pártot alakítani, nagy népmozgalmat indítani eszemagába sem volt) merészeltem ítéletet mondani az uralom fennálló tekintélye ellen. Már pedig e nélkül ezt a jövőt előkészíteni nem lehet. De a legnagyobb döröszég lett volna a haladó reakció közepette, a tél közepete a tél vetés sikerét, kalászait várni. Mindazonáltal ez az eszme, az erőszaknélküliség eszméje, melyben a cikkíró merő utópiát lát, már a nagy világeszme, mely útkon mozgát, a proletár pincelakásától a cár palotájáig.

Ötven év előtt ki hitte volna, hogy az akkor még merő dicsőség szinében tündöklő háborút cári proklamáció gyalázatos dolognak fogja bélyegezni? Ez az idő egyik nagy jele, mely nagy fordulatot jelent a közvéleményben. Az emberáldozat és ember-övs kultuszának és kulturájának képviselői, valamint a közvetlen rabszolgaság és a hűbériség világának képviselői szükségképp épp oly utópistának tekintették azt a gondolatot, hogy mindezek a szép dolgok megszűnjenek, mint a cikkíró azt, hogy az állati véres erőszakra épített társadalom helyébe a szabad egyezkedésen alapuló társadalom lépjen. De még ha valószínűtlen volna is, akkor is mindenesetre szeledebb és nemesebb alakíthatja a közvéleményt és a társadalmat az ilyen eszmények hangzatosítása.

Nagyon mellékes lapom fennállása, csak haladásról, nyereségről lehet szó, soha „csődről” és veszteségről.

Ismétlem, én soha pártvezér nem akartam lenni, (ezt a ceglédi kongresszus alkalmával is visszautasítottam), csak magvető akartam lenni a legszeledebb, legnemesebb eszme szolgálatában. És ezt meg nem bocsáthatják nekem.

Végül engedje meg, hogy „egyik legérthetlenebb mondatomhoz” néhány szót írjak. Nem akarok filozófiai fejtetésekbe bocsátkozni. az egyéni

életnek az egyetemes élethez való viszonyát tárgyalva. Csak azt jegyzem meg, hogy nagyon realiztikusnak kell lenni annak a kornak, amely előtt már teljesen érthetetlen, hogy az egyén az egyetemes élet gyújtójának tudja magát (ez már az evangéliumok eszméje), hogy a jövő nemzedékekben látja életét, amely előtt érthetlenné vált immár Petőfinek szép gondolata is, hogy az emberi szellem az isteni életnek egy-egy sugara.

Schmitt Jenő.

FŐVÁROS.

(*) **Budapest a párisi kiállításon.** Halmos János polgármester tegnap a képzőművészeti bizottság több tagjával a *Almády Géza* helyettes tanácsossal, megsejtelte azokat az iparművészeti tárgyakat, amelyeket a székesfőváros hatósága küld a párisi kiállításra s amelyek most az iparművészeti múzeumban vannak elhelyezve. A bizottság valamennyi tárgyat elfogadhatónak találta, a kandallóra való két kandeláberen kívül, amelyek — noha a mintáik nagyon szépek voltak — a kivételben egyáltalában nem sikerültek.

(*) **Az új előjáró.** Minthogy az előjárói állásokban sem áthelyezésre szükség ez idő szerint nincs, sem pedig kölcsönös helyesre nem történik, Halmos János polgármester a most üresedésben levő II. kerületbe (Viziváros) helyezi *Herem Károlyt*, az újonnan megválasztott előjárót.

(*) **Pályázat.** A fővárosnál üresedésben levő egy-egy I. és II. osztályú tanácsjegyzői állás, — továbbá egy-egy I. és II. osztályú fogalmazói és egy-fogalmazó-gyakornoki állás, ma déli 12 órakor járt le a pályázat határideje. Ezekre az állásokra összesen 123 folyamodás érkezett be.

A vasutasok községi adója.

Budapest, február 7.

Két nagy fontosságú ügyben kellett határozni a mára összehitt rendkívüli közgyűlésnek, mindegyik magában véve is oly jelentőségű, hogy ily napirendjét szeretnők a rendes közgyűléseknek is, ahol órákhozhat peseköljék a városatyák a drága időt husz forintos könyöradományok és 100 forintos szubvenciók megszavazására. Mert kétségtelenül új korszakot jelez a főváros fejlődésében és pénzügyi gazdálkodásában a mai rendkívüli közgyűlés napirendjére tűzött két szabályrendelet; az egyik a telekrendezekekről, a másik a közterületek burkolásáról; mind a kettő alkalmas arra, hogy gátat szabjon annak a rendszernek, amely a főváros pénzügyeit a csőd felé kergette, a belterületek ingatlanulajdonosait romlásba döntve, esztelen módon engedte a kültekkel nagyarányú beépítését. De ily napirend mellett is a kereskedelmi miniszter tegnapelőtt előterjesztett törvényjavaslata kötötte le az érdeklődést, mert ismeretessé lett, hogy a városi tanács tiltakozni készül e mindenkitől üdvözölt törvényjavaslat ellen, amely megoltalmazza a derék vasutasokat a főváros és a többi, vidéki városok adminisztrációjának kapzsisága ellen. A közgyűlés elfogadta a tanács embertelen javaslatát és esodlatos módon egyetlen egy hang sem emelkedett a vasutasok érdekében a főváros városatyái közt. Az már nemcsak kapzsiság, nemcsak arculapása minden jog- és méltányosságnak, de a legutább halátlanság is, mert azokat igyekszik egzisztenciájukban károsítani, akiknek önfeláldozó, hazafias munkája terelte az államvasutak hatalmas intézményét első sorban Budapest főváros szolgálatába. Sohasem lett volna Budapest azzá, ami ma büszkeséggel tölt el mindannyiunkat, magyar vasuti politika nélkül és ama magas képzettségű, diszes testület nélkül, amely kötelességtudásával, önfeláldozó munkájával e politika végrehajtója volt.

Tudják ezt mindenütt, talán a városházán is, ahol fejvesztetten jajgatnak, miért nem nyaral a cseszemé is biciklin, amint ők a régi törvények paragrafusain. Nem is féltjük mi a vasutasokat a főváros mai határozatától és látjuk előre a megszületett konfliktus végét. A törvényhozás bölcsesége és emberi érzése a kereskedelmi miniszternek fog igazat adni és nem fogja engedni, hogy a magyar társadalom legrokonszenvesebb, legmunkásabb osztálya szenvedje meg a városi gazdálkodás régi bűncit.

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága ma délután rendkívüli közgyűlést tartott *Márkus József* elnöke alatt. A napirendre három tárgy volt kiűzve: a szabályozásokra és telekrendezekekre vonatkozó szabályrendelet és a közterületek burkolása tárgyában alkotandó szabályrendelet tárgyalása s a tanácsnak és a javaslat, hogy az 1900. évi költségetelőirányzatba felvett közev-munkák végrehajtását felfüggesztő közgyűlési határozatot módosítsák. Közbejött azonban az államvasuti és gépgyári alkalmazottak községi adómentességének a kérdése s mert ezzel a kérdéssel ma a tanács is foglalkozott

s mert az ügy — amennyiben törvényhozási intézkedés alá is kerül — nagyon sürgős, a közgyűlés előtt a polgármester jelentést tett a tanács állásfoglalásáról.

(A vasutasok községi adója.)

Halmos János polgármester kérte a közgyűlést, hogy hallgassa meg az idevonatkozó előterjesztést. Ehhez a közgyűlés hozzájárult s aztán *Vasallévit* János tanácsos adta elő az államvasuti alkalmazottak községi adómentességének az ügyét, amely több év óta vita tárgya a kormány és főváros között. A tanács javaslatának a lényege a következő:

Tiltakozik a tanács az ellen, hogy törvényhozásilag mondassék ki az államvasuti alkalmazottak adómentessége.

Minthogy az e célból benyújtott törvényjavaslataknak ez az intézkedése évenként mintegy 28.000 korona jövedelmet vonna el a főváros pénztárától s a már jogérvényesen elismert, mintegy 150.000 koronára rugó követelésétől fosztaná meg, a tanács a törvényjavaslatot nemcsak pénzügyi szempontból tartja károsnak, hanem főleg egyenesen az alkotmányjogba ütköző igen veszedelmes kísérletnek tekintti.

Az az eljárás — ugymond a tanács előterjesztése — hogy a mikor a kormány kezelése alatt álló üzem alkalmazottainak községi adóki-vetése ügyében a kormány álláspontját a közgazgatási bíróság, mint illetékes legfelsőbb fórum, törvényesen el nem ismeri s az adóki-vetés jogerőre emelkedik, ugyanez a kormány hirtelen oly törvényhozási intézkedést provokál, amely a lényegében a közgazgatási bíróság jogerős ítéletének a meghiusítását célozza, — igen veszedelmes precedens volna, mert egyezően illuzóriussá tenné mindazokat a garanciákat, amelyek a közgazgatási bíróság létesítéséhez fűződtek; másrészt megingatná a szerzett jogok sértetlenségébe vetett bizalmat.

Mindezeknél fogva javasolja a tanács, hogy intézzen a főváros törvényhatósága föllíratot a képviselőházhoz és főrendiházhoz, hogy a benyújtandó törvényjavaslatot törvényerőre emelkedni ne engedje. Javasolja továbbá a tanács, hogy a föllíratot közöljék a társ-törvényhatóságokkal s kérjék föl ezeket táviratilag arra, hogy a fővárost a hasonló szellemű föllíratokkal támogatassák s végre javasolja a tanács, hogy a föllíratot közöljék a közgazgatási bírósággal is.

A tárgyhöz először *Heltai Ferenc* szólt. Teljesen egyetért — ugymond — a tanácsnak oda irányuló javaslatával, hogy föllíratot intézzenek a képviselőházhoz. Különösen elvi szempontokból tartja ezt helyesnek s nem pénzügyi tekintetből. Mert sehogysen járulhatna ahhoz, hogy a törvényhozás ismét egy privilegizált polgári osztályt kuraljon, olyan osztályt, amely községi adót nem fizet. De már ahhoz, hogy a föllíratot a tanács nemcsak a képviselőházhoz, hanem a főrendiházhoz is kivanja intézni, nem járul hozzá, valamint ahhoz sem, hogy a föllírat a közgazgatási bírósággal közöltessék. Ezzel a módosítással elfogadja az előterjesztést.

Csepregy János: Nagy tisztelettel van a miniszter iránt, de az országgyűléshez terjesztendő törvényjavaslatban foglaltakat időszerűtleneknek és igazságtalanoknak tartja. Már az kihívja az ellenzést, hogy akkor, amidőn a miniszter a saját alkalmazottai során akar javítani, ezt nem a saját budgetje terhére veszi, hanem a községre kivanja utalni. Ezek az állami alkalmazottak különben sokkal jobb helyzetben vannak, mint a kisiparosok; miért mentenék hát föl ezeket a községi adó alól, holott még a legszegényebb iparos is fizeti.

Kaas Ivor báró: A tanács álláspontjára helyezkedik s nem fogadja el Heltai érvelését a tekintetben, hogy a főrendiházat mellőzni kell a föllíratl való megkereséssel. Azt sem tartaná helyesnek, hogy a közgazgatási bíróságot ne értesítsék. Megjegyzni különben, hogy a törvényjavaslat azt a kuriózumot foglalja magában, hogy a fővárosnak a belügyminiszterrel már jóváhagyott budgetjében már benne van az államvasuti alkalmazottaktól behajtandó összegeknek az a téttele is, amelyet most egy másik miniszter törölni akar.

Vásznonyi Vilmos: A föllíratnak csak azt a részét tartja elfogadhatónak, amely arra vonatkozik, hogy a hozandó törvényjavaslatban a főváros szerzett jogai meg vannak sértve. Egyébként jogtalannak tartja, hogy különbséget kívánunk tenni a közterhek viselésében a közhivatalnok és közhivatalnok közt. Ez jogtalan mindaddig, a míg az egész privilegizáló rendszer össze nem omlik. Legyen meg a közhivatalnokok minden rétegében az egyenlőség elve a teherviselésben. Igaza van a tanácsnak, hogy a közhivatalnokokat ebbe bele akarja vonni, de nincs igaza, hogy csak az egyik részére kivanja kiterjeszteni. Azt kell kérni a föllíratban, hogy azt az egész jogrendszer, amely az államhivatalnokokból privilegizált osztályt alkot, szüntessék meg.

Fenyvessy Adolf: A Vaszonyi részéről fölhozott ellen nincs ugyan észrevétele, hanem ezúttal mégis csak a konkrét esetre kell kiterjeszteni. Mindenben elfogadja a tanács előterjesztését. Oppor-tunusnak tartja, hogy a föllíratot a főrendiházhoz is előterjesztsék, már csak azért is, mert a közgazgatási bíróság elnöke tagja a főrendiháznak. Fogy közöljék a közgazgatási bírósággal, az illetékesek.

A közgyűlés többsége elfogadta Heltai Ferenc módosítását s e szerint csak a képviselőházhoz intézzen föllíratot s táviratilag hívják föl a társ-tör-

vényhatóságokat, hogy hasonló szellemű föliratban támogassák a fővárost.

(Szabályrendelet a telekrendezésekről.)

Következett a tanács előterjesztése, a szabályozásokra és telekrendezésekre vonatkozó szabályrendelet ügyében. Az előterjesztett munkálatnak az a célja, hogy a városrendezés terén jelenleg mutatózó jogbizonytalanságot megszüntesse s a szabályozások és telekrendezések végrehajtásának a föltételeit oly módon határozza meg, hogy ezzel egyrészt a város fejlődése lehetővé váljék s másrészt, hogy az ebből származó költségek részben átháríthatassanak a telektulajdonosokra, mint akik a munkálatokból a legnagyobb hasznot húzzák.

A tárgyhoz **Vászeonyi Vilmos** szólt először. Mivel a szabályrendelet-tervezet nem tartalmaz intézkedéseket az értékelkedés megadóztatásáról, azt általánosságban sem fogadta el. Javasolta, adják vissza a tanácsnak, hogy egészítse ki s újból terjeszse elő.

Heltai Ferenc: Elismeri, hogy lehetnek a javaslatnak hibái, de ezek nem olyanok, hogy miattuk az egészet vissza kellene utasítani. Ez nem volna ószinte eljárás; ez annyit jelentene, hogy vissza akarják utasítani azokat az eszközöket, amelyekkel a főváros pénzügyi helyzetén javítani lehet.

Kollar Lajos és **Zipernovszky Károly** attól tartanak, hogy az új eljárással a helyzet még sokkal súlyosabb lesz.

Halmos János polgármester megnyugtatója a fölhasználókat, azzal, hogy az új szabályrendelet sokat fog javítani a most mutatózó bajokon, amelyek a rendszertelenségből származtak. Ennek a mostani szabályrendelet-tervezetnek csak az a hibája — ugymond — hogy most és nem 20—25 év előtt kellett volna készíteni, mert akkor ma sok százezer, talán millió forint teherrel lenne a főváros mentes. A tanács az értékelkedés megadóztatásának a kérdésével is foglalkozik, azonban ki kell jelentenie, hogy ennek a behozatala nem oly könnyű dolog s azokban a nagy városokban, ahol elfogadták, nagyon sok baj van vele. A tanács annak idejében ez irányba is előterjesztést fog tenni.

A közgyűlés ezután elfogadta a tervezetet a részletes tárgyalás alapjául.

A részletes vita során ma a 6. §-ig haladt a közgyűlés. A tárgyalást holnap délután folytatják.

A fővárosi pályaudvarok.

Budapest, február 7.

A fővárosi pályaudvarok fölötté aktuális kérdésben egy kiváló szakférfiutól kapjuk a következő cikket:

(nr.) Az utóbbi időben, e lap hasábjain is gyakran hangoztatott pályaudvarok kérdésé feltétlenül a megvalósulás felé kell terelni és ha a kérdésnél elvül fogadjuk el azt, hogy a személyforgalmat a teherforgalomtól el kell választani, akkor első sorban azzal kell tisztában lenni, hogy mely területen és mily kiterjedésben kell majd ezeket a pályaudvarokat építeni, hogy azok legalább is egy ötven évre kiterjedő periódusra teljesen megfeleljenek.

A felépítendő központi személy- és központi teherpályaudvarnál leglányegesebb kellők, hogy megfelelő területet válasszanak számukra, mert részint a terrain konfigurációjától és a pályaudvar célszerű elhelyezésétől, másrészt a könnyű megközelítéstől függ a kérdés szerencsés megoldása és a tervezet helyes kivitele. Ami a központi személypályaudvart illeti, a vélemények abban összefogóulnak, hogy közel a várososhoz helyeztessék el, hogy abba a hibába ne essünk, hogy az utazó közönség több kilométer utazás után érhesse csak el a pályaudvart, vagy a várost. Ebből az következik, hogy ha a jelenlegi felvételi épületet vissza is kell tolni, az még mindig a jelenlegi pályaudvar területén maradjon. Feltéve, hogy a felvételi csarnok főhomlokzatával a Felső-Erdősor-utca tengelyébe jutna, kérdés, minő kiterjedést adhatnánk az egész személypályaudvarnak? Ha tekintetbe vesszük, hogy a pályaudvar jelenlegi területe az utolsó semaphorig számítva 151.000 □ öl, a felvételi épületnek a Felső-Erdősorig való visszatoztatásával körülbelül 90.000 □ öl terület szabadulna fel, amelyből utak, utcák és terek számára 25.200 □ öl esnek, míg 64.800 □ öl felparcellázható és a magán- és középítésekre volna fordítható, a megmaradó 61.500 □ öl pedig a személypályaudvar céljára volna kiosztható.

Ha már most a felvételi épület és csarnok, valamint a kocsihelyek és parkirozás számára 15.000 □ öl, egyéb építkezések, a személy pályaudvar számára 1400 □ öl, végre a posta-távírdá-épület számára 1600 □ öl, vagyis összesen 18.000 □ öl számíthatunk, akkor vágányok, utak és terek számára fennmaradna 43.000 □ ölnyi terület. Minthogy a jelenlegi forgalmi vágányok összes hossza 9524 fm. és azok a kiépítések után 5476 fm-rel szaporodnának, ami egy 15 kmnyi vágányzathossznak felel meg, akkor egy vágány szélességre 5 m-t számítva, a vágányok összes területe 21.000 □ öl foglalna, amely után azonban még mindig fennmaradna egy 22.000

□ ölnyi terület, amely a pályaudvar fejlődését a legmesszebb menő időre biztosíthatná.

A mai távolsági forgalom mellett 6 vasuti főirány jöhetne számításba és pedig:

1. Lemberg—Berlin—Rutka—M.—Sziget—Kassa—Miskolc—Hatvan—Budapest.
2. Bukarest—Predeal—Piski—Arad—M.—Sziget—Debrecen—Szajol—Szolnok—Budapest.
3. Bukarest—Orsova—Báziás—Temesvár—Szeged—Cegléd—Budapest.
4. Konstantinápoly—Belgrád—Ujvidék—Szabadka—Budapest.
5. Fiume—Zágráb—Pécs—Dombóvár—Bécs—Fehring—Győr—Kelenföld—Budapest.
6. Berlin—Oderberg—Zsolna—Galantha—Bécs—Budapest.

Ez a hat főirányunk korrespondenciája hat befutó és hat kifutó vágány, vagyis összesen tizenkét vágány. Ha felteszszük is, hogy a fent említett ki- és befutó fővágányok mindegyikéből a vonatok — nem mint eddig volt, kombinálva — egyenként lesznek kibocsátva, még akkor is elegendő nagy volna a tervezett csarnok, sőt még ebben az esetben is, ha a fővonalokat esetleg két vagy négy vágánnyal szaporítanók és közvetlen vonatokat volnának kénytelenek beosztani. Feltéve továbbá, hogy az üzletszabályzat a vonatok expedálását öt pernyi időközben megengedné, akkor az eredmény 24 óránként 288, illetve 576 vonat indítása volna, vagy pedig a 6 befutó, illetve kifutó vágánynál egy igénybevétel 48 vonatra, esetleg 8 vágánynál 36 vonatra naponként és vágányonként, vagyis oly teljesítő képességet, aminőt tudunkkal egyetlen pályaudvar a világon sem mutathat fel. Meg vagyunk győződve, hogy az államvasutak tökéletes organizációjának még az ilyen feladat leküzdése is sikerül. Tekintettel arra, hogy a központi személypályaudvar csupán a távolsági forgalmat volna hivatva lebonyolítani és a helyi forgalom egészen a keleti pályaudvarnak lenne átadva, a 12 vágány mellett is a forgalom előreláthatatlan időkre volna biztosítva. Ami a központi teherpályaudvar elhelyezését illeti — legracionálisabb volna azt, az angyalföldi pályaudvarhoz csatlakozólag azon a nagy kiterjedésű területen felépíteni, amely a Váci-körút, Hungária-ut és Lehel-utak között fekszik és mely ca. 450.000 □ öl foglalt magában. Ez a terület teljes összefüggő egészet képez, minden oldalról könnyen és biztosan megközelíthető és nagy kiterjedésűen fogva nagy felvevő képességgel bírna és a pályaudvar fejlődését előre láthatatlan időkre biztosítaná, egyúttal azonban — a Rákospatak csaknem közepén szeli — rendkívül fontos az óriási telepre nézve vizikiszolgálás szempontjából is. Ez az elhelyezés már azért is előnyös, mivel a gyárak legnagyobb része ugyanis a Váci- és Lehel-utak mentén van és ez a rész tekinthető a jövőben is Budapest gyárvárosának és ezek a gyárak volnának leginkább iparvágányokkal a teherpályaudvarral közvetlenül összeköthetők, másrészt pedig a zajos teherforgalom illyképp egészen különválaszthatnák a város belsejétől és a teherforgalmat minden nehézség nélkül képesek volnának lebonyolítani.

Lássuk már most, miképp lehetne berendezni a központi teherpályaudvart. A központi teherpályaudvar magában foglalná:

1. Az összes darab- és gyorsárak számára szükséges pályaudvart a hozzátartozó raktárak, tárházak, szertárak és rakterületekkel, valamint egyéb ide tartozó építményekkel.
2. A szó szoros értelmében való teherpályaudvart a tömeges teherárak számára szánt építményekkel, mint raktárak, rakodósínek, gabonaszínek stb.
3. A szénpályaudvart az összes regie- és magán-szén számára a szükséges rakodókkal és kirakodás számára szükséges eszközökkel.
4. A fa számára szükséges pályaudvart, elegendő rakodó területtel, az összes Budapestre befutó különféle faárak számára.
5. Petroleum és robbanó anyagok számára szükséges különálló pályaudvart.
6. A műhelyek számára szükséges pályaudvart, az összes javító műhelyekkel és kocsiszínekkel.
7. A fűtőházakat, a vizikiszolgálás és műhelyanyagok számára szükséges raktárakat.

Az egész terület olyképp volna beosztandó, hogy a fent említett összes részek egy különálló egészet képezhessenek, melyek a biztos és könnyen áttekinthető szolgáltatást lehetővé tennék, amelyek mindazonáltal egyaránt szerves összefüggésben maradnának. A rendelkezésre álló 450.000 □ öl terület egybírnat teljesen biztosítja a rendszeres beosztást és előreláthatatlan időkre kinyúló biztos fejlődést. Ami a beépítendő területek nagyságát illeti, megbízható zsinórmértékül felvehetjük az utolsó tíz év forgalmát. Tapasztaltuk nevezni, hogy a zóna dűszabás

behozatalával a teherforgalom rohamos emelkedése állott be, amely azonban a mai napig meglehetősen állandó maradt, mindazonáltal kitűnt, hogy a teherforgalom lebonyolítása, amely bizonyos tényezőktől függ, nem mindig maradt ugyanaz és bizonyos időszakokban a minimum felé, más alkalommal ismét a maximum felé hajlik. A forgalomnak ez a fluktuációja okvetlenül szem előtt tartandó, ha az építmények nagyságát akarjuk megállapítani, nagy terveknlé soha sem szabad a kisebbet alapul elfogadni. Az első befektetéseket tehát úgy kellend eszközölni, hogy az első ötven évre kimenőleg az építmények teljesítő képessége elegendő legyen, hogy végre valahára a sok toldást-földást kikerüljünk. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha előre meghatározott tervvel fogunk a munkához olyképp, hogy a tervezetben az összes esélyek számba vessenek, melyek az ipart és kereskedelmet és illyképpen közvetve a közlekedést vannak hivatva befolyásolni.

Ami a hangoztatott centralizációt illeti, a centralizált forgalom mindenesetre biztosabb, könnyebb és lényegesen olcsóbb, mert ha csak azt kerüljük is ki vele, hogy évente több ezer kocsi üresen, vagy megrakodva, több pályaudvaron át kénytelen sétálni, miáltal óriási összegek és sok idő vesznek kárba, akkor is elegendő ok volna a decentralizált forgalomtól eltekinteni. De a valóságban nem így áll az ügy. A ferencvárosi pályaudvar megmaradna továbbra is mint marharakodó állomás, a dunaparti pedig eddigi rendeltetésének, a liszt-, termény- és egyéb áruk számára, amelyek arra a pontra gravitálnak és ha valamikor a kereskedelmi kikötő a Csepel-sziget csucsán felépülne, e pályaudvarnak különben is meglenne a külön rendeltetése a nélkül, hogy az északi helyen fekvő központi teherpályaudvar fontosságából bármit is veszítene.

Bizalommal tekintünk a kereskedelmi miniszter nagyszabású akciója elé. Az ipar és kereskedelem támogatása érdekében bizonyára olyan eszközökkel fog a munkához, hogy a kivétel minden tekintetben sikeres lesz.

Földbe temetett százezerek.

Budapest, február 7.

Áttörve az ismeretlen ködös homályát, bemutattuk a nagyérdemű közönségnek — **Kornberger Mihályné** született **Ernecker Karolina** asszonyt.

Nagyon kívánatos, hogy Budapest székesfőváros minden polgára tudomást szerezzen a derék asszonyság létezéséről, akinek személyét egyébként nem akarjuk kisebbíteni. Talán irni és olvasni sem tud ez az összetöppördött szegény vén anyó, aki bizonyára nem tehet róla, hogy csekély személye és barázdas ábrázata az elmaradottságnak, a hivatali nembánomságnak, a tanácsstermek lelkiismeretlenségének és a fővárosi közigazgatás hallatlan renyhségének jelzőtáblája gyanánt jelentkezik.

Ha a főváros polgármestere, **Halmos János** ur, akinek figyelme sajnós, mindenre ki nem terjedhet, egyszer sétálni menne az Üllői-utól jobbra kifelé, a nem éppen messze fekvő fővárosi területekre, ott megláthatná **Kornberger Mihályné** szül. **Ernecker Karolina** asszony birodalmát.

Kérjük a polgármester urat, hogy ha csakugyan arra sétálna, ne riadjon vissza a rettenetes büztől, melyet ez a birodalom áraszt a székes főváros felé. Ez a birodalom tudniillik — boosánat a kellemetlen szőrt — a budapesti dögtér. A gyepmesteri telep.

Hogy a lezajlott századok során hány uralkodóház váltakozott ebben a birodalomban, azt nem sikerült kikutatnunk, de biztos történeti kútfők nyomán derítettük ki azt a tényt, hogy Pest város tanácsa 1861-ben **Kornberger Mihályt** választotta meg gyepmesternek 42 forint évi fizetés és szabad lakásból álló illetményrel. **Kornberger Mihály** 1881-ben elhalálozván, Budapest főváros — alkalmasint egyhangulag és tán nagy lelkesedéssel — a feleségét született **Ernecker Karolinát** léptette a trónra, akinek első minisztere és ügyvezetője előbb **Kozarek Ferenc** volt, most pedig **Both József**, őzri urnője jogait, melyek szerint, a fentebb említett illetményeken kívül — „minden kiirtott állat után — a nyelvek bemutatásának kötelezettsége, mellett — 30 krajcárt kap,“ a a ragályos bajban elhullott állatokkal és azok szőrrel, bőrével pedig azt teheti, ami neki tetszik.

Kornberger Mihályné, született **Ernecker Karolina** asszony trónja egyike a legszilárdabbaknak egész Európában. Attól ugyanis nem kell félni, hogy Budapest főváros az egészségügy és a közgazdaság terén az utolsó negyven év vívmányait észrevegye és a Pest város tanácsa által 1861-ben idevonatkozólag tett intézkedéseket tervszerűen reformálja. **Kornberger Mihályné** született **Ernecker Karolina** asszony nyugodtan alhatik. Az ellenőrzés se bolygatja. A döcteret mindenki elkerüli. Legjobban azok, akiknek

az ellenőrzés volna hivatásuk. És Kornberger Mihályné született Ernecker Karolina asszony erősebb is, mint az egész város képviselői testülete, az államrendőrséggel együtt. A bűz, amelyet birodalma áraszt, jobban megvédi, mint valamennyi sánc és ha fellázadna ellene a székes főváros 650.000 lakosának közvéleménye, olyan pestist, kolerát, himlőjárványt, fekete halált meg egyéb válogatott kórságokat szabadíthatna ránk, melyek emberek és állatok életét egyképpen kockára tennék.

Magyarország tudvalevőleg földművelő ország. Ehhez képest tehát nagy az állattenyésztése is.

Hogy vetéseinket a jég el ne verje, ez ellen nem védekezhetünk. De hogy az ország állatállományát a sokféle fertőző betegség évről-évre meg ne tizedelje, ez ellen csakugyan lehetne védekezni.

De nem védekezünk. Az állatállományt állandóan fenyegető veszedelmekkel szemben tethetetlenül állunk. Az idevonatkozó 1888. VII. törvényeink és valamennyi rendelet írott malaszt maradt. Nem is mentek át a gyakorlatba. Részben pedig már el is avultak. Tehát nem is használtak és nem is használhatnák.

Miért?

Mert a nép és a gazdaközönség nincs még ma sem kellőképp felvilágosítva és mert a hatóságaink lustasága minden képzetelet meghalad.

A mi teendők a világvárosiasan megnőtt Budapest székes főváros területén Kornberger Mihályné, szül. Ernecker Karolina asszonyra vannak bízva, azokat országoszerre pástortyerekek, csöszök végzik el.

A törvény szerint minden községnek van gyepmestere telepe — a papíron. És jobb is, hogy csak a papíron van, mert ahol létezik is gyepmesterei telep, az *Böllinger* szerint miand „rendőrelles intézet”. *Dammann* szerint pedig „piszkotelep.” A fertőző betegségek elhullott állatok elszállítására, kezelése és megsemmisítése a ma követett eljárás szerint, mely szakasztott ugyanaz, mint kétezer év előtt volt, nem óvszere, hanem biztos továbbterjesztője a ragálynak.

A gyepmesterei telepek mind kezdetleges, kritikán aluli, veszedelmes és undort keltő fészkek. De gyepmesterei telepekre ma már általában nincs szükség sehol. A művelt föld már nem is ismer ilyeneket, hanem csak *Thermochémiai-intézeteket*, amelyek az egészségügyi követelmények tekintetében a legfőbbeknél nyújthatják és az elhullott állatok értékeknek legalább 60%-át visszaszolgáltatják.

Miért nincs még ilyen Budapestben?

Hisz Budapest példájára vár az egész ország.

Tul a batarainkon minden gyermek tudja már, hogy egy állatnak nemesak a szőre, a bőre, a husa, a csontja, de a szarva, a patája is valóságos érték, mely mezőgazdasági és ipari célokra zsirt, enyvet, huslisztot és trágyaport szolgáltat a termikus feldolgozás egyszerű műveletével.

Mennyi érték pusztul el nálunk haszontalanul!

Pár nappal ezelőtt megirtuk, hogy Budapest ezen a módon százezreket temet a föld alá. Az ország pedig, míg a főváros példájára vár, — milliókat.

De miért változtassunk a régi dögvészses állapotokon? Elvégre Budapest és Magyarországon dübög a jólét. Szörnyen gazdagok vagyunk. Százezrek és milliók jutnak itt bőven még a föld alá is. Azok az új vívmányok igen szépek és nagyon hasznosak, mi is felhasználhatnók akár holnapot! kezdve is, de hát — eh, ráérünk arra még!

Ime egy pár ékecsézöld adat a főváros archívumából.

Ajánljuk ezeket a polgármester ur figyelmébe, aki — úgy tudjuk — takarékos ember és egy eladósodott városnak a feje, de aki eltéved a sok ügyosztály és a tömérdek bizottság között.

Az elhullott állatok termikus feldolgozásáról van szó. Vegye tudomásul a polgármester ur, akármit mondanak is a mértékitelesítő bizottságban, a számvetőségi hivatalban, vagy az árvaszéknel, (nem tudjuk, hogy most hol alszik az ügy), itt olyan berendezésről van szó, mely a városnak jóformán semmibe sem kerülne és évenként ezeket jóvedelmezne. És akármit mond a mértékitelesítő hivatal, meg az árvaszék, (az ügy nem ide tartozik, tehát okvetlenül itt lesz) égbekiáltó bűn a város egészségügye ellen, hogy ilyen intézkedésekkel oly botránysan késlekednek.

Az adatok, melyek rendelkezésünkre állnak, azt bizonyítják, hogy hat évvel Kornberger Mihályné született Ernecker Karolina asszony trónralépte után, aki fertőző vagy nem fertőző betegségben kimúlt minden állat után — „a nyelvek bemutatásának kötelezettsége mellett” — 30 krajcár tiszteletdíjban részesül, tehát az 1887-ik esztendőben kezdett már a

székes főváros *sürgősen gondoskodni* az elhullott állatok termikus feldolgozásáról.

Az 1889-ik évben a város erre a célra tetemes összeget vett föl és fordította — másra.

Az 1894. évben egy csomó szakértőt menesztett a külföldre az ügy tanulmányozására. A szakértői jelentést el se olvasta senki.

Az 1898-ik évben 170.000 forintot vettek föl a költségvetésbe az intézet felállítására. De nem állították fel.

Az 1899-iki évben ezt az összeget leszállították 50.000 frtra. Puktum.

Az időközben lepergett tizenhárom év alatt Budapestben, Kőbányán és az országban éppen tizenháromszor pusztított a dögvész.

Tizenhárom évig minden idevonatkozó aktára rájegyezték azt, hogy: *sürgős*. Ennek következtében nem csináltak semmit.

Most az ügy abba a stádiumba jutott, hogy újabb 39 esztendőre elaludhatik.

Ezalatt éppen harminkegyszer pusztíthat ismét a dögvész.

És ezalatt az Ülő-ut palotasora kiépülhet egész a gyepmesterei telepig, ahol majd promenádót csinálnak a gyermekeinknek.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Kisfaludy Károly emlékére.** A Nemzeti Színházban ma délután a *Csalódások*at, este pedig a *Himfy szerelmét* adták — az előzetes kommunikáció szerint — Kisfaludy Károly emlékére, születésének évfordulója alkalmából. Nos, az évforduló nem ma volt, hanem tegnap, Kisfaludy Károly ugyanis 1788. február 6-ikán született, ma pedig február 7-ike van. Egy nap ide vagy oda, nem valami nagy baj, de a Kisfaludy Károly emlékére rendezett előadások mintha nem is Kisfaludy Károly emlékének szólnának. A délutáni ifjúsági előadáshoz ugyanis a nagypublikum nem kap jegyet, *Himfy szerelmét* pedig, amely egyébként értékes és ünnepi alkalomhoz teljesen méltó darab, inkább Kisfaludy Sándor költői alkotásainak az emlékeztetőt idézi föl. Hát hiszen azért nem baj.

**** Filharmónia.** A filharmónikusok mai hangversenyének két vendége volt. Mind a kettő asszony: *Kleeberg Klótdil* zongoraművész (állítólag Párisból) és *Petersen Margit* urhölgy, aki a nyomtatott műsor szerint hangversenyekléssel foglalkozik és *Kopenhágából* érkezett Budapestre, ami kétségkívül nagy és fárasztó utazás. (Kivált ha kár volt megenni.) Ezenkívül még egy magyar zeneszerző is szerepelt a műsorban, amit a ritkasága miatt szintén kiemelhetünk. A főváros szubvenciója révén egy-egy magyar kompozitor időnkint besurran az idegen zeneszerzők díszes társaságába. De hol marad az idén *Mihalovich Ödön*? — A hangverseny a fiatal *Rieger Alfréd Szerenád*-jával kezdődött, akinek a nevét *Nivita* című balettejé tette nálunk ismeretessé. A kis balett zenéje könnyed, franciás lendületével és eleganciájával hatott annak idején. A fiatal szerző azóta komolyabb irányba tért. Külföldre ment és kiváló mestereknél képezte ki magát. Ma bemutatott szerenádjában a hangszerelés finom és színes. Gondolatai ma sem járnak mélyen, de már kiemelkedtek a tetszetős szalonmuzsika köréből és nemesebb hangulatot tudnak ébreszteni a hallgatóban. A negyedik rész (Andante e Allegro moderato) dallamos, kellemes, sőt poétikus. A kis mű nem tett zajosabb hatást, de figyelemmel hallgatták és minden részlet után felhangzott a taps. — *Sain-Saëns* C-moll zongoraversenyét *Kleeberg Klótdil* adta elő. A Párisból jött zongoraművész mindjárt szimpátiát keltett a közönségben, amikor megjelent a *Vigadó* dobogóján. Érdekes, szép fiatal nő, dus fekete hajjal, csillogó szemekkel. Játéka fokozta és teljessé tette az előlegezett jó benyomást. *Kleeberg Klótdil* nagy intelligenciája, finom érzésű virtúsa, aki *Sain-Saëns* tartalmas zenéjét csaknem férfias erővel magyarázta. A férfias erő nem vetkőzteti ki asszonyiasságából, mert a gyöngédebb helyeket lágyan, kellemesen játssza és pianó lehelletzerűen suhannak el a zongorán. Ezt a gyöngéd, asszonyiasságú bűjt még jobban kiűntette, amikor ráadásul eljátszotta Chopin *Bölcsődalát*, több izléssel és poétikusabb felfogással, mint sok világhírű zongoraművész. Káprázatos dolgokat *Kleeberg Klótdil* nem művel, de tudása és lelke mindenütt hódítani fog, ahol a közönség nem indul merő csillogó külsőségek után. — Jóval kevesebb sikere volt a *Kopenhágából* érkezett énekesnőnek, *Petersen Margit*nak, sőt előtűnik rejtelme, hogy a filharmónikus hangversenyek rendezői, akik eddig jó izléssel válogattak össze a közreműködőket, miért hozták *Kopenhágából* olyan énekesnőt, akit *Hamlet* — ha most élne — már réggen kolostorba küldött volna. *Petersen urhölgy* a *Schytte-féle Hérod* adta elő. Ez a drámai jelenet ma-

gában véve is rengeteg hosszú, de *Petersen urhölgy* előadásában végtelen unalomvá vált. Ez az énekesnő talán már évtizedekkel ezelőtt bucsút vett magas hangjaitól. Most csak harsány kiáltásai vannak, azoknak a fölébresztésére, akik a végtelen monológ közben álomra szenderednek. A dán énekesnő hihetetlen passzióval énekel, de itt még a szenvedély is karikatúrává lesz, mert se külső báj, se szép hang, se művészi kifejezés nem támogatja. A közönség túlerővel sokkal bámulatosabb volt, mint ez a produkció, mely szinte esorbát ütött a magas színvonalon álló filharmóniai koncertek hírnevén. — Ujdonság fejezte be a mai hangversenyt: *Sgambati D-dur szimfóniája*. Az olaszok nem szuverének a szimfónia birodalmában. A komoly, nagy stíl nem az ő mezejük. *Sgambati* kiválik közülük, de mélység, erős koncepció és hatalmas forma itt sem szól hozzánk. A második rész, az Andante, Schubertnek egy szép dalára emlékeztet, Puccini-szerű szentimentális hangulattal keverve és meleg olasz tónusban föloldva. — *Rieger Szerenád*-ját és a zongoraversenyt *Erkel Sándor* vezette, azután átadta helyét *Kerner Istvánnak*, aki — úgy látszik — azon az uton van, hogy a legnagyobb magyar dirigens trónörököse legyen.

(á. e.)

**** Ábrányiné-Wein Margit a Magyar Színházban.** A Magyar Színház igazgatósága olyan akvizíciót tett a napokban, amely jelentős momentum lesz mindig ennek a színháznak az életében: *Ábrányiné-Wein Margit* asszonyt, a Magyar Királyi Opera volt szubrett primadonnáját szerződtette *Verő György Cleopátra* című új operettjének a címszerepére. A kitűnő művész, aki nem talált többé otthon az Operában, éppen azon volt, hogy külföldre menjen, de a Magyar Színház szerződése habár egyelőre csak harminc estére szól, reményt ad arra, hogy a kitűnő művész véglegesen megmaradjon és a magyar színművészet számára. *Verő György* operettje, mint értesülünk, e hónap vége felé kerül bemutatásra a Magyar Színházban és így rövid időn alkalmunk lesz abban a kiváló színházi élvezetben részesülnünk, hogy az Opera volt kitűnő szubrettjét a játszi operett terén lássuk.

**** Növendékszíneszek előadása.** A Vígyszínház színészközlőjének növendékei e hónap 10-én, szombaton délután három órákor ez évi második nyilvános vizsgálódásul *Cifra nyomorúság* című színművet fogják előadni a Vígyszínházban. Ezáltal *Gál Gyula* tanár tanítványai mutatják be haladásukat, s az előadást rendkívül mérsékelt helyárok mellett tartják meg.

**** A Jászai-ügy a parlamentben.** A kolozsvári *Ujság* című lap azt az értesítést kapta Budapestre, hogy a Jászai-ügy a belügyi tárca színházi költségvetésénél szóba fog kerülni a képviselőházban is. A kolozsvári lap értesülése szerint különben *Hentler Lajos* képviselő a Jászai-ügyben interpellálni is fog.

**** A Nemzeti Színházban** pénteken kerül bemutatásra *Sudermann Herman Keresztelő szent János* című színműve *Váradi Antal* kitűnő fordításában. A darabban kiváló feladat jut *Jászai Mari* asszonynak. *Márkus Emilia* az V. felvonásban *Salome-táncot* lejt. Az igazgatóság fényes kiállításban viszi színre a darabot.

**** Népszínház.** *Küry Klára* hirtelen megbetegedése miatt a *Kadétkisasszony* mára hirdett előadása elmaradt s helyette a *Kuruefurfang* került színre *Blaha L.* asszonnyal. A máról elmaradt eredeti operett legközelebbi előadása vasárnap, 11-én este lesz. — Holnap, csütörtökön, *Bercsik Árpád* régi, nagy sikert ért népszínműve, *Az igmánai kispap* kerül színre, melyet most hatévi pihenetés után elevenít föl a Népszínház igazgatósága. Az előadás iránt a közönség köreiben nagy érdeklődés mutatkozik annyival inkább, mert a két női főszerepet *Blaha L. asszony* és *Hegyi Aranka* játsszák, ugyanazok, kik e népszínművet bemutatásakor diadalra vitték. — Pénteken dr. *Dalnoki Viktor*, a pozsonyi színház baritonistája vendégszerepet szerződtetési célból a *Hoffmann meséiben*; *Lindorf-Coppélius-Miracle* hármas szerepét fogja játszani. *Stella-Olympia-Antonia* hármas szerepét *Hegyi Aranka*, a szerep alkotója, *Hoffmann Kenedi*, *Spallanzani Solymosi*, *Crespelt Kiss Mihály*, *Miklóst Z. Bárdy Gabi*, a hármas inas-szerepet *Kovács Mihály* s az anya szerepét *Csatai Zsófi* fogja játszani. — Szombaton megismétlik a *Bibliás asszony* előadását *Bojári* (Baligovich) *Teruska* második föllépteül, kinek tegnapi első debütje a közönség előtt és a sajtóban oly általános tetszéssel találkozott.

**** Bianchi Bianka.** Az Operaházban holnap, csütörtökön, *Bianchi Bianka* utolsó vendégfellépéül *Hamlet* kerül színre bérlétfolyamban, (23. sz.) a buszoszó művész *Opheliát* énekl; a többi szerepeket énekl: *Diósné, Takáts, Ney D., Kornai, Mihályi, Kiss, Ney B., Szentárvói, Hegedűs és Dalnoki*.

**** A kecskeméti színház új direktora.** A kecskeméti színházat Kecskemét város tanácsa és színi-

(ak rá) huszonkét szavazattal bejutott a Kisfaludy Társaság körébe. *Fiók* Károlyra 10, *Kiss* József 7 szavazatot esett.

Aktuális célzások.

— *Potpourri Kiss József költeményeiből.* —

I.

Oda lett a vajda,
Megesett a szörnyű baleset rajta,
Búsul a cigányság, egyre azt hajtja:
Ne neked, دادé, — benne vagy a bajba!

(A cigányvajda elégiája.)

II.

Se jobbra, se balra
Ne tekints, se hátra!
Ne hallgass ellenre,
Es ne — jó barátira!
Te csak menj előre...

(Eloháng.)

III.

Szívemben tavasz van, dal s virággal áldott,
A költészet fényes, csudás halmán állok.

(Szerelemdögy.)

IV.

Magasba járt új ösvényt törve,
S megbotlott egy hitvány güdörbe.

(Izsó halálára.)

V.

Mintha az ősz lombhervasztó ujjá
Át se futott volna lelkemen!
Mosolyogjatok! — óh de én úgy érzem:
Nekem örök ifjuság jutott!

(Régi dalt ver...)

VI.

Megholt költőnek lenni szép dolog,
A jó szerencse neki mosolyog!
Megholt költőnek... boldog állapot!...
Fejére tűznek napot, csillagot,
Oh pályatársa versenyről lemond,
Holtakkal versenyezni nem bolond.
A holt költő, ki alszol odalent,
Salaktól tiszta és hibától ment,
Könyörögj értünk szegényekért,
Kik itt rácsáljuk a száraz babórt:
Lenézett népség, láncravert títánok,
Egyébként pedig — született cigányok.

(Megholt költő.)

VII.

Az okos mindent elfogad cserébe,
Mert minden, minden csak illúzió!

(Strófák.)

VIII.

Az én mezőmön nem érik kalászok,
Az én aratásom egy marék virág.
Az én gyönyöröm az álomlátások,
Az én világom egy álom-világ...

(Tűzek.)

IX.

S most még a temetést megírom...
Egyszerű volt az és megható,
Szegény fogoly költőhöz való! —
Menet élén kis kukta kocog,
Sepről emel és úgy vigyorog...

(Hanzi.)

X.

..... és én tovább megyek!
(Egékbe néző...)

FARSANG.

(A Bősöde-bál. A játékonyságnak állítottak ma este oltárt a Royal-fogadó termeiben, ahol az *Első Fests Bősöde-Egyet* báija zajlott le s mondjuk meg mindjárt, szinte páratlan sikerrel. A Bősöde-bál mindig egyike a legelőkelőbb s leglátogatottabb mulatságoknak, mert hiszen a fővárosi társasélet legelőkelőbb uriaszonyai gyakorolják itt — habár közvetve — a játékonyságot s minden egyes bálanya igyekszik minél nagyobb közönséget vonzani ebbe a mulatságba. Ma is így volt s a lady patronessek igazán kitétek magukért, mert a Royal termei szinte a zsufolásig megteltek közönséggel. Hajdanában a megholdogult királyasszony volt a védőnöke a Bősöde-bálnak s ebben az időben is vállvetve munkálkodtak a játékonyság szíve a bál sikere érdekében, de ez a nemes érdeklődés nem esáppant meg most sem s a

humanizmus igazán sokat köszönhet azoknak a nemesszívű uriaszonyoknak, akik a bálanyai tisztet elvállalták. Fél tizkor kezdődött a pompás mulatság. Ekkor vonultak be a bálanyák, számszerint huszonhatan a Royal két terméből a nagy terembe. A cigány a Rákóczy-indulóval fogadta őket s bevonulásuk valóban gyönyörű látvány volt, mert a rugyogó toalettek szinte elkápráztatták az embert, Mikor a ladyk helyet foglaltak az emelvényen, megkezdődött a tánc, amely a legjobb hangulatban hajnalig tartott.

A bálanyai tisztiséget a következő hölgyek viselték: Gróf Korniss Miklósné, gróf Károlyi Sándorné, gróf Károlyi Istvánné, gróf Károlyi Viktorné, gróf Károlyi Lászlóné, gróf Wenkheim Frigyesné, gróf Zichy Aladárné, gróf Zselézszy Róbertné, Hegedüs Sándorné, báró Dániel Ernőné, báró Radvánszky Gézáné, dr. Adler Józsefné, Bauer Antalné, Bíró Arminné, dr. Brüll Ignácné, Ercsey Ernőné, Gaál Jenőné, Grimm Józsefné, Heinrich Béláné, Herich Károlyné, König Gyuláné, Krause Lang Ernőné, Markó Albertné, Münnich Aurélné, Lukács Lászlóné, Polyák Béláné, Stephani Ervinné és Ybl Lajosné.

Ott voltak:

Asszonyok: Beatice Adámné, dr. Boehkor Károlyné, Bartha Ödönne, báró Hoeller-Berthran Istvánné, Bakos Jánosné, Czettler Jánosné, Daniel Mártonné, Devecis Del Vecchio Gyuláné, Dobránszky Péterné, Delly Gézáné, özv. Gebhardt Józsefné, özv. Gaál Jenőné, Grundt Józsefné, Havas Arthurné, Horváth Jenőné, Jánosy Rezsőné, Klenovits Antalné, Kátai Lajosné, Kovács Albertné, dr. Kovács Dénesné, Kovács Zoltánné, Latzkovits Antalné, Ligetkúthy Istvánné, Marffy Emilné, gróf Nádasdy Tamásné, Nyiri Istvánné, özv. Nagy Lajosné, Paál Józsefné, Péchy Béláné, Pucher Istvánné, Payer Imréné, Prükler Lászlóné, Rapaiacs Radóné, Rath Péterné, Rémy Gyuláné, Rapaiacs Richárdné, Hardi Antalné, Schmidt Lajosné, Spányi Kálmánné, Szakáll Mihályné, Steindl Imréné, Szederkényi Nándorné, Szilágyi Emilné, Tarnóczy Gusztávné, Törley Józsefné, Unger Béláné, Világhy Nándorné.

Lányok: Boehkor Irma, Bartha Irén, Bakos Irén, Delly Ibike, Devecis Del Vecchio Elza, Dobránszky Vilike, Faurmachon Luiza és Jenny, Gebhardt Emmike, Gaál Carmen, Grundt Daisy, báró Hoeller-Bertram Zozeia, Huszár Mariska, Hegedüs Rózsika, Horváth Clarisse, Janóssy Paula, báró Kaas Stefanie és Erzsike, Klenovits Mariska, Kuluntsits Blanche, Kresz Elza és Lóri, Kovács Rózsika, Krause Mici és Margit, Latzkovits Mici, Lotz Kornélia, Maár Ferike, Markó Hermine és Leontine, Nagy Margitka, Paál Annuska, Posztoczky Margit, Péchy Marianne és Kitty, Prükler Margit és Ilonka, Renner Stefanie, Rapaiacs Bella és Margit, Rath Ilonka, Schlösser Alice, Spányi Margit, Steindl Ida, Szederkényi Szeréna, Sztojanovics Etelka, Szilágyi Margit, Tarnóczy Ida, Tarnóczy Izabella, Venger Della, Világhy Pálma, Szakáll Jolánka és Ilonka, Hardi Dóra és Mártha, nemeskéri Kiss Paula.

(A Budapesti Újságírók Egyesülete e hó 25-iki estéjén a műsor egyik finom pikantériája a „Színészek és Újságírók nagy operett-revue, harminc ténában” című tréfás egyveleg lesz, melyet egy vegyes sextett fog előadni. A potpourri a színészek és újságírók között fennálló viszony humorát aknázza ki a leghatásosabb eszközökkel és a már folyó próbak után ítélve. Óriási sikernek néz elébe. Az elmés zenei összeállítás *Barna Izsó*, a Népszínház karnagya végezte, az egész potpourri szövegét *Reiner Ferenc* írta, sextettje *Bárdi Gabi*, *Blaha Sári*, *Maryó Zelma*, *Németh József*, *Tollagi Adolf* és *Rassó Gézából* alakult. A műsor további két nagy szenzációjáról a legközelebb számol be a rendezőség. A meghívók és jegyek kiadását ma kezdték meg a Budapesti Újságírók Egyesületében (Kerepesi-ut 17.), hová minden, az estélyre vonatkozó ügyek intézendők.

(Az Otthon gyermekmulatsága. Az e hó 11-én vasárnap délután 4 órakor az *Otthon* írók és hírlapírók körének Dohány-utcai palotájában megtartandó nagyszabású gyermekmulatság páratlan lesz a maga nemében. A rendezőség, melyben helyet foglalnak a gyermekkedvelések leghatottabb ismerői, nagy körültekintéssel úgy állította össze a szórakoztatások rendjét, hogy a 3—13 éves korig részvevő gyermekek mindenképpen megtalálja a maga mulatságát. *Benedek Elek* alkalmi darabjából, a „Falun”-ból már javában folynak a próbak. A bájos két kis leány *Benedek Mariska* és *Gyöngyi Jolánka*, *Balassa* bácsinak, a Vigszínház kitűnő művésznének vezetése mellett, remekül játszószák szerepeket. *Ledófszky Gizella* és *Raskó Géza* magyar népdalokat és gyermekdalokat fognak énekelni, hogy pedig *Gyöngyi Izsó* bácsi mókáin nagyokat fognak nevetni a kicsinyek, az csak bizonyos. Az a zenebőlcő-négyes, mely most a *Somossy* mulatában kacagtatja a felnőtteket, nagy ambícióval alkalmazza mutatványait az *Otthon* gyermekműsorához. Szóval a gyermekek és kísérőik késégtelenül a legjobb kedvben ülnék majd a közös uzsonnázáshoz. Azután következik a táncmulatság, melyhez egy hat tagú gyermekcigánybandát szervezett *Balogh Károly*, az *Otthon* öreg primása. A tombolán minden gyermek nyer valami értékes tárgyat, tanulságos könyvet, vagy egyéb. Az ünnepség teljes sikere érdekében ismételve arra kéri a rendezőség a résztvevőket, hogy jegyeiket legkésőbb *pentéig átvegyék*. A jegyek átvehetők naponként 2—3 óra között az *Otthon* helyiségekben.

(A táviratkébesítők báija. A budapesti táviratkébesítők báija fényesnek ítélik. *Molnár*

Jánosné, a bálanyai tisztiségről leköszönt, helyette *Csermák Jozefin* (Bécs), vállalta el a tisztiséget.

(A női tisztviselők országos egyesülete február 14-iki, hangversenyenl egybekötött táncmulatsága iránt általános az érdeklődés. A hangversenyen, amelynek műsorát már véglegesen megállapították, *Harasztí Hermin*, *Gál Gyula*, *Somogyi Mór* tautár, zongoraművész és *Somogyi B. Carola* operabékesnő fognak közreműködni. A tánczenét a teljes honvédeknek, amelyet *Bachó István* karmester személyesen vezényel, szolgáltatja. A rendezőség felkéri mindazokat, akik vélellenül meghívott még nem kaptak és arra igényt tartanak, hogy az egylet titkárságánál (V., Erzsébet tér 16. I. emelet) jelentkezni sziveskedjenek.

(A könyvnyomdászok szakköre február 24-én az ügyvédi kamara dísztermében jelmezes táncmulatságot rendez.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ *Sajtópörök a Kuria.* A Kuria első büntető tanácsa ma *Sebestyén* Mihály bíró előadása mellett sajtópörökkel foglalkozott. A sajtórendőri kihágásokat rendeleti uton visszaküldték, csak a vétségeket intézték el. Így a *Népszépr* című szocialista újság szerkesztőjét, *Tóth Pált*, politikai tartalmú cikkek közlése miatt, egy rendbeli folytatólagos sajtórendőri vétségben büntönsnek mondta ki és négy heti fogházra és negyven forint pénzbüntetésre ítélte. Ugyancsak sajtórendőri vétségben mondta ki a büntönsnek a sátoralja-ujhelyi törvényszék *Papp Miklóst*, a *Sárospataki Lapok* kiadóját, szintén kaució nélkül való politizálás miatt és harminc forint fő és tíz forint mellékbüntetésre ítélte. A tábla azzal az indoklással, hogy *Papp* nem szerzője a politikát tartalmazó cikkeknek, törlémet ítéletet hozott. Ugyanígy ítélte ma a Kuria is, de azzal az indoklással, hogy *Papp* szerzője ugyan a cikkeknek, de azokban nincs politika.

§§ *Esküdtészeki tárgyalás.* Gyulafehérvártól az új bünvádi eljárás szerint tegnap volt az első esküdtészeki tárgyalás. A vádlottak: *Suvajna Péter* és *Mayer Zakariás*, amaz gyújtogatással, és szándékos emberöléssel volt vádolva. A tárgyalást *Nemess Sámuel* törvényszéki elnök vezette. Szavazóbírák voltak: *Bartha Győző* és dr. *Ujvárossy Miklós*. A vádhatóság dr. *Bozola Gábor* ügyész képviselte. Az elnök szép beszéddel vezette be a tárgyalást, kiemelve az esküdtészeki intézmény korszakalkotó jelentőségét az igazságszolgáltatás terén.

Az esküdtészek mindkét vádlottra marasztaló verdiktet hozott.

§§ *Visszavont esküdtészeki verdikt.* A kecskeméti esküdtészek ma az ó-kécskai bérnyilkosság ügyében két verdiktet hozott, az elsőnél ugyanis némi formahibák merültek föl. A második verdiktet az esküdtek főnöke délután hirdette ki, amelynek alapján a törvényszék *Sáfrány Lászlót* a *Nagy Lajos* ellen elkövetett *súlyos testi sértés* büntetésében, valamint a *Szürszabó Balázs* ellen elkövetett *gyilkosság* büntetésében büntönsnek mondta ki s összsbüntetésül *életfogytig tartó fegyházra és Fekete Bénit* a *Szürszabó Balázs* ellen elkövetett *gyilkosság* büntetésében mint felbujtót *életfogytig tartó fegyházra* ítélte. *Sáfrány Lászlót* a *Tóth Lajos* ellen elkövetett *gyilkosság* és özvegy id. *Tóth Lajosné* a *gyilkosságra* való felbujtás vádjá alól a törvényszék az esküdtek verdiktje alapján *fölmentette*. A királyi ügyész, aki halálbüntetést indítványozott, bejelentette fölabbezését. Az elítéltek védői semmisségi panaszt jelentettek be.

§§ *Fluck Márta a törvényszék előtt.* A kecskeméti királyi ügyészség tudvalevőleg öngyilkosságra való rábírás és öngyilkosságnál való segédkezés címén emelt vádat *Fluck Márta* ellen, aki azt a beismert vállomást tette, hogy ő adta oda jegyesének, *Gottescha Gyulának* az édesapja revolverét s szavakkal: „Nohát, lödd agyon magadat, te kutya!” a vádiratot a napokban kézbesítették *Fluck Mártnak*. A kecskeméti törvényszékhez *Fluck Márta* részéről a kifogások beérkeztek. A kifogások tárgyalására határidőül *Kiss Ferenc* királyi táblai bíró, a vádtanács elnöke, március nyolcadikának délelőtti 9 óráját tűzte ki s arra *Fluck Márta*t és védőjét, *Sztehlo Kornélt* is meghívta.

§§ *A nevelőnő halála.* *Aradról* táviratozza tudósítónk: A büntös operáció folytán meghalt *Lahr Sarolta* nevelőnő perében a törvényszék ma kihirdette az ítéletet. A törvényszék *Litenberg Jakabné* szülésznőt *máspévi börtönrre* ítélte. *Csutak Károly* temetésrendezőit *fölmentette* és az elhalt nevelőnő apját, *Lahr Henriket* 2.000 marka követelésének érvényesítésére, polgári utra utasította. *Litenbergné*, aki a teremben rosszul lett, *felebezett*.

§§ *Cigányok harca.* Az alsó dabasi cigány-sátorból télviz idején kiűldöztek *Rafael* Józsefet. A kivert cigány másnap három társával együtt meghostromolta a tanyát s agyonütötte idősb *Rafael* Istvánt. A pestvidéki törvényszék ma hét hónapi börtönrre ítélte *Rafael* Józsefet és három társát.

Legujabb.

Az angolok újabb veresége.

London, február 7.

A Reuter-ügynökség jelenti Hoofds-táborból (Ladysmith mellett, e hó 6-ról, dél-életről): A Tugela folyó mellett tegnap folyt harcban az angolok Pontodrift mellett nagy veszteségeket szenvedtek, de Molensdrift mellett elfoglaltak egy kevésbé jelentékeny kis kopjet, melyet még megszállva tartanak. Veszteségeiket, melyeket e ponton szenvedtek, nem tudni. A boerok négy halottat vesztek. A nehéz ágyuk tüzelése megszűnt.

London, február 7.

A Reuter-ügynökség jelenti a Ladysmith melletti boer táborból e hó 6-ról: Tegnap az angolok a boeroknak a Felső-Tugela mellett levő állásait hajóágyukkal és más lövegekkel bombázták. Az angol csapatok Pontsdrift és Holensdrift mellett átlépték a Tugelát, hogy a boerok hadállásait rohammal elfoglalják. Pontsdrift mellett Burger tábornok visszaverte az angol csapatokat, melyek nagy rendtelenségben ismét visszavonultak a Tugela másik partjára. Holensdrift mellett az ütközet még egyre tart a standartoni és johannesburgi boerokkal. A boeroknak nem volt veszteségük. Az ágyzás, amelyet több ágyuval folytattak mint eddig, sokkal hevesebb volt, mint annakelőtte. Az ágyuk dörgése egész nap hallatszott. Ma reggel még több ágyuval folytatták a tüzelést.

London, február 7.

A hadügyi hivatal közléséhez, hogy Buller csapatai ismét átlépték a Tugelát, hozzátesszik, hogy a hadműveletek még folynak, eredményökről azonban még nem érkezett hír.

TÁVIRATOK.

Zágráb, február 7. A tartománygyűlés ma folytatta a költségvetés részletes tárgyalását.

A cseh-német kibékülés.

Eős, február 7. A miniszterelnökségen ma délután tartotta első ülését a békéltető értekezlet cseh osztálya. Jelen voltak a csehországi pártok összes képviselői, a kormány részéről Koerber miniszterelnök, báró Spens-Boden igazságügyminiszter, Rezek cseh miniszter, valamint Klein, Stummer és Sagassa osztályfőnökök.

A miniszterelnök mindenekelőtt tudomására adta az értekezletnek a német képviselő-csoportnak az ellen való óvását, hogy az égeri és aschi területen második országos nyelvet hoztak be.

Azután a ma először megjelent Zesko kijelentette, hogy teljesen eszakiakozik Engelnak az első ülésen tett nyilatkozatához.

Koerber miniszterelnök azután megindította az eszmeesert a nyelvkérdésnek a csehországi autonóm hatóságoknál való szabályozása fölött. E tárgyban igen beható tanácskozás folyt, amelyben jóformán az összes jelenlevők résztvettek. Azoknak a kérdéseknek a támogatásán, amelyek iránt nem jött létre megegyezés, tíz tagu albizottságot küldtek ki, melybe a két párt részéről Beugreoi, Pacak, Svare, Slama, Zatika, Funke, Baerenreither, Prade, Russ és Pergelt képviselőket küldték ki. Az albizottság hétfőn délután 3 órakor tart ülését. A cseh osztály pénteken délelőtt 10 órakor a csehországi tartománygyűlési választási reform kérdését fogja tárgyalni.

Eős, február 7. A cseh-nemzeti képviselők és a csehországi konzervatív nagybirtokosság ma közös értekezletet tartottak, melyen a cseh osztálynak mai délutáni ülésére vonatkozólag közös taktikai eljárásban állapodtak meg és konstatálták a cseh-nemzeti képviselők és a nagybirtokosság teljes egyetértését. Hogy Engel nyilatkozatát nem tette egyúttal a nagybirtokosság nevében is, annak tisztán az volt az oka, hogy nem volt alkalom a pártklub előzetes hozzájárulását kieszaközölni. Azután a morva osztály tagjai jelentést tettek a tegnapi tárgyalásokról és az a fölött folytatott eszmeesere folyamán újból konstatálták a felfogások teljes egyhangúságát. Azután taktikai kérdésekről tanácskoztak.

A lex Heinze.

Berlin, február 7. A birodalomgyűlés ma az ugynevezett lex Heinze, a közzsemérem ellen elkövetett vétségekre vonatkozó törvényjavaslatnak művészi és színházi szakaszait tárgyalta. Ez a szakasz

6 hónap terjedbetű fogházzal, vagy 600 márka pénzbüntetéssel sújta azt, aki oly iratokat, rajzokat, vagy képeket, melyek, ha nem is fajtalanok, de a szeméremet sértik, tizennyolc évesnél fiatalabb személyeknek elad, vagy pedig megbotránkoztató módon közszemlére kitesz. A színházi szakasz elrendeli, hogy az olyan szinigazgató ellen, aki erkölestelen előadást rendez, büntenyítő eljárás indítandó. Ez a szakasz tehát a cenzura működését kiegészíti és kiszorítja a büntető bíróságéval. A kormány elfogadja ugyan a szakaszt, de aggályai vannak amiatt, hogy a szinpadot ilyen erős rendszabályoknak vetik alá. Ez a felfogás azonban nem a művészet iránt táplált rokonszemből ered, hanem annak a folyamán, hogy a rendőrség szabad működését korlátozva látja, ha azt a törvény szabatosabban körülírja. A kormány visszautasítja a törvényjavaslatnak a birodalomgyűlés által ma elfogadott azt a szakaszt, hogy a női erény oltalmának határideje a 16-ik életévtől a 18-ikig terjesztendő ki. Ha a centrum, melynek szavazata döntő, a harmadik olvasásban is ragaszkodik a szakaszhoz, akkor a lex Heinze, mely már 7-8 év óta foglalkoztatja a közvéleményt, hosszú időre le fog tűnni a napirendről. A művészeti és színházi szakasz a birodalmi gyűlés 159 szavazattal a szabadelvűek és szociáldemokraták 100 szavazata ellenében elfogadta.

A khinai trónváltás.

Peking, február 7. A Reuter-ügynökség jelenti: Általában azt hiszik, hogy a császárné és a császár formális letételét nem fogja merni végrehajtani, mert attól tart, hogy ily lépés Khina déli részében komoly ellentállással találkozónék.

Bombamerénylet Párisban.

Páris, február 7. Az éjjel egy rendőr észrevette, hogy Cassagnac Pálnak a Maiesherbes boulevardon levő háza előtt két ember valami gyanús dologban töri a fejét. Mikor feléjük közeledett, elmenekültek. Ekkor a rendőr a ház magas földszintjének egy kiszögellésén egy bombát pillantott meg, melyet bátran a kezébe vett és égő kancót eloltotta.

A bombát egy vegyi laboratóriumban megvizsgálták és a vizsgálat kiderítette, hogy a bomba, mely egy pléhdobozból állott, különböző fajtájú puskaport és vasrészekkel találkozott és hogy nem igen volt alkalmas arra, hogy nagyobb kárt okozzon.

Cassagnac, aki csak kibékülést a merényletéről, azt mondja, hogy a merénylet okát nem tudja magának megmagyarázni, mert vannak ugyan politikai ellenfelei, de személyes ellensége nincs és azonkívül ő nem tartozik a kormányférfiakhoz. Azt hiszi, hogy a bombát valami anarkista tette oda, aki, hogy nagyobb feltűnést keltsen, ismert személyiséget választ ki merényletére.

Szerb költségvetés.

Nis, február 7. Az 1900-iki költségvetést ma terjesztették a szkupstina elé. A hadsereg számára való új költségeken kívül, amelyek a szkupstinában rendezen kedvező fogadtatásra találnak, a költségvetés egyes fejezetei nem mutatnak nagyobb emelkedést, beavatott körökben tehát azt hiszik, hogy a költségvetés megegyezése nem fog nagy akadályokba ütközni.

A pestis.

Bombay, február 7. Bombayban tegnap 408 ember halt meg. Ekkora még soha sem volt a halálos esetek száma. Eddig a legnagyobb szám 392 volt. A pestisen és himlőn kívül más betegségek is léptek fel járványosan. A helyzetet még rosszabbá teszi az, hogy az éhínséges vidékek lakosai ide menekülnek.

Lisszabon, február 7. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy Oportóban megszűnt a pestis. Az oporti provenienciákra elrendelt óvintézkedéseket megszüntették.

A bányász-sztrájk.

Prága, február 7. Az idevaló rendőrfőnökség épületében ma hivatalos közzévaló iródt nyitották, ahol még kisebb megrendelést is elfogadnak köszénre. Az összes rendőrbiztoságokat utasították, hogy ilyen megrendeléseket fogadjanak el a közönségtől, azután telefonon közöljék a rendőrigazgatósággal.

A sztrájk az ostrau-karwini kerület összes bányáiban változatlanul tart. Rendzavarás nem fordult elő.

Pilsen, február 7. Ma este egy ötszáz férfi, asszony és suhanóból álló tömeg egy nagy fapalántot elpusztított. A rendőrséget, mely ezt meg akarta akadályozni, vitriollal és kővekkel fogadták, így hogy könnytelen volt fogyerőt használni és több embert letörtöztetni. Végre a esendőrség kitisztította az utcát.

Közgazdasági táviratok.

Brüsszel, február 7. A nemzeti bank a bankamatlábát 1/2%-kal leszállította.

Berlin, február 7. (Gabonapiac.) A külföldi tudósítások csaknem mind bágyadtabb irányzatot jelentenek. E miatt buza és roza ismét olcsóbb lett 3/4 márkával. Zab változatlan. Repceolaj szilárd. Havazik.

London, február 7. (Gabonapiac.) Az irányzat általában tartotta magát, az árak változatlanok. Városi liszt 23-28 shilling, repceolaj 25 shilling 6 penny. Behozatal: buza 20,000 métermázs. Az idő hideg és száraz.

New York, február 7. (Értéktőlődsze.) Váltó Londonra 4.88³/₄. Váltó Berlinre 94.1/4. Ezüst 59.3/8.

New York, február 7. (Terménytőlődsze.) (Zárhat) Gyapot: New Yorkban helyben 8.3/8. (8.7/8). Márciusra 8.20. (8.16). Májusra 8.28. (8.18). New-Orleansban helyben 8.1/8. (8.—). — Petróleum Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphában 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — Zsír: Western steam 6.40. (6.40). Rohe és Brothers 6.65. (6.60). — Tengeri irányzata tartott. Márciusra —. (—). — Májusra 39.1/2. (38.—). Juliusra —. (—). — Buza irányzata igen szilárd. Piros ősi helyben 77.3/8. (76.3/8). Februárra —. (—). — Márciusra 76.3/8. (75.3/8). Májusra 74.3/8. (73.3/8). Juliusra 74.3/4. (73.3/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/2 (3.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 8.5/8. (8.5/8). Márciusra 7.05. (7.10). Májusra 7.20. (7.25). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — Cukor: 4.1/16. (4.—). — Ón: 29.30. (29.—). — Réz: 16.62. (16.62). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 7. (Terménytőlődsze.) (Zárhat) Buza irányzata igen szilárd. Februárra 65.1/8. (65.1/8). Májusra 68.1/2. (67.1/4). — Tengeri irányzata szilárd. Májusra 33.1/2. (33.1/8). — Zsír: Májusra 6.— (5.92). Juliusra 6.12 (6.15). — Szalonna shorfi clear 6.10. (5.95). — Sertéshús: Februárra —. (—). — Májusra 10.95 (10.90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyilttér.

Ha elfogy a lélekzet.

Nizzola Klára kisasszony (Lausanna, rue Saint-François 6.), a ki mint varrónő keresi kenyerét, körülbelül egy év óta beteg volt. Betegsége ugyanaz volt, mely annyi fiatal leányt támad meg. Vészegettség bántja a legfőbb fiatal tevényt és a figyelmes szem mindjárt keletkezésekor fölismeri a betegséget. Az arcból szárad, az ajak színtelen, a szem élénksége eltűnik és az arcra szomorúság kifejezés ul. E komoly jelekre föltétlenül szükséges, hogy hozzáfogjunk a gyógyításhoz, mert a gyöngye vér, mely az ereken kering és nem tud már erőt adni, lehetővé teszi, hogy a betegség elhatalmasodjék. Ha ebben a pillanatban a vért fölfrisító hatásos szert alkalmazunk, ennek rögtönös hatása az lenne, hogy megakasztaná a vérszegénység terjedését és mert a vének új erőt adna, visszaadná a viruló egészséget. Sajnos, nagyon is gyakran figyelmen kívül hagyják ezeket a jeleket és csak akkor gondolnak a gyógyításra, a mikor a bete séget a heves főfájás, fülzugás, oldal-szurás elviselhetetlené teszi. Jóllehet Nizzola kisasszony sokáig várt, míg valóságos gyógyítószer alkalmazott, mégis sikerült neki meggyöngyült egészségének helyreállítása ugr, hogy a Pink-pilulát, az elgyöngyült vér legjobb fölfrisítójét és egyszermind az idegek megerősítőjét használt.

— Üszintén köszönöm önnek, írja lelevelében, hogy a Pink-pilulával olyan kitűnő eredményt értem el. Egy év óta nagyfokú vérszegénység bántott, lélekzetem elhagyott és a legkisebb lépést sem tudtam megmászni, étvágyamat és álmatom tökéletesen elvesztettem és rettenetesen szápad voltam. Három hónap óta nem dolgozhattam, míg végre a Pink-pilulát használtam. Ez idő óta tökéletesen egészséges vagyok és már több hónap óta éppen úgy dolgozom, mint azelőtt.

Minden baj, melyet gyöngye vagy tisztátalan vér idéz elő, éppen így gyógyítható. Idegbiá, reuma, Vitustánc stb. meggyógyul a Pink-pilula használásával. A Pink-pilulák kapnak Magyarországon a legelső gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 fnt 75 kr. és hat doboz 9 fnt. Központi főraktár: Gablin & Cie, 3 cité Trévise, Páris.

Magas-földszinti lakás

keresetük, mely áll 5-6 szobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekkel a IV. V. vagy IX. kerületben. Ajánlatok M. Z. 7686- alatt Hasenstein és Vogler (Jaulus és társa Bpest, Dorottya-utca 9.) intézendők.

Leghatásosabb
Guber-Forrás
vasas
arzenes viz
vérszegénység,
női betegségek,
ideg- és bőrbetegségek stb.
ellen.

Kapható az összes ásványvízes üzemekben, gyógyszerárakban és drogeriákban.

MATTONI és WILLE BUDAPEST.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Az udvar bálja.

A bécsi Burgban tegnap bál volt. Megjelentek csaknem az összes főhercegek és főhercegnők, a cumberlandi herceg, Fülöp és Lipót kőburgi, Miksa bádeni herceg, a közös kormány és az osztrák kormány tagjai, a diplomáciai kar és a magyar meg osztrák mágnásvilág sok tagja. Nem vett a bálban részt Stefánia özvagy trónörökösne, aki három nappal ezelőtt megbült, azóta ágyban fekvő beteg, továbbá Mária Valéria főhercegnő, aki éppen tegnap érkezett meg Wallseeből. Nagy érdeklődéssel fogadták Rudolf trónörökös leányának, Erzsébet főhercegnőnek megjelenését, aki az első keringőt Ceschi gróf árdahadnagyával, az első négyest pedig Taxis Miksa Egon herceggel táncolta. A király, aki diszkrétnek egyenruhájában jelent meg, legelőbb a diplomáciai kar tagjait tüntette ki megszólításával: Talliani nunciussal, aztán Goluchowski gróffal és Kállay Béni közös pénzügyminiszterrel beszélgetett hosszasan. A bált gróf Széchenyi Péter főhadnagy, gróf Széchenyi Imre volt berlini nagykövét fia nyitotta meg Annunciata főhercegnővel. A fényes mulatság befejeződött a késő éjjeli órákba.

Természetes, hogy a bál valóságos kiállítás volt a pazarabbnál pazarabb toaletteknek. Különösen feltűntek a következő toalettek:

Mária Josefa főhercegnő: Chartreuse zöld toalett. A szoknyán voltak zöld selem muszlinból és ezüst-tüllből. Az elől csucsban végződő tunikát ezüsthímzés fedi. A derékat, amely tüllből való, magas ezüst ceinture tartja: a decolletagnál rózsaszínű és zöld virágok.

Isabella főhercegnő: Világoskék brokát ruha XVI. Lajos-korabeli csokrokkal díszítve. A csokrokat gyémántok futják be. A derék fehér orgonavirággal és valencienné-csipkével van díszítve.

Cumberland Thyra hercegnő: Lila alapot ezüsttel áttört tüll fut be. A szoknyát alól relief virágokból és fehér gaze de soie-ből széles bordure díszíti. A derékat parmai ibolyák díszítik.

Mária Erzsébet főhercegnő: A ruha rózsaszínű ugynevezett harmatesopp-tüllből készült. A derékon vadrózsa-guirland és a szoknya rüssel díszített volt. A derékon vadrózsa-csokrok díszítik. A derékon rózsaszínű ceinture és széles écharpe.

Annunciata és Erzsébet főhercegnők: Világoskék gaze de soie toalett. A derék gaze-ből készült, elől nagy csokorral, mely alatt virággirlandok húzódnak. A kék Liberty ceinture-ök csokrokkal vannak díszítve.

Cumberland Mária Lujza hercegnő: Fehér tüll-craquele ruha, amelybe gyöngyökkel befutott ezüst-csokrok vannak beleszőve. A derék szintén sok csokor- és ezüst-gyöngyökkel van szegélyezve. A decolletage-nál La France-rózsza: az ujjakon két-két ezüst-csokor.

Krisztina és Mária Anna főhercegnők: Guipures d'Irlande toalett; a szoknya és derék mousselinből

készült, frou-froukkal és marguerite-virágokkal díszítve.

Montenovo hercegnő: Világoskék, aranybrokát ruha cobolyprém-díszszel. A szoknyában aranszövetből guillek vannak. Világoskék ceinture, vastag sarga csipkedíszszel.

Metternich Melánia hercegnő: Fehér duchesse-toilette, amelyet guipure-betétek csikoznak. A derék ezüsthímzéssel van díszítve.

Metternich Paula hercegnő: Fehér duchesse-ruha, gyémántokkal hímzett bandeaukkal és gyémánt-csokrokkal. A szoknyát alul marabu-prémzés veszi körül. A derék plasztikon-formában gyémántokkal van hímzve és mindkét vállon nagy gyémánt-csokrok.

Wrbna grófné, született Esterházy hercegnő: Sarga alapon fehér tüll, amely mindenféle arabeszk-formájú ezüsthímzéssel van díszítve. Alul a szoknyán festett rózsza-guirlandok, amelyek a derékon is ismétlődnek.

Schwarzenberg-Hoyos Ida hercegnő: Fehér satin-souple toalett, ezüst pillangókkal. A derék tüllből készült, ezüsthímzésekkel.

Harvach-Taxis Mária Terézia grófné főudvarmesternő: Fehér moiré toalett chemillo és paillette hímzésekkel. Az egész ruhán zöld bársonydisz vonul végig, amelyet a szövetbe hímzett, nagy rózsaszínű mákvirágok tartanak.

Czerkin-Oettingen hercegnő: Ophélie-atlaszból készült toalett. A szoknyán volt, amelyet gazdag ezüsthímzések díszítenek. A derékon néhány óriás nagyságú rózsaszínű szögfü.

Auersperg Willy hercegnő: Szürke duchesse-toilette cobolyprémzéssel. A szoknyát alul csipkék díszítik, azok kivül a szoknyát is, derékat is gazdag gyémánthímzések.

Windischgrätz-Auersperg Krisztina hercegnő: Rózsaszínű melet, a leggyengédebb sarga point d'aiguille-jel díszítve.

Windischgrätz Gabriella hercegnő: Sarga moiré ruha, valódi duchesse csipkével és világoskék écharpe-al. A szoknya csipkével gazdagon díszítve.

Hohenlohe Fanny hercegnő: Rózsaszínű damaszt toalett, ténarózsza-díszszel. A szoknyát duchesse-csipkék díszítik.

Auersperg-Breuer Lóvi hercegnő: Zöld peau de gant toalett, rózsaszínű gaze écharpe-al.

Auersperg Hohenlohe Illy hercegnő: Fehér tüll toalett ezüst díszítéssel. A blouse-szerű toalettet fehér mousseline de soie veszi körül. A keskeny ceinture igaz gyöngygyal van kirakva.

Wrede hercegnő: Ophélie atlasz toalett. Arany-csipke- és aranycsokor-díszítéssel. Az egész ruhán aranyvirágok vannak szétszórva, közepén fekete liliom.

Festetics Taszilo grófné: Fehér alapon tüll fut végig, amelyen kukoricásarga csikok vannak orgonacsokor- és ezüst-díszítéssel. A taille blouse-szerű hasonló díszítéssel.

Esterházy-Stockau Mária grófné: Nilus-zöld alapon világoszöld tüll vonul végig, amely ezüsttel van csikozva. Az egész toalett egyetlen dísz az ezüsthímzés.

Szöcheny-Miklos grófné: Egészen halvány rózsaszínű alapon fehér tüll vonul végig, rózsagirlandokkal.

Apponyi Julia grófkisasszony: Ezüsttel díszített, ezüst tüll toalett. A derék gyöngyvirág díszszel.

Festetics May grófkisasszony: Fehér satin souple toalett; a derékat ezüst hímzések díszítik.

Esterházy Mária grófkisasszony: Ezüst gaze-on tüll-volant vonul végig, amelyet à la vieille rüssök és rózsaszínű szalag díszítenek.

† **A szerény császár.** Gróf Eulenburg Frigyesnek Bismarck herceggel való levelezéséből egy német szemlében érdekes kis rész olvasható, amely I. Vilmos nemes szerénységéről tanuskodhatik. 1877. júliusában gróf Eulenburg a következőket írja:

Az emsiek a sétatérnek azon a helyén, amelyen 6 felsége 1870-ben azt a döntő beszélgetést folytatta Benedettivel, egy egyszerű kerek követ helyeztet el ezzel a felirattal: „1870. július 13-ikán.” A császár Emből való elutazása előtt egyült sétatérrel a császárral és elvezettem a kő mellett.

— Nagyon jó, hogy ide vezetett — mondotta nekem a császár — még nem láttam. Egyedül pedig nem akartam ide jönni, az kérkedésnek tetszett volna. Hát nem megható ez?

† **Verbőczy halála.** Fraknoi Vilmos „Verbőczy élete” című munkájában a következő újabb adatokat közli Verbőczy halálához: Verbőczy konstantinápolyi követsége alkalmával több magyar rabot váltott meg, kik közül azután egy nemes családból való ifjut tisztult tartott magánál. Ezt a tisztet 1541-ben Szolimán budai basa katonái felkoncolták egy alkalommal. Verbőczy fellázadt e miatt, fenyegetőzött, hogy e sérelmet a többi hasonló kegyetlenkedéssel együtt nem fogja szó nélkül hagyni. A budai basa, ki tartott a császár neheztelésétől, engesztelés végett követeket küldött Verbőczyhez, ki h ragyában minden intézkedést megtett már arra, hogy elköltözzék Budáról. A követek megígérték neki, hogy minden kívánsága teljesülni fog s a basa az ő tanácsa és beleegyezése nélkül semmit sem fog tenni ezental a keresztény lakosság ügyében. Verbőczy inkább színel, mint valóságban ki is békült a basával, aki néhány nap múlva ünnepies ebédet adott, amelyre őt is meghívta. E lakomán mérget tölthettek Verbőczy pohrába. A basa meg akarta őt ölni, mielőtt eljutná vadját a császárhoz. Majdnem nyíltan történt ez a mérgekeverés, annyira nem gondoltak azzal, hogy a cégérés büntetést köztudomásra jut. Verbőczy a lakoma után hazament. Aznap és a rákövetkező éjjel nem érzett fájdalmat; talán azért, mivel a mérgek időre volt szüksége, hogy a testet áhassa. Délben beleiben fájdalom jelentkezett; mielőtt beesteleddt, hangja fokozatosan elgyengült s teste annyira feldagadt, hogy feje, nyaka, kezei és lábai s ezeken az ujak kikeltek formájukból. A test idomtalán tömlőhöz hasonlított. A körülötté levők bámulva és sajnálkozva szemlélték ezt, szidalmazva a törököket. A harmadik napon a basa rendeletéből török örök foglaltak állást a ház kapujánál, hogy visszazorit-

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN.

III.

Tidemand a Henriksens cég üzlete felé tartott. Tudta, hogy Oiet ilyen időtájt mindig ott lehet találni.

Tidemand már harminc éven is túl volt s halántékán már ősz haj is akadt. A haja és szakállja még egészen fekete, de a szeme barna volt s valami néma bánat látszott ki belőle. Mikor esendesen üldögélt egy helyben és nem szólt, csak esendesen ült és pislogott, úgy emelkedtek és zörödték a nehéz pillái, mintha őrizet alatt volnának. A hasa egyébként domborodni kezdett és mindenki kitűnő kereskedőnek tartotta.

Házass ember volt, két gyermek atyja. Négy évvel ezelőtt házasodott. Nagyon boldogok voltak kezdetben és még most sem volt panaszuk egymás ellen, ámár az emberek sehogysem tudták megérteni ezt a nagy békességet. Tidemand nem is titkolta, hogy csodálkozik a felett, hogy a felesége szereti. Nagyon sokáig volt legénykorban, nagyon sokat utazott, nagyon sokáig lakott szállodákban — ezt mind megvallootta Tidemand ur. Nagyon szeretett eszengetni, ha valamire szüksége volt s az ebédjét mindig szokatlan időben kérte, nem törődve a megállapított és szokásos ebéd-idővel, akkor evett, amikor eszébe jutott. Aztán a részletekbe is belement, így például sehogysem tudta elviselni, hogy az ő levelet asszony kanalazza ki, mert kérem, hogy tudhatja azt egy asszony, ha még olyan jó is különben, hogy neki mennyi levesre van szüksége?

Hanka asszony valóságos művészlélek volt. Huszonkét éves, telve az élet szeretetével és olyan eleven, mint a gyermek. Nagy tehetségei is voltak s az ifjuság társaságaiban mindig szívesen látott vendég volt, a termekben épp úgy, mint a korezmákban s nem volt senki, aki ellentállni tudott volna neki. A háziasságot és a konyhamunkát nem szerette, amiért azonban nem szabad követ dobni rá, a természetéből folyt ez az ellenszenv. Aztán, hogy két év óta minden áldott esztendőben rászakadt a gyerek-áldás, egészen kétségbeesett szegény. Edes Istenem, ő maga is gyerek volt még, eleven, oktan gyermek, egy egész ifju élet volt még előtte. Egy darabig csak elviselte a sorsát. Később egész éjszakákon keresztül sirdogált, míg végre tavaly, abban állapodott meg a férjével, hogy ezental nem okoz neki kellemetlenségeket...

Tidemand a boltba lépett. Hideg, savanykás szag csapta meg az orrát, a déli gyümölcsök szaga, amely a kávé, olaj és bor szagával keveredett össze. A padlótól a menyezetiig teás, gyümölcsös ládák, rizs, fűszer és lisztes zsákok voltak felhalmozva. Az egyik sarokban, ahol a pince lejáró volt, boros hordók rézborosai s a rájok mázolt évszámok csillogtak a fémhályban. Az olajtartályok esendes nyugalommal nyomták a padlót.

Tidemand köszönt, végig ment a helyiségen s az ablakon át a kis irodába pillantott. Ole odabent volt. Éppen számolt, egy fatáblára krétával voltak felírva a számok.

Ole most leteszi a táblát s barátja elé siet. Már gyermekkoruk óta ismerősök, együtt voltak az akademián s ifjuság legszébb éveit együtt töltötték el. Még mikor elvégezték az iskoláikat és konkurrensai lettek egymásnak, akkor is jó barátok maradtak, s ha idejük megengedte, meglátogatták egymást. Nem irigykedtek egymásra, a kereskedelmi szellem nagylelkűvé tette őket és nagy arányokat adott gondolkodás-módjuknak. Hajózállományokkal vesződtek, nagy összegeket kormányoztak s mindennap láttak

egy-egy nagy nyereséget vagy hatalmas bukást. Tidemandnak nagyon tetszett az a kis gőzhajó, amelyet két évvel ezelőtt vett Henriksen Ole, éppen akkor, mikor hire járt, hogy a Tidemand-cég egy halszállítmányon nagy veszteséget szenvedett. A hajó éppen a Henriksen boltja előtt horgonyzott s mindenki megbámulta a takaros jóságát. Az egyik árboe be volt aranyozva.

Tidemand így szólt:
— Soha sem láttam ennél csinosabb, kedvesebb jóságát, hidd el!
De Henriksen Ole szerényen válaszolt:
— Oh dehogya. Még ezer koronát sem kapnék érte, ha el akarnám adni.
— Én is adok érte ezret — ajánlkozott Tidemand.

Szűnet. Ole mosolyog.
— Kézpénz? kérdi.
— Az, véletlenül van nálam.
Tidemand a zsebébe nyul és kifizeti az ezer koronát.

Ez ott künn történt a parton, a boltos legények jelenlétében. Nevettek, sutogtak és csodálkozásukban még a kezüket is összecsapták. Tidemand elment.

Néhány nap múlva Ole evvel állított be Tidemandhoz:
— Te még kétezer koronáért sem adnád oda a hajót?

Tidemand így szólt:
— Nálad van a pénz?
— Igen. Véletlenül.
— Ide vele — mondta Tidemand és a gőzhajó megint Oleé volt.

Most Tidemand ment Olehoz. Egy órácskát akart agyonütni. A két barát nem volt márgyermek, nagyon udvariasan bántak egymással s őszinte szeretettel voltak eltelve egymás iránt.

Ole elveszi Tidemand kalapját és botját, a hosszu asztalra teszi s barátját egy kétüléses kis pamlagra ülteti.

(Folytatása következik.)

sák az összesregetet tömeget. Reggel felé beállott a halál. A törökök akkor sem távoztak, mikor a holttestet a koporsóba fektették, melyet bezártak, nehogy a szörnyű halál nyomait a nép láthassa. A temetési pompát nem vonták meg tőle; a basa engedelmével a szomszéd falvakból és városokból egybegyűltek a papok. Vagyonát nem bántotta a török; mindent, amije volt aranyban, ezüstben, pénzben, ruházatban, megkapta Imre fia. Tisztjei, szolgálói és barátai bánatlatlanul távozhattak Budáról. Igaz, hogy halála után a basa emberei kikutatták a szekrényeit s amennyi török levelet és okmányt találtak, mind lefoglalták.

† **A legkitűnőbb toll.** Egy amerikai cég olyan tollakkal kereskedik, amely penna is, meg tentatartó is. De hát sok cég van, amely ilyen tollakkal kereskedik, tehát valami jó reklám kell hozzá. Az is kerülik. A cég íróasztalra való naptárakat osztogat, amelyen ott van Mark Twainnek az arcképe s a világhírű humoristának a cég főnökéhez írt levele, amely többek közt ezt mondja:

— Az ön tolla közül egygyel annyit kerestem, hogy a családom több esztendőig élhethet belőle. Két ilyen tollal egész vagyont szerezhettem volna.

† **Erdőpusztítás.** Az erdőpusztítás statisztikai adataihoz egy külföldi újság egy újjal járul. Nemcsak hernyók és macarák, nemcsak az építő és asztalosipar emészti a fákat, hanem az újságok is. Így a párisi Petit Journal Párisban százhuszezer fát fal csak fel, amelyből papírjának a pépje készül.

Napirend.

Naptár. Esütörtök, február 8. — Római katolikus: Math. János. — Protestáns: Salamon. — Görög-ország (január 27.) Krizosztos. — Zsidó: Adár 9. Schobet. bj. — A nap két 7 óra 2 perccel — Nyugszik d. u. 4 óra 54 perccel. — A hold két délelőtt 11 óra 24 perccel. — Nyugszik éjjel 2 óra 27 perccel.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A közoktatásiügyi államtitkár fogad délután 4 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor.

A budapesti ügyvédi kör szakülése.

Vészi József felolvasása az Ujpesti Közművelődési Körben este 8 órakor.

A Szabad Lyceumban, a magyar tanítók kaszinójában (József-körút 8. sz.) este 7 órakor dr. Schuschny Henrik: Egy fejezet az egészségtanból.

A színes-egyesület igazgató-tanácsának ülése d. e. 10 órakor.

A magyar földrajzi társaság felolvasó ülése délután 5 órakor a turista-egyesület földrajzi intézetében.

A III. kerületi nemzeti asztaltársaság bálja a Magyar Korona vendéglőben.

Nemzeti Múzeum: Természettudományi tóra, nyitva d. e. 9 óráig. A többi tára 1 korona belépődíj mellett meglátogatható.

Országos Képtár zárva.

Közlekedési múzeum zárva.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóház Kerepesi-ut 20. l. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tu-

daközös-utazás Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 óráig 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés és árusítások is eszéköl) a városi iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 6-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetés V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Múzeum. Nagymező-utca. Ma egész új szentelési műsor.

Folies Caprice. VI. Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrásy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőcsébb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút, Éttermek. Elegáns kávéház. Látnyosságok: Rachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások kéréstől.

Petánovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Ujannon berendezett fényes éttermek.

Ehm János éttermében (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő cigányzene.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szólások hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Vámkonferencia. Bécsből jelentí tudósítónk:

Suzsara osztályfőnök elnökelete tegnapi osztrák-magyar vám- és kereskedelmi konferencia volt, amelyen folyóügyeket tárgyaltak. Többek között a mazzolabor importeurjeinek panaszát, nemkülönben Románia panaszát tárgyaltak, amelyben a sertészsír további fenntartása ellen szóval fel. Az értekezlet javaslatait mind a két kormány elé terjeszték jóváhagyás végett.

Cáfolat. Az a külföldi lapokban elterjedt hír, mintha a magyar kormány 4%-os aranyárjárdék, vagy bármely más állami címletek kibocsátása iránt tárgyalásokat folytatna, mint a Magyar Távirati Iroda illetékes helyről értesül, teljesen valótlan.

Az idegenforgalom és iparunk. Ezzel a címmel nagyérdemű felolvasást tartott tegnap az Országos Ipargyűlésben Smialovszky Valér országgyűlési képviselő, aki az utóbbi időben lelkes agitációkat folytat az irodalomban és publicisztikában hazánk idegenforgalmának emelése érdekében. A szépen látogatott felolvasás ülésen lovag Falk Zsigmond elnököt és jelen voltak többek közt: Ghyzsy Béla altábornagy, Máday Izidor miniszteri tanácsos, Gelléri Mór ipargyűlési igazgató, dr. Ferluska Kálmán, Páldner Ferenc országgyűlési képviselő, Lázár Pál műegyetemi tanár, Ungár Ignác, dr. Andor Endre stb. Smialovszky előadásában abból indult ki, hogy a 14. §. utján Ausztriával negyedszer létesített gazdasági kiegyezésnek most kezdődő időszakában meg kell teremteni a hiányzó magyar iparnak legalább 50%-át. Ha ennél sem bírnánk megtenni, akkor vagy nincs szabad kezünk az iparfejlesztésre, vagy magunkban

van a hiba és még panaszra sem lesz jogunk, ha tovább is gyarmat maradunk. Ujra sokat beszélünk és írunk az iparfejlesztésről és ez most nem látszik szalmatűznek; az általános pangás mindenkiben nagyra nőtt a szükségesség érzetét. Fogjunk a munkához minden térer. A nemzetközi nagy versenyekben a kulturáramok iparfejlesztésének egyik nevezetes eszköze a gazdag idegenek forgalma. Idegen országokban is, ahol nincs sokkal több nézni való, mint nálunk, megbámulhatjuk azt az iparkodást, amelyivel az idegeneket oda csalogatják. Mi is sokat beszélünk már erről. És ha nincsenek is olyan gazdag történeti emlékeink, műkincsaink, mint Olaszországnak, s ha nincsenek is olyan természeti szépségeink, mint az Alpesei tájai: mégis a Tatra, Erdély, a Balaton, Fiume Tersatója és Budapest főváros festői szépsége még a legelképzetletesebb idegen is elragadja. Szólt az előző Budapest hatalmas emelkedéséről, a nagy forgalmi átalakulás által okozott közgazdasági fejlődéséről, azután érintette az elkövetett hibákat is, amelyek a mostani válságos helyzetet okozták és nyomában rámutatott, mint egyik jelentékeny orvosszerre, az idegen forgalomra, amely elsőrendű keresetforrás. Szólt azután a vasuti politika jelentőségéről az idegenforgalom szempontjából; rámutatott a külföldi magánvasutak lázas tevékenységére; és rámutatott a Magyar Államvasut nagyobb fejlődelműségének elmaradására, amelynek okát ipari elmaradottságunkban látja. Nagyon érdekes összehasonlítást tett azután hazai fürdőügyünk és turisztikánk pangása, elmaradottsága s a külföldön e térer mutatkozó ropant fellendülés között; adatokkal bizonyította be, hogy a nemzeti vagyonnak mekkora tömegét nyelik el az idegen fürdők s hogy ez a sok millió ezentul itthon marasztható, sőt a gazdag külföldiek ide csalogtatása által részben visszahozható volna. Ezután praktikus programját tárta fel az idegenforgalom emelésének, amelyben első sorban a főváros törvényhatóságának vannak kötelességei. Budapestet nagy turisztikai középponttá kell fejleszteni. Ennek legelső eszköze az, hogy a luxusvonatok csomópontjává kell tenni Budapestet, ahonnan egyéb jó vonatok viszik a publikumot a Balatonhoz, Fiuméba, a Tatrába, Erdélybe stb. Erre már meg is történt az első lépés, amennyiben májusi kezdve a Bécsbe érkező luxusvonatok Budapestig fognak közlekedni. Amde a vonatok nem elegendők. Szükséges a reklám, mely az idegeneket ide csalogassa és szükséges az idegeneknek minden irányban való kielégítése. E részben nagy feladatot vár a kereskedelmi kormányra, a sajtorra, az idegenforgalom emelése végett alakuló egyesületekre. Végül kiemelte az idegenforgalomnak és az iparfejlesztésnek egymáshoz való viszonyát; felhozta Svajce példáját, ahol az 1899-iki évadban körülbelül harmadfél millió idegen fordult meg s csak órákért, csecsebecsekért, faragott munkákért harminc milliót hagyott ott. Meg kell teremteni az ország s első sorban a főváros idegenforgalmát. Tíz év alatt elérhetjük, mert a természet előfeltételek megvannak arra, hogy Budapest a kontinens legnagyobb fürdővárosa leasz és mellette az ország turisztikája nem sejtett mértékben felvirágozik. Gazdagodásunk nagyméretű, biztos erőforrása az erős idegenforgalom, amely a magyar iparnak még nem létező ágazatait megteremti; a létezőket felviragztatja. Tegyen egy kis csodát a nemzeti akarat; mert hisz csak akarunk kell.

A gazdag tartalma és élvezetes előadást a hall-

Két huszár

Irtá: GRÓF TOLSZTOJ LEO.

(8) Amikor a négyes után hozzá közeledett előbbi tizenhétéves imádója, egy nagyon gazdag földbirtokosnak a fia, aki még nem is szolgált, ugyanaz a görvélyes fiatalember, akinek a kezéből Turbin a székét kiragadta, szörnyen hűvösen fogadta és nem lehetett még tizedrészt sem észre venni rajta annak az izgatottságnak, amelyet a huszár jelenlétén érzett.

— No maga ugyan esinos legény — szólott hozzá, miközben Turbin hátát is vizsgálta és akaratlanul is kiszámította, hány róf aranyzinór kellett egész dolmányához: — Mondhatom, nagyon esinos legény! Hisz azt ígérte, hogy elvisz kocsikázni és cukrot hoz nekem.

— Voltam is kegyednél Fedorovna Anna, de kegyed nem volt már otthon és én hagytam is kegyednek cukrot, még pedig a legjavából — mondotta a fiatal ember vékony, nyöszörgő hangon, amely éppenséggel nem felelt meg magos természetnek.

— Magának mindig van valami kifogása! Nem kell a cukorkája. Nem gondolja, kérem...

— Jól látom már Fedorovna Anna, mennyire megváltozott kegyed irányomban, s tudom is, hogy miért. Csakhogy az nem szép — tette még hozzá, de be sem tudta fejezni a mondatát az izgalomtól, amely erősen megremegtetette az ajkát.

Fedorovna Anna rá sem hederített s tovább vizsgálta Turbint.

A marsall, a háziur, méltóságos, természetes, foghíjas öreg ur közeledett most a grófhoz, karonfogta s meghívta, ha úgy tetszik neki, hogy vonuljanak a dohányzóba egy kis füstölésre és ivásra.

Amikor Turbin távozott, Fedorovna Anna

ugy érezte, hogy semmi keresni valója nincs tovább a teremben, azért karofogta egyik barátját, egy vén kifáradt kisasszonyt és elment vele az öltözőbe.

— Nos? Milyen? Kedves? — kérdezte a kisasszony.

— Csak szörnyen toladok — felelte Fedorovna Anna, miközben a tükörhöz lépett és bele pillantott.

Arca sugárzott, szeme kacagott, el is pirult s azt a bálletáncosnőt utánozva, akit a választások alatt látott, megperdült az egyik lábán, aztán valami ingerlő, torokból jött bugó kacagásban tört ki és térdét meghajlva, előre szökött.

— Igen, toladok! Még valami emléket is kért tőlem — mondotta a barátjának, — de nem kapo-ó-ott á-á-ám! — énekelte az utolsó szót s fityeg hányt a kezével, amely hosszú, könyökig érő keztyűbe volt bujtatva...

A dohányzóban, ahová a marsall Turbint elvitte, likőröket, vodkát, szakszúkt és asszurbort ittak. A nemesek ültek, vagy föl s alá jártak, füstfelhőkbe burkolva és a választásokról beszéltek.

— Ha kerületünk fő- és nagytekintetű nemessége kitüntette őt a választásánál — szavalt a már láthatóan mámoros új kerületi bíró — nem hiányozhatik a gyűlésből, hogyan is...

A gróf belépése szakította félbe a szónoklást.

Mindannyian bemutattatták magukat s különösen a kerületi bíró szorongatva sokáig mind a két tenyerével a kezét s ismételt arra kérte, hogy a bál után mindannyjuk társaságában menjen el velük az új vendéglőbe, ahol a nemességet ő szívesen fogja látni és ahol a cigányok énekelni fognak.

A gróf megígérte, hogy föltétlenül elmegy és ivott vele néhány pohár asszurbort.

— De miért nem táncolnak önök uraim? — kérdezte, mielőtt oda hagyta a szobát.

— Nem vagyunk táncosok — felelte ka-

cagva a kerületi bíró — már csak inkább a boroskához húzódnak gróf. Különben is a szemem láttára nőtt fel az egész pereputty, ez a sok kisasszonyka, gróf. Csak néha-néha járok el egy kis skót táncot, gróf... azt még tudom, gróf...

— Nos, hát táncoljunk! — mondotta Turbin.

— Menjünk uraim. Csináljunk örömet a háziurnak!

És három kipirult arcu nemes, aki már a bál kezdete óta ott dőszölt a dohányzóban, fekete, vagy horgolt selyem keztyűt húzogatva a kezén, menni is akart már a gróffal a terembe, amikor a görvélyes fiatalember, aki egészen sápadt volt, s csak alig fojtathatta vissza a könnyeit, feltartóztatva őket és oda lépett Turbinhoz.

— Azt hiszi ön, hogy mert gróf, úgy bánhatik az emberrel, mint a szolgáljával — mondotta szinte lélekzetét vesztve — ez nem járja...

Akarata ellenére remögő ajka ismét megakasztotta beszédének az áráját.

— Mit? — kiáltott fel Turbin, akinek a homloka kezdett összerándulni. — Mit? Maga kis legényke! — s megragadva a fiatalember kezét, úgy megszorította, hogy a görvélyesnek nem annyira a bosszuságtól, mint inkább az ijedelemtől a fejébe szállott a vére. — Akar párbajt? No hát állók a rendelkezésére!

Alig bocsátotta el Turbin a fiatalember kezét, két nemes lépett ehhez és karon fogva őt, a hátsó ajtó felé vonták.

— Hát az eszén van ön? Bizonyosan rossz! Ezt el kell mondani az atyuskájának! Mi van önnel? — így beszéltek hozzá.

— Nem, én nem vagyok részeg, de ő meg-lökött és nem kért pardonot. Disznó! Igen is az! — visította csaknem siránkozó hangon.

De nem hallgattak rá és haza kísérték.

(Folytatása következik.)

gatóság feszült figyelemmel kísérte és végül viharos tppsal jutalmazta az előadót, akinek Falk elmök meleg hangon fejezte ki az egyesület köszönetét.

A Szigetvár-Kaposvári Helytérdekü Vasut Részvénytársaság a mult hónap 25-ikén tartotta Budapestben alakuló közgyűlését, amelyre az aláírókat az alapító dr. Lederer Sándor engedélyes hivta össze. A közgyűlés az előterjesztett javaslatokat, valamint az alapszabályokat változtatás nélkül egyhangulag elfogadta: — elhatározta a társaság megalakulását, és az alapítót felmentette törvényes felelőssége alól. — Az első igazgatóság tagjainak: farádi Vörös Lászlót, turonyi Biedermann Rezsőt, turonyi Biedermann Ottót, gróf Széchenyi Ernőt, Madár Gyulát, ifj. Folly Józsefet, Németh Istvánt, dr. Lederer Sándort, Popper Istvánt, Popper Károlyt, Stein Manót, Olay Lajost, Gyereker Miklóst, Schoch Frigyeszt, Grossmann Vilmost, dr. Brück Hermann, Horner Samut, dr. Okolicsányi Zoltánt, Kovács Pált, dr. Molnár Károlyt, Heider Hugót, Gregersen Nielst, Szegvári Ernőt, Latinovich Pált, Aprily Jánost, Weisz Albertet nevezte ki az alapító. Az igazgatóság elnökének farádi Vörös László orsz. képviselő, alelnökének lovag Biedermann Rezsőt és Madár Gyula alispánt választotta meg. A felügyelőbizottság tagjainak pedig Beniczky Mihályt, Pucher Ottmárt, dr. Mészöly Lászlót és Hoffer Bélát választotta meg a közgyűlés.

E vasut létesítése által fontos helyi érdekek nyerneek kielégítést, amelyek gazdasági és szociális jelentőséggel bírnak. Somogy vármegyének a forgalmi vonalaktól legfeljebb több vidéke kapott vasutat, amely értékesíthető teszi az eddig kiszállítatlan termékeket, s javitni fogja a terményárakat. A megye székhelye gazdasági és társadalmi téren fel fogja vehetni a közvetlen érintkezést szigetvári járásával is, a melytől a távolság és a nehézkes közlekedés eddig jóformán elválasztotta.

Fizetéseketleneség. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseketleneségeket jelenti: Kohn Farkas özevgye cég Vasvár, Weintraub Zsigmond divatárkereskedő Bukarest, Mautner Zsigmond kereskedő Olmütz, Schmerler Alte bórkereskedő Zablotov, Winner Károly bórkereskedő Florisdorf, Lipp Ferenc vendéglős Bécs.

Szécsárak. A kontingens nyersszesz ára Budapest 36.50 korona pénzben, 37.— korona árban. Bécsben a kontingent készárú 40.— korona pénzben, 40.40 korona árban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-árakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár arajgyzése 1900. évi febr. 6-án. Készlet 128 darab. Érkezett 966 darab. Összesen: 1094 darab. Eladatott 955 darab. Maradt 139 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulybar 96—97 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 96—97 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 96—97 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 91—96 korona. Malaok —70 korona kilonkint. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonafőzsdé.

Budapest, február 7.

Csekély vételkedv következtében a forgalom ma mérsékelt maradt. Forgalomba került 13.000 métermázsza buza tartott arakon.

Eladatott:

Buza. Tisz a vidéki: 150 mm. 80-5 k. 8 K. (sárga), 200 mm. 80 k. 8 K. 20 f. 100 mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 5 f. (sárga), 500 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 500 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 72 k. 7 K. 25 f.

Pestvidéki: 100 mm. 80-5 k. 8 K. — f., (sárga), 150 mm. 80 k. 8 K. 2 1/2 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 95 f., (sárga), 300 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 78-5 k. 7 K. 80 f. 100 mm. 75-5 k. 7 K. 65 f. Bácskai: 3040 mm. 73 k. 7 K. 62 1/2 f., 4000 mm. 73-3 k. 7 K. 75 f., (szállításra).

Raktáraru: 1500 mm. 77-3 k. 7 K. 82 1/2 f., 2100 mm. 74-4 k. 7 K. 70 f.

Mind 3 hónapra.

Árpa: 100 mm. 5 K. 50 f. 1400 mm. 5 K. 45 f., (dohos).

Tengeri: 100 mm. 4 K. 52 1/2 f., (ab Kaba), 100 mm. 4 K. 86 f., 500 mm. 4 K. 77 f.

Bükköny: 100 mm. 7 K. — f. 100 mm. 6 K. 75 f.

Rozs: 300 mm. 6 K. 20 f., 400 mm. 6 K. 25 f. Zab: 200 mm. 5 K. — f.

Vörös lőhere: 25 mm. 73 K. 50 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsdé szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns for grain types (B u z a, árpa, rozs, zab, búkköny, búsánst, búsksai) and their prices in different units (kilós, K-tól, K-ig).

Table titled 'Egyéb gabonafajták' showing prices for various grain types like Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repce, Kötés.

A határidősület folyamán a következő kötések történtek:

Table showing exchange rates for various locations like Buza (1900), Rozs, Zab, Tengeri, Repce.

Déli egy óraok a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing closing prices for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Repce.

Délután fél 5 óraok zárul:

Table showing closing prices for Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Repce.

A budapesti értéktőzsdé.

A német értéktőzsdék minden erejükkel azon vannak, hogy forgalmat s pezsdülő árfolyamokat teremtsenek a világpiacra. Akarva nem akarva, kénytelenek a mi tőzsdéink is követni az irányzatot. Mindazonáltal a külföldi paritást a mi jegyzéseink ma sem érték el. Az előtőzsdé kedvező lefolyásu volt, a nélkül, hogy a két hitelrészvény ára lényeges változást tüntetett volna fel. Az államvasut ellenben élénk vételek által befolyásolva, ismét 6 koronával emelkedett s igen szilárdan zárul.

Az előtőzsdén helyi értékeink teljesen el voltak hanyagolva. A déli tőzsdé azáltal vált nevezetessé, hogy államvasutak ismét lényegesen emelkedtek, ami főleg a kontremin fedezéseire s külföldi vételekre vezethető vissza. A zárlat nyereség-realizációkra valamint gyengült. A helyi piac igen szerény forgalom mellett nyugodt magatartást tanusított. Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsdé szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 757.50—758.50. Osztrák hitelrészvény 758.60—759.50. Osztrák-magyar államvasut 654.50—657.—. Rimamurányi vasmű-részvény 648.—650.50. Adria 500.—502.—. Salgótarjáni részvénytársaság 638.— korona.

A déli tőzsdé tartott, később emelkedő. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 758.—759.—. Osztrák hitelrészvény 758.60—759.20. Osztrák-magyar államvasut részv. 658.—662.50. Rimamurányi vasmű részvény 649.—650.—. Közúti vasuti részvény 678.—679.— korona.

Forgalomba került: Salgótarjáni részv.-t. 640.—642.—, Adria 501.—502.—, Városi villamos vasut részvény 335.—334.— korona árfolyammal.

Utótőzsdé. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 757.60. Magyar hitelrészvény 756.50. Leszámítoló bank részvény 503.—. Rimamurányi vasmű részvény 649.50. Osztrák-magyar államvasut 660.80. Közúti vasut 678.—. Városi villamos vasut 334.— korona.

A budapesti terménytőzsdé.

A terményüzletben a szezon szerinti hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 36.—44.— korona, vörös aprószemű 58.—64.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös búsági — korona, közpészemű 68.—71.— korona, nagyszemű 72.—76.— korona. Disznózsír: budapesti 51.—52.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki — korona, városi 4 darabos 43.—44.— korona, 3 darabos 44.—45.— korona, füstölt 48.—49.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.50—16.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 20.75—21.— korona, 85 darabos 28.—28.25 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.—14.25 korona, 100 darabos 20.—20.50 korona, 85 darabos 27.—27.0 korona. Szilvaiz: szlovéniai 18.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonafőzsdé.

Bécs, február 7. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Buza tavaszra 7.85—7.86, buza május—júniusra

7.95, rozs tavaszra 6.75—6.76, tengeri május—júniusra 5.24—5.25, repce 12.30, buza őszre 8.03—8.05, rozs őszre 6.82—6.84, zab tavaszra 5.34—5.35.

A bécsi értéktőzsdé.

Az előtőzsdén ismét élénk volt a hangulat. Az Adria részvényei arra a hirre, hogy az idei osztalék 14 forint lesz, élénken emelkedtek.

Déli tőzsdén az Államvasutak részvényeinek emelkedéseire az irányzat javult.

Zárlatok kedvezőbb külföldi hírek hatása alatt ismét javult az irányzat.

Bécs, február 7. (Magyar értéktőzsdé.) 4% aranyjárdék 98.90. Tiszai és szegedi kölcsön sorjegy 141.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.70. Magyar keleti vasuti állami kötvény 99.40. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 125.—. Rimamurányi vasműrészvény 324.—. Magyar koronajárdék 94.25. 4% magyar föltéherem kötvény 93.70. Magyar hitelbank részvény 189.—. Magyar nyereségy kölcsön sorjegy 182.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 81.50. Magyar kereskedelmi bank 286.90.

Bécs, február 7. (Osztrák értéktőzsdé.) 4% papírjárdék 98.85. 4% osztrák aranyjárdék 99.30. 1860-iki sorjegy 138.—. Osztrák hitelsorjegy 396.—. Angol-osztrák bank 134.—. Bécsi bankgyűlés 137.—. Osztrák-magyar bank 131.—. Déli vasut 24.60. Dunagőzhajózási részvény 71.50. Dohányrészvény 138.50. Császári és királyi arany 11.43. Német bankváltók 11.05. 4% ezüst járadék 99.70. Osztrák koronajárdék 94.40. 1864-iki sorjegy 200.50. Osztrák hitelintézeti részvény 236.80. Unionbank 156.25. Osztrák Länderbank 118.25. Osztrák-magyar államvasut 127.80. Elbavölgyi vasut 125.50. Alpesi bányarészvény 271.75. 20 rangos arany 19.25. Londoni váltóár 242.32. Bécsi Tramway 141.25. Az irányzat szilárd.

Bécs, február 7. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 236.60 Magyar hitelrészvény 189.25. Angol-Osztrák bank 124.25 Union bank 137.—, Länderbank 156.—, bankgyűlés 118.25, osztrák-magyar államvasut részvény 137.60, északnyugati vasut részv. 24.60, elbavölgyi vasut 126.—, dunagőzhajós részv. 118.75, alpesi bányarészvény 138.80, májusi járadék 99.85, osztrák koronajárdék 94.25, magyar aranyj. —, magyar koronajárdék —, német birodalmi márka készpénz 126.—, ultimóra —, török sorjegyek 271.75, rimamurányi vasmű 324.75 déli vasut —, dohányrészvény 112.12, Napoleon d'or 19.25.—, Lombard —.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, február 7. (Tőzsdéi tudósítás.) Az a főtéves, hogy a wurn-vidéki sztrajk nemcsak a befejeződk, vételkedvet idézett elő a bányáértékek piacán, különösen a Laura, Bohumi, Hiberni és Harpeni részvényekben, ami a mai tőzsdé irányzatát általában szilárdá tette. Az üzlet különben nem volt nagyon élénk. Bankok alig változtak. Vasutak közül Northern-Pacific és Osztrák államvasuti, valamint Dortmund-gronau részvények javultak. Svájci vasutak szilárdak, Kanada-Pacific gyöngyök. A járadékok közül spanyolok kissé gyöngyöbtek. Magánleszámítolási kamatlab 37/80.

Berlin, február 7. (Zárlat.) 4% papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 100.50. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék —. Osztrák-magyar államvasut 140.75. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.50. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.60. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 196.40. Általános villamosági Edison 263.—. Gelsenkirchener 208.—. Laurakohé 273.—. 4% ezüstjárdék —. 4% magyar aranyjárdék 99.30. Osztrák hitelrészvény 237.—. Déli vasut 27.75. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.45. 4% új orosz kölcsön 99.80. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 94.40. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 159.50. Harpeni 225.—. Az irányzat gyengébb.

Berlin, február 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék 93.—. Osztrák hitelrészvény 236.90. Osztrák-magyar államvasut 140.75. Déli vasut 27.75. Északnyugati vasut 307.25. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.45. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy — (Uthimo.) Lombard —.

Hamburg, február 7. (Zárlat.) 4% ezüstjárdék 98.80. 1860. sorjegy 138.85. Déli vasut 27.50. 4% osztrák aranyjárdék 100.—. Osztrák hitelrészvény 237.—. Osztrák-magyar államvasut 140.90. Olasz járadék 94.60. 4% magyar aranyjárdék 99.53. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 7. (Zárlat.) 4% papírjárdék 99.20. 4% osztrák aranyjárdék 100.80. Magyar koronajárdék 94.30. Osztrák-magyar bank 131.10. Déli vasut 27.70. Elbavölgyi vasut 125.—. Londoni váltóár 205.05. Bécsi bankgyűlés 138.10. Villamos részvény 147.—. 3% magyar aranykölcsön 81.80. 4% osztrák ezüstjárdék 99.10. 4% magyar aranyjárdék 99.90. Osztrák hitelrészvény 237.60. Osztrák-magyar államvasut 140.50. Északny. vasut 117.—. Bécsi váltóár 84.566. Párisi váltóár 81.46. Unionbank 154.—. Alpesi bányarészvény 273.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 236.90. Osztrák-magyar államvasut 140.70. Déli vasut 27.75. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járadék 94.35. Laurakohé 273.40. Harpeni 228.10. Discont 196.50. Alpesi —. Bécsi bankgyűlés —. Szilárd. Páris, február 7. (Zárlat.) 3% francia járadék 100.67. Olasz járadék 93.35. Osztrák-magyar államvasut 702.—. Francia törleszt. járadék —. 4% magyar aranyjárdék 99.10. Török dohányrészvény 286.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% francia járadék 132.57. Osztrák földhitelintézeti részvény 123.8. Déli vasut —. 4% osztrák aranyjárdék 100.10. Ottomanbank 577.—. Párisi bankrészvény 1106. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 7. A sertésüzlet irányzata kellemes. A Hízott sertések ára: L.A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 86.—88 fillérig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ———— krajcárig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 98—100—fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig, való sulyban) 97—98 fillérig. Fialat könnyű páronkint

250 kilogramm terjedő súlyban) 96—97 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig, Közép (páronként 220—280 kilogramm súlyban) — krajcárig, Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. — Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig.

Sertéslejtés má: 1900. febr. hó 5. napján volt készlet 16679 darab, 1900. február hó 6. napján felhajtott 220 darab, 1900. évi február 6. napján elszállított 134 darab, 1900. február hó 7. napjára maradt készletben 16765 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 7. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rádai József okleveles tanítót, a rettegési állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, a földművelésügyi miniszter Marcon Antal okleveles erdőszert a horvát-szlavonországi kintestéri erdők kezelésénél alkalmazott erdőszertek létszáma erdészjelöltté nevezte ki.

Pályázatok. Irnoki állás a felveini járásbírósnágnál 4 hét alatt, Végrehájtói állás az alsó-kubini járásbírósnágnál 14 nap alatt. Aljegyzői állás a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél két hét alatt. Adóosztási állás az eperjesi adóhivatalnál 14 nap alatt. Albírói állásra a nagyberesznyai járásbírósnágnál hat hét alatt. Gyakornoki állásra a beszercei pénzügyigazgatóságnál hat hét alatt. Joggyakornoki állás a temesvári ítélőtáblánál február 15-ig. Irnoki állás a beszercei törvényszéknél négy hét alatt. Aljegyzői állás a fehértompomi törvényszéknél két hét alatt. Iródatiszti állás a b-gyarmati pénzügyigazgatóságnál március 28-ig. Iródatiszti állás a honvédelmi minisztériumnál március 31-ikéig.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, február 7.

A nyugati és keleti maximumok változatlanul megtartották helyzetüket, míg a két depresszió elcsúszkodott. Az idő Országszágot kivéve főbbára csapadékos volt. A hőmérséklet északra erősen süllyed. Nálunk az idő az ország északi és nyugati felében általában, az Alföldön pedig szórványosan esős volt. Az észak-nyugati megyékben ma délelőtt is esik. A hőmérséklet jelentékenyen nem változott és az évszakhoz képest még mindig enyhe. Kihűlés. Az eső szűnése és a hőmérséklet süllyedése várható.

Viz állás.

feb. 7.	feb. 6.	feb. 6.
méter	méter	méter
Ión Duna	Schörding 6.56 0.83	Tisza M.-Széret 0.56 0.50
"	Passau 2.42 2.4	Tékeháza 0.50 0.50
"	Linz 6.29 0.23	V-Namény 2.88 2.87
"	Bécs 6.73 0.12	Tokaj 4.22 4.28
"	Pozsony 2.60 2.60	Tisza-Püred 6.58 6.06
"	Komárom 3.32 3.40	Szolnok 5.13 5.14
"	Budapest 3.34 3.1	Csongrád 5.02 4.02
"	Pács 8.26 8.42	Szeged 4.70 3.71
"	Mohács 4.23 4.12	Tyrlök-Boosó 3.78 2.53
"	Gombos 5.22 5.26	Titra 4.69 0.
"	Ujvidék 4.76 6.	Óndova Bánya 0.90 0.85
"	Pancsova 4.44 4.30	Topolya Hód 0.90 0.74
"	Orsova 4.22 4.21	Redőrgy Zemplén 4.88 4.24
"	Magyarfalva 6.73 6.17	Sajó Zsolna 3.40 3.50
"	Zsolna 1.7 0.84	H-Námet 1.22 1.15
"	Troncsán 1.01 0.92	Berettyó Margitta 0.72 0.76
"	Szered 1.19 1.05	B-Ujfalu 0. 1.15
"	Sz-Gothárd 1.10 0.22	Causca 0. 0.30
"	Sárvár 6.73 6.17	N-Várad 0. 0.50
"	Győr 3.64 3.13	Bolcsény 0. 0.48
"	Péttau 0.96 0.83	Tonke 0.51 0.38
"	Zákány 0.18 0.12	Gurahonó 0.60 0.50
"	Bárcs 6.19 6.20	Borosjenő 0.68 0.62
"	Eszék 2.25 2.45	Sékely 3.04 3.44
"	M-Szardab 0.90 0.	Gyoma 4.20 4.56
"	Zágráb 1.59 1.49	Gy-Fehérvár 0.40 0.44
"	Szilcsok 5.30 4.31	Branyteska 0.74 0.82
"	Mitrovics 5.30 5.26	Soborsin 0. 0.
"	Deés 0.27 0.	Arad 0.60 0.44
"	Szatmár 1.91 1.2	Mátyás 0.85 1.10
"	N-Majtény 0. 0.	K-Kostély 0.68 1.03
"	Munkács 0.32 0.40	Kiszét 0.06 1.03
"	Hononna 0.62 0.52	Tomesvár 0.12 0.13
"	Ungvár 0.70 0.70	Beeskerek 0.92 0.94

TITKOS BETEGSÉGEKET

Dr. Garai Antal

25 év, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmélegében ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapeutikai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyveszfolyásokat, bujakóros sebeket, gyphilit, az önfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbán olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage

vagy **Psychophor**

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befokszközöknél, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utkövetkezményeképp létrejött hátermeoiojókat gróvryt a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőeknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltak; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után.

Finom fénynyomat. Hazai készítmény.

Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.

Bihari Sándor: Munka után.

Innocent Ferenc: Fátolytánc.

Károly József: Vászárfa.

Konk Ida: Havasi pásztorok.

Margitai Tihomér: Ronót Pál históriája.

Márk Lajos: Ezernyelcs-százhuszban.

Márk Lajos: Teroferó és Szerelmi dal.

Neogrady Antal: Vesztett boldogság.

Sonyei Károly: Szökőkút, Kecskepásztor.

Szenes Fülöp: Kása nem étel.

Teles Ede: Enyelgés.

Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.

Vajda Zsigmond: Kodályos bírák.

Vajda Zsigmond: seapey ír.

Neogrady Antal: Az erdő titka.

Pechán József: Utols gyufa.

Nádler Róbert: Alszik a baba.

20 darab ára 1 forint bérmentes küldéssel.

Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában VIII. József-körút 13. szám

MENTO

szála növény-áca

ment vitézségű pártatlan gyök.

KÖSZÖNYEI, CSÜZT, FIATALAI,

regi malacs köhögést, gyomortulaján, 1 doboz ára 2 kor.

Értékesítők: Lux Vágyó, Budapest, Múzeum-körút 7. k.

Dr. Csapó-féle

törv. védett

Durbints sógor

Mert mondk, ha mán irtak könyvet a lóru! is, gyesznóru! is, miért ne löbetne könyv a sógorru! is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozdik, benne van a sógor zettialála is még más efféle keserves történetek.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 13.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPIAN PAPIAN PAPIAN

1 szeszebbható vasagy 3

1 matricat 10.—

1 drb rouge papian 1.70

1 cecimír papian 2.20

1 satin cachmir papian 3.50

1 szid cachmir papian 4.80

1 atlas seym papian 7.50

1 fedros atl. seiv. papian 12.—

1 30 vászon ágylepedő 1.20

1 vatta pántól 1.20

1 drb jóvászon chiflon papian lenedő 1.80

1 drb canel takaró pokrő 1.80

1 drb 12 löökörő 1.50

1 acél sodrony ágybetét 6.—

1 tenzerfü fojvákos 1.—

1 levarott számmászák 2.30

1 matró 2.80

1 Crinde Afrique matró 4.50

1 löször 12.—

1 párnázott ruganyos matró 16.—

1 nagy szoba szőnyeg 200/200 2.50

1 alnak tunis (bügyöny 1.50

1 bouret ágyterítő 2.20

1 futószőnyeg méterenknti 25 krtól 4 frttig.

GICHNER JANOS és TÁRSA

papian, matró és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny, ágy-és ággyalatorító stb. nagy vál asztalban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.

Árjegyzéket hivatalra ingyen és bérmenten küldünk. Nem tesszék árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Titkos betegségek ellen

25 év, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmélegében ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapeutikai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyveszfolyásokat, bujakóros sebeket, gyphilit, az önfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbán olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage

vagy **Psychophor**

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befokszközöknél, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utkövetkezményeképp létrejött hátermeoiojókat gróvryt a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőeknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltak; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Magyar Villamosági Részvénytársulat

Budapesten, V. ker., Váci-utca 76. szám alatt.

Hirdetmény.

Hogy a világítási célokra szükséglendő elektromos áramnak igénybevételeit kiterjedtebb mértékben és szélesebb körökben is lehetővé tegyük, elhatároztuk, hogy a világítási célokra szolgáló elektromos áram **normális egységárát jelentékenyen tesszálítjuk.**

A székes-fővárossal kötött szerződésünkben hektowatt óránként 10 fillérben megállapított áramegységárat

20%-kal fogjuk mérsékelni

és a világítási célokra fogyasztandó áramot **hektowattóránként 8 fillérrel fogjuk számolni.**

Ezenfelül fogyasztóinkat a székes-fővárossal kötött szerződésünk 26. §-ában megállapított **százalékos visszatérítési hányadban is részesíteni fogjuk** és az áramszolgáltatásra nézve hatóságilag megállapított egyéb feltételek és határozományok továbbra is érvényben maradnak.

Az új árszámítás folyó évi február 15-ikével lép életbe és mindazon fogyasztóinknál fog érvényesülni, kiknek ez idő szerint már fennálló egyezmények alapján az áram a fentieknél még előnyösebb feltételek mellett nem szolgáltatattak.

Ezen árszállítás által, melylyel mi, ha mindjárt jelentékeny áldozatok árán is, a nagyközönség szélesebb rétegeiben táplált kíváalomnak felelünk meg, úgy hisszük, alkalmat nyújtottunk arra, hogy a villamos világítás oly helyeken is igénybe vétsésk, ahol azt eddig számos elismert előnye dacára, takarékosági szempontból még nem alkalmazták.

Az általunk eszközölt árszállítás következtében a villamos világítás, ha az annak igénybevételeivel egybekötött előnyök számítása vétekné, **minden más világítási móddal — még az Auer-fényvel is — versenyezhet.**

Továbbra is iparkodni fogunk, fogyasztóink bizalmát, melyet eddigi működésünk által kiérdemelni szerencsések voltunk és a melyért ezennel köszönetet mondunk, a jövőben is fokozottan kiérdemelni és kérjük a t. c. szives megbízását, melyet törekedni fogunk a legnagyobb meglegedésre fogantatosítani.

MAGYAR VILLOMOSSÁGI RÉSZEVENYTÁRSULAT.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SANDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 8-án.

Pollini-Bianchi Bianca assz. cs. és kir. kamaracse-
keső vendégfellátásával.

Hamlet.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzesse Thomas
A. Szövegét írták Carré és Barbier. Ford. Bühm G.

Személyek:

Hamlet	Takáts	Marcellus	Ney B.
Claudius	Ney D.	Horatio	Szendrői
Szellem	Kornai	Gertrud	Diósné
Polonius	Mihályi	Ophelia	Bianchi B.
Laertes	Kiss B.		

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 8-án.

Figaro házassága

vagy: egy napi boldogság.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Beaumarchais. Fordí-
totta Paulay Ede.

Személyek:

Almaviva gróf	Horváth	Fanchette	Ligeti
Rosina grófné	Alszegei I	Cherubin	Molnár R.
Figaro	Dezso	Bartholo	Ujházi
Zsuzsi	Gerő L.	Bazillio	Gabányi
Marceline	Vizvári	Don Guzman	Vizvári
Antonio	Szigeti	Jegyző	Latabár.

Kezdeté 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 8-án.

Cimzetes feleség.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: François de Curel.

Fordította: Kóbor Tamás.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 8-án.

Délután 3-kor mérsékelt helyárakkal:

Többsincs királyi.

Magyar népmese 3 felvonásban, 6 képben. Irta:

Benedek Elek.

Este:

Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és

Rákosi Viktor.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 8-án.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

Az igmándi kispap.

Népszinmű dalokkal 3 felvonásban. Irta Berczik Á.

Személyek:

Nagy János	Szabó	Biri	Izsóné
Erzsi	Szabóné	Király Pista	Solymsói
Ferenc	Vidor	Lazsák Zsuzsa	Hegvi
Eszti	Blaha L.	Bátor	Horváth

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. február hó 8-án.

New-York szépe.

Operette 2 felvonásban, 6 képben. Irta Hugh

Morton. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Ze-
néjét szerzesse Gustave Kerker.

Személyek:

Bronson	Sziklai	Cora	Margó
Harry	Ráthonyi	Kenneth	Giréth
Kurt	Vidor	Blinky	Rózsahegy
Snifkins	Mátrai	Kissie	Róza L.
Twiddles	Beáthy	Fifi	Ledofsky

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Csütörtök, 1900. február hó 8-án.

A dobsinai jégbarángeről.

Transvaal.

A vas.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

KÖRÜTI FÜRDŐ
GÖZMOSÓ

Erzsébetkörút 51-53.
Gőz-, por-
cellán- és
kád-fürdők.
Téli-nyári
usoda.
Hidrogén-cura.

A gőzmosóda gyorsan és gondosan teljesíti megbízásait.

Nagy butor-eladás.

2 székreny, 2 ajtó, díofa fényezett	34 frt	1 ebédlőszék, ónémet stíl	4 frt
2 ágy, díofa, fényezett	22 "	1 íróasztal, 3 fiókos	16 "
1 éjjeli székreny, díofa, fényezett	8 "	1 hálósza, matt díofa	125 "
1 mosdó, 2 ajtó, díofa, fényezett	14 "	1 hálósza, faragott	170 "
2 székreny, 2 ajtó, díofa, matt	38 "	1 garnitúra cépre- vagy bourette- behuzat	60 "
2 ágy, magas, díofa, matt	38 "	1 garnitúra selyem-behuzat	80 "
2 éjjeli székreny, díofa, márvánnyal	22 "	1 garnitúra plüss-behuzat	95 "
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv.	46 "	1 szalonszta	10 "
1 díván, magas támla szőnyeggel	40 "	1 consol márvánnyal és tülkőr	26 "
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	14 "		

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepé
Budapest, Erzsébetkörút 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

Hétfőn, február 19-én, a Royalteremben

G U R A

Jenő szász kir. kamaracsekeső egyetlen dalestélye.
Közreműködő Schweitzer Elza bécsi zongoraművész.
Jegyek 10, 6, 4 és 2 kor. Mery Béla zeneműkeres-
kedésében.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma nagy előadás.

Hatásos siker! Fenomenális!
Thereses tanár
delejes parodisztikus jelenet.

Sennora Montero

az arragoniai szépség.

Mr. Ganova

centurionista.
Ugymint az ujjonnan szerződött ki-
tűnő művészek.

Előlegesen jelentés! Szerdán, 1900. február 14-én
Közszeghy Jenő főrendező jutalomjátéka.

A „Szép Heléna“

Félix János bécsi híres tenorista
első vendégszereplésével.

Jegyek elővetelben kaphatók: Weisz A.
nagyfőzde, Károly-körút 26. és a nappali
pénztárnál.

18. Hagenmacher H-Söröző

Palackok
Különlegességek:
Szalonsör.
Maláta Sör.
GYÁRI FŐLTÉS

125.000 HECTOL.
ÉVTERMELES

Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5.
Hagenmacher Kőbánya-Hagenmacher Budafok.

VÉR-PIROS

faj-narancs

helyben száza 250. 3, 4 és 5 forint. Vidékre vasúton szállítva
egy eredeti liter 150-160 darab 4 forint 75 krajcár.

Vérpiros faj-narancs	1.75	Rum	
Vérpiros muscat-narancs	1.50	Jamaica rum 3 csillagos	1.50
Medián faj-narancs	1.40	Ananász-rum legfin. angol	2.40
Jafa, óriás narancs	1.40	Francia rum, angol	2.40
Mézárú narancs 60 drb 2.	1.20	Cognac, magyar finom	1.50
Citrus szép tartós	1.35	Cognac, Martell Medicinal	4.-
Marcz görög	1.35		
Citrus, olasz 5-6 róza	1.49		
Citrusok, 1 horodó 60 drb	1.49		
Alma erdői faj	1.50		
Jamaica rum 5 lit. üveg	5.-	Jamaica, legfinom., kilója	1.25
Ídei birgogya-méltai	1.10	Cuba-ortorio	1.40
1 k. datolya tündi	0.80	Cuba igen finom	1.80
1 k. muskát datolya francia	1.20	Cuba-Potosi legfinomabb	2.10
1 k. cukros gyümölcs	1.80		
1 k. Narancs-sör	1.40		
1 k. Salton-banban 1.20 és 1.60			
1 k. Csokolád-banban creme	1.80		
1 k. Francia mandula	1.80		
Füge igen finom	0.50		
Gőzöltött finom vegyes déli- gyümölcs kilós doboz	1.40		
Csokolád fin. vanil. feltölt	0.70		
Banban-banban, kilója	1.20 és 1.60		
Citrusok-kegyer darabja	0.25		

Tea

Ocean csodái tea 1.50
Csemette kov. tea legfin. 2.-
Jamaica keverék tea 3.-
Szárazított tea 1.-
Szárazított tea 1 doboz 1.-

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari fűszerkereskedő
Budapest, IV. ker., Keckeméti-utca 15. sz

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stílusban ujon-
nan átalakítva. Ma és mindennap
Tisztelettel

PETÁNOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss va-
esto csora. A gyönyörű téli kerten kívül a mulatságok,
lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehérterem és
elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

VÁSZON ÉS ASZTALNEMŰ
GYÁROSOK
SZEPESSÉGRŐL.
Ajánlják hírneves gyártmányaikat.
FŐRAKTÁR:
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. szám
Házias-basár épület.

Minden darab gyársink-
ból származó árut jelen
vedjeggyel
látjuk el.

Wein Károly és Társai.

VALÓDI SZEPESSÉGI
VÉD-
JEGY
EGHT ZIPSER

Sternberg Ármán és Testv.
cs. és kir. udvari hang-
szergyár.
Központi főraktár:
Kerepesi-ut 36.
Gimbalmok

Mégis
csak legjobb a
KÁVÉ és TEA
közvetlen a tengeri hajóról,
FIUMÉBÓL.
FRATELLI DEISINGER cégtől.
A szétküldés 5 kg-os zsákokban is.
Arjegyék bérmentve.

Prévost Marcel:
A SCORPIÓ.
Francia eredetiből fordít.
Br. Podmaniczky Horác.
Ára 1 forint.
Megrendelhető a
Budapesti Napló
kiadóhivatalában
József-körút 18.

FOLIES CAPRICE
Eredeti!! Ma Ujdonság!!
„Messalina.“
Előzőleg:
Die Wunderkur
és
Egy karambol okai.
Továbbá fellép a kedvelt dalénekeső
Sofie Ferenczy.
Erkély incognito páholyok.
Kitűnő konyha és italek. — Mérsé-
kelt árak.

Jókai Mór:
Erdély aranykora, regény
Török világ Magyarorszá-
gon, 2 kötet, történeti
regény
Egy magyar nábob, 2 kötet
Kárpáti Zoltán, regény
Hétköznapok, regény
A régi jó táblalábak, reg.
Csataképek a magyar szá-
badságharcból
Díszes félbőrbe kötve 4
3 forint helyett 2 forint
15 krajcár.
Kapható a
Budapesti Napló
kiadóhivatalában
József-körút 18.

Meinl Gyula
kávéraktára
BÉCS.
Központ és iroda:
BÉCS,
I., Fleischmarkt 7.,
saját házában.

Fiókok: IV., Wiedener Hauptstrasse 16,
VII., Neustiftgasse 28,
VII., Mariahilferstrasse 112.
XII., Meidling, Schönbrunnerstrasse 261,
XVII., Hernalser Linie, Stadthahn-
Viaduct 86,
XVIII., Währinger Linie, Stadth-
Viaduct 118.
Depot: X., Himbergerstrasse 17.
Depot: Hietzing, Wattmann-gasse 15.

Gőz-kávépörkölő és fűgékávé gyár
BÉCS, VII., Neustiftgasse 28.
Telefon 3720. Telefon 3720.
5 kgr. küldeménydíjmentesen.
Vásárlásoknál tessék a címre ügyelni.

Titkos betegségek

gyógyítására e specialista legjobban alkalmas számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hagyasólyvást, hólyagbajokat, tulakóros sebeket, szyphilist, ennek következményeit, makacs borbajokat és az énfertőzéstől tanadt ídőbetegségeket.**

Meglepő az eredmény férfui gyengeségnei (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerek.

Lakas: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz. (Dohány-utca sarok, I. emelet). *Férfiön várótermék.*

Bejártat a lepesőnél. *Férfiön várótermék.*

Bejártat délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

Éppen most jelent meg:

A magyar színművészet

Szerkesztette: **B. Virágh Géza.**

Előszóval ellátta: **Rákosi Jenő.**

Gyönyörű díszmű 250 képpel.

A legjelebb írók cikkeivel és az összes színészek és színésznők önéletrajzával.

Ára díszes vászonkötésben 5 frt. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában **József-körút 18.**

REKLAM-PLAKÁTOK

(utcai falragaszok és kifüggeszhetők)

művészies kivitelben

papír és celluloidon és minden egyéb reklám különlegességek

mintaraktára

VAJDA ÉS WEISS

— BUDAPEST, —

V., Fürdő-utca 4.

„Fortschritt”

Registrator

(levélrendező) magyarországi vezérképviselete.

Irodai cikkek raktára, finomabb kivitelű **kő- és könyvnyomdai munkák felvétele.**

Pargleitner J. gyógyszerháza

a „Szarvashoz”, Gráa.

Engelhoffer ideg- és izomerősítő esszenciája

Számos alposi növényekből. *Aró-, felf-, trüben- és koronacsontifájdalmak, továbbá a vértágok, az egész test és az idegek gyengétségé ellen. Egy üveg ára 50 kr.*

Stiriai növénynedv

(Steierischer Kräuteraft)

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyájkodás, rekedtség, idült hurut és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá a légzőszerveket összes bajjal ellen legjobb sikerrel használják. Egy üveg ára, Budapesten átvéve, 38 kr.

Dr. Wuchta növénykenőcse

fájdalomcsillapítólag és gyógyítólag hat közövény, csusz, szaggatás, izmek és idegek merevsége, zúzások, helyi görcsök és hasonló bántalmaknál. Nagyobb üveg ára 1 frt, kisebb üveg ára 60 kr.

Főraktár Magyarország részére: **Török József gyógyszerháza Budapest, Király-u. 12.**

Raktár azonkívül az ország csaknem összes gyógyszerházaiban.

„Reuma-szesz”

orvosi tekintélyek által kit. ell. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatású, a test bármilyen fájdalmát, u. m. reuma, csusz, ischias, közövény, szaggatás, szúrás, nyílású stb. ellen. Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. 1 üveg ár. 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszerházaiban, ugyancsak a kószlók

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Főraktár: **Török József gyógyszerháza, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszerháza „Nador”-hoz.**

GUMMI

A legfinomabb fenn álló és anélkül különlegességek, valódi jótállás mellett. Roulé eredeti dobozban, tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Roulé egyenként csomagolva, tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Capotte americ. (rövid) fehér színű, tucatja 3 és 4 frt. na-messzintű 2 és 6 frt. Viktoria, tucatja 4, 6 és 8 frt. Ezüstnyag (hosszú) tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Halbnyag (rövid) tucatja 4 és 6 frt. Poly Porus Haase, dróbjá 2 frt. Poly Porus Mensinger, dróbjá 2.50 frt. Parisiós spongya, tucatja 4, és 6 frt. Nőnek legújabb **Dianna**, Teufel-féle, 3-Strig.

Csakis **Pollitzer Mór és Fianál,** Bpest, Deák Ferenc- tea 10. kaphatók.

Most jelent meg!

A polgár, mint esküdt.

Irta: **Dr. Gonda Dezső.**

Ára angol vászonkötésben 1 frt 20 kr.

Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, **József-körút 18.**

Olaszország Remekkei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy **2000 fényképből álló gyűjteménye.**

Remek diszalbum hosszukás negyedréf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer. **A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.**

igazgató: **LAURENCSCIC GYULA.**

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, **művészeti elrendezése és fényes kiállítása,** valamint nagy, **pompás és tiszta fényképfelvételei** által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felöltelt képek, melyek **teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek,** az olasz vidék beható ismerete s az ottani **építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása** alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadréf oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkincseinek, **lebilincselő szöveg** szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalanul nyomott clischével; e diszalbumbal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek **értéke minden időben maradandó lesz** s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb körében éppen ugy, mint **a művészetet-kedvelők, művészek és tudósok között** a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyuttal **nélkülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.**

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészeti teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 18 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 „ 14 „ 40 „ | 30 „ 36 „ — „

A kiadóhivatal, Budapest, V., Méréleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két hetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 2 kr. Címmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kinostári bélyegdij jár.

A hirdetésre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-kört 18. szám.

Levélbéli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ

részére a kiadóhivatalban József-kört 18., valamint a következő dohányszomszégekben:

Breuer növeket, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemesek-féle társaság Pötlön-téren.

Benda Józsefné, Andrássy-utca 58.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V. dohány-nagytársaság, Kerepesi-utca 1.

Deutsch Miksa, Andrássy-utca 35.

Szántó Mór társzdejében, Kecskeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Hiába neked, te jószágos Isten, hogy ideálom hallgatásának nem közöny, hanem az volt oka, hogy szombati zenetemet nem olvastam! Mennyit szenvedtem e három utolsó nap alatt, azt csak az tudna megérteni, ki szerelmem nagyságát ismeri. Remélek ismét, de annak emléke, hogy közeledéseimtelmen nem viszonzódat, arra késztet, hogy elhatározásom mellett megmaradjak. Tehát add hétfő estig tudni nekem, hogy szeretsz-e még úgy, mint valaha, képes volnád-e dacolni szerelmedért az egész világgal, akard-e, hogy továbbra is szereselek? Ha akard, ha megengeded — isteni boldogságot ajándékozni szegény, elcsüggedt lelkemnek — én szeretni foglak továbbra is imádatlaltal, forrón, lángolóan! De ha nem add tudtóra ezt — félreállok utadból, csendesen megadással fogom nézni, hogy folyik el szívem vére napról-napra, de nem háborgatnak tőbbé... Álom volt, szép álom — ez kísérjen el engem a túlvilágra! 5699

Levélét megkaptam s mint kívánta, elégettem. Sokat í lélhetnék soraira, de mint addig, ezután is halgatok és szenvedek annak a becsületiért és boldogságért, kit, ha nem szerettem volna annyira most talán a szerencsétlenekben látok... Lehet hogy magyartársom nem volt félria de becsületos. Boldogságom ösztöppe, do lelkömörtemen nyugodt. Ezt nevező én közönynek, ezért okozott nekem oly nagy fájdalomt soraira, a mit bizony meg nem érdemeltem. Üdvözlő mindig szerető és hű barátja. 5701

Melyik gazdag előkelő ur akar egy fiatal, szép előkelő hölgy barátja lenni? Levelet „discretió” jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 5704

„Alfa” alatt levél van a főpostán poste restante. Kérem elvitetni. 5702

Fiatall üzletvezető (kereskedő) nősnői óhajt, oly jó családító való írnót nére, kinek 6000 korona hozomány van, hogy az általa 6 év óta kezelt üzletet átvehesse. Levelek „Boldog házasság” címen e lap kiadóhivatala továbbit. 2741

Használt

férfinruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót. IV., Kristóf-tér 2. Kívánatra a vevő a helyszínén megjelenik. 2774

A boer

háborúból bal karom megebesülte most érkeztem haza. Magas, fekete-hajú és bajszos 28 éves fiatal ember vagyok. Beszéltem az angol, francia, német, olasz és magyar nyelveket. Megtakarítottam 8000 dollár. Hölgyeim! Szépet és jót keresek Önök közt, kit feleségemmé szeretnék tenni. Csakis komoly ajánlatokat kérek „Hű és odaadó” jelleggel e lapoz. 2769

Meguntam

a gondatlan egyedülálltet és habár csak 32 éves vagyok, házasondi akarok. Igényeim szerények. Arcoképet nem kérek, azonban személyes találkozás céljából teljes címet kérek. Discretió becsületeszóra biztosított. Leveleket „Komoly szándék” jelleggel ellátva a kiadóhivatalba kérek. 2768

Házasodni óhajt

egy csinos, fiatal, jó családból való állami (uniformis) hivatalnok. Jelenleg fizetés ugyan csak 2400 korona, ellenben előléptetés már legközelebb várható. Azon t. szűk vagy gyámok, kik ezen már nem szokatlan uton velem érintkezni óhajtanak, teljes tisztelettel kéreknek, vagy arcoképet, (melyeket becsületeszóra diskreció mellett visszazármatatok) vagy levélileg „C—ky” jelge alatt e lap kiadóhivatalához küldeni. 2761

„Helén”-nek

kérem teljes címet és ezután megjelölöm a találkozás helyét, C—ky. 2767

Igen egyszerü,

befektetés nem igénylő találmány eladó. Félleg asztalosok, építővallalkozók számára alkalmas. A találmány oly természeti, hogy könnyen megszerezhető hozzá a hatóságok ajánlása, mert régén érzett és sokszor hangzottak szükségesnek tesz eleget. A feltaláló kész volna esetleg közös nyereségre dolgozni a vállalkozóval. Reflektánsok címei kéretnek. Találmány” jelzés alatt e lap kiadóhivatalába. 2746

18—20 éves

fiatal, művelt és szép leány ismeretségi kéresem 28 éves, középtermű fiatal ember vagyok. Bírnom az angol, német és magyar nyelveket. Hozomány nem szükséges, mert egy előkelő vállalatnál szép fizetésű tisztviselője vagyok. Ajánlatokat kérek „Epigramm” jelleggel e lapoz. 2768

Postabélyeget

1899. évből való 1 frtosat használatlan veszek 5—10 dbot. Cim a kiadóhivatalban. 2749

Raktárnoki,

pénzbeszedő, üzletvezető vagy más effélé állást keres intelligens nő megjelenésű kereskedő. Cime a kiadóhivatalban. 2768

Angol

tanítóit vagy tanítónt keresek. Ajánlatot „Dr. Juris” cim alatt e lap kiadóhivatalába kérek. 2757

Könyvvezető

ki a legjobb bizonyítványokkal rendelkezik nagyobb házakból, ajánljok magyar-német könyveinek vagy bármily irdad munkra. Hosszabb idő óta lévén állás nélkül nagyon szerény kezdő fizetéssel megelégszik. Cim a kiadóhivatalban. 2770

Előkelő

családból való „comptorista” ügyes gyors munkás könyvelői vagy magánintézkari állást keres, esetleg megfelelő övadékkal is rendelkezik. Ügyes megkeresések „Ügyes” címen a kiadóhivatalba. 2771

Kísasszony

ajánljok társzdebe vagy üzletbe mint elárúsító. Cim a kiadóhivatalban. 2767

Francia bonne,

kézmunkákban és géparásban jártas, gyermekápolásban igen megbízható, továbbá egy francia ját-szótárs, kisebb gyermekek mellé igen ajánlatú, 60 frt évi fizetés, 2 évi szerződéssel és utiköltségek megtérítése Franciországból és egy okl. magyar gyermekkertész, állást keresnek Pfeiffer Nándor úgynöksége által Budapest, Hársfa-utca 42. 5703

Wanted

An American or English Lady who has patience to teach and amuse a little girl of three for the day. Letters per English Lady to the office.

Kocsis.

Egy erőteljes fiatal ember, ki a szláv és magyar nyelveket beszéli, bármily szakmához kocsisnak ajánljok. Cim a kiadóhivatalban. 5698

Cimbalom

fekete, remek vésett és aranyozott díszítményekkel, pedál hangjegy és gyertyatartóval ellátva (200 frtos) jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5700

Könyvelő,

ki hosszabb ideig nagy okoskni volt alkalmazva s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 5742

Kereskedelmi

iskolát végzett könyvelő, ki a könyvelést egy nagyobb üzletben önállóan végzette, kitűnő írással bír állást keres. Cime a kiadóhivatalban. 2705

Előkelő

esaládnál a Kerepesi-ut és Muzeum-kört közelében, distinguált hölgy részére csinosan butorozott szoba, esetleg teljes ellátással is azonnal kiadható. Cim a kiadóhivatalban. 2743

Óvadékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézkedő hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona.” 2723

Kossuth Lajos

életnagyságú kitűnő mellékpe (kézfestés) díszes aranyozott keretben 60 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685

Házmasternek

ajánljok egy jelenleg isoly minőségben levő tisztességes egyén. Cime megtehető a kiadóhivatalban. 2712

Bármily

foglalkozást elvállal erőteljes fiatal ember. Cim a kiadóhivatalban. 2728

Gyorsírási

tanító magán tanításra vagy korekt gyorsírási felvételre vállalkozik. Cim a kiadóhivatalban. 2764

Okl. izr. tanító,

ki a héberben is jártas, gyenge tehetséggü gyermekket sikerrel oktat, még néhány szabad óraval rendelkezik. Szíves megkereséseket „Tanító 30.” jellegre kiadóhivatalra kérek. 2718

Fehér varró

ajánljok javítások elkészítésére, házba is jár. Cim a kiadóhivatalban. 2763

Fűszerüzlet.

14 év óta fenálló kftűnő fűszerüzlet azonnal átvehető, az átvételhez 1500—2000 forint szükséges. Az üzlet menetéről személynem meggyőződhetni. Cim a kiadóhivatalban. 2762

Egy agárkutya

találattott a karácsonyi ünnepek alatt. Cim a kiadóhivatalban. 5692

Ügyes vasalónő

ajánljok házakhoz. Cim a kiadóhivatalban. 2745

Egy

nagyobb lap expeditora keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Cime a kiadóhivatalban. 2737

50000 korona

2—3 élelőndő háza, II-ik tételre kölcsön adatik. Ajánlatokat „B. S.” jelge alatt a kiadóhivatalba elfogad. 5698

Az anyalföldi

rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 378□ öl ölcson eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2744

Megveszem

az „Universum” és „Gartenlaube” múlt évi folyóamat. Cim a kiadóhivatalban. 2730

Üzlethelyiség

a főváros legelőkelőbb helyén azonnal adható. Ugyanott egy kis ház eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2713

Bolthelyiséget

keresek az Erzsébet-köruton a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirokattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J.” jelleggel e lapoz küldendők. 2713

Csinosan butorozó

lönbejáratu tisztáz szoba, hólgynek vagy urnak február 15-re ölcson kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2740

Kitűnő gyermekruha varró

A nagybecsűt előkelő hölgyközönség figyelmét bátorodom ezzel felhívni, miszerint a legelőkelőbb és a legkényvesebb izlésnek megfelelő gyermekruhákat jutányosan elvállalok. Joél Mór ur gyermekruha-csoportjában éveikig működtem. Cim e lap kiadóhivatalában. 2754

Az Andrássy-ut

közvetlen közelében — egy mellék-utcaiban — egy szoba, konyha és hozzá tartozó öböl álló éves lakás, butorozva, igen ölcson azonnal kiadó. Ha az illető május hónapig többé ott megmaradni óhajtaná, a butorok örök áron eladó. A butorok darabonként is eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatala. 2755

Jókai

összes műveit óhajtom megvenni ölcson áron. Cim a kiadóhivatalban. 2729

Köhögésgnél,

rekedésgnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemete-fütkörkát.

Bernátfalván

(Pusztafértin) 1500 □ öl telek kuttal együtt sürgősen eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2536

ERÉNYI-féle

kitüntetett „NERVINA” nagy füveggl 80 krajcar. Legjobb: esz, köszvény, esontbantalmak, derékfájás és szaggatás ellen. 8330

Eladó

butorok. Legelegánssal kivitteli és kitűnő minőségben készített háló, ebédös és szalonberendezések, valamint egyéb butorok 20% al ölcsonban kaphatók mint bárhol másutt, Szabó Ferenc és Társánál Budapest, Kerepesi-ut 12. sz. (Vidékire biztosított szállítást.)

Készpénz

kölcsön birtokokra és házakra valódi becsült háromszegveszdi. El. helyre is 20—60 évi örökösletre. Birtokok telmondhat bármikor, pénzintézet ellenében nem. Leányteljes 14 nap alatt. Konvenciók bevezetésre és illetékmentes. Semmi ölcsonos költés. Beküldendő csakis telekönyv kivonat, valamint kataszteri birtokrajz másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-

Forgalmi-Intézet, Bud.pest, VI., Váci-kört 39

Elő budapesti

Kávémagazin szétküldési osztálya

kávé

olvamolva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével

4/2 kg. Kuba kávé 7.50
4/2 kg. Moeca kávé 7.50
4/2 kg. Jáva kávé 7.50
4/2 kg. Gyünyg kávé 7.50
1/4 kg. Csász. kev. tea 1.60
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelék tea —.90

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-bajorvasutak kötélek. (Sajtóhídeka helyesbítés.) A fenti kötélek forgalomban gaborba stb. szállítására 1899. évi augusztus 1-től érvényes III. rész 2. füzetének 204. oldalán Probstzalla állomásal való forgalomban a „csomóponttól” kitüntetett részidőttel „20”-ról ezenell „203”-ra helyesbítettik.

Budapest, 1900. febr. 1.

A magy. kir. államvasutak igazgató-fővága, egyszerűmind a részes vasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjazt.)

Hölgyeim!

Nem kell az arebétől elhanyagolni, hanem mellett a napnapra, hídegei a szerepek vagy más tisztalattal felöltököldök, használják csak a **Mille fleurs crémé**, mely vögytíz, zsirtalan, nappal is használható. Probstszegly 50 kr. könyvvény az are, kéz, haj ápolására. Szappan 40 kr. pudor fehér vagy rózsaszín 1 doboz 60 kr. Forrátkar: Török Magyarországban, Király-utca 12. sz. Lelekimeretesen merem ajánlani hajfészt vizemet, mely 6sz hajnak egy negyedóra alatt eredeti színt visszajadja, 2 üveg 3 frt, lélegzős három hónapiig fokote, barna, szőke színpig. Nem ölcson ajánlalom hölgyeinek a **Homlokot**, mely rövid idő használatra utána a resket kitöltesen kismisítja, fő más, fehéré változza, nappal vagy éjjel alkalmazható, egy homlokot 60 évéig eltar. ára utasítással 1 frt 50 kr. Kftűnő fogpaszta, próbatéteggel 60 kr. Levéleke bizalommal hozom. **Biztos eredményért**, ekkimé artalmatlansággal: kezeskedem. Ünnevélelel bárholo küldöm. Ünnelíde, Budapest, VII. körút, Behtien utca 12 b.

Zálogházi

cédulákat veszek. **Eladó** 13 latos ezüst evőékszeteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, háltafkát, falókat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőékszeteket 138 frttól kezdve, dus vásárlésért mindennemű ezüst műtővs tárgyakban, arany ferflócsok köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, tula remon-török 6 frt.

Grünberger Armin

Béla örökései Budapestben. IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Hárisházár. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

A legjobb szivarka

hölgyeket árusítja az **Urania** szivarkahölgye bizományi raktár Budapestben, Kertész-utca 35. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Uri Havelock 7 frttól,

Női Havelock 9 frttól,

Fiu Havelock 4 frttól,

Leány Havelock 5 frttól feljebb.

A legjobb csak

Justitz Leopold,

Jodenruha-specialista

BECS,

IX., Währingerstrasse 48.

Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házának az osztr. turista, a touring-club és számos kerekpártyiet stb. szállítója.

városi öltöny 12.—

LODEN menekőkftűnő 12.—

LODEN hajtköny 12.—

LODEN turista-öltöny 12.—

LODEN molnár-öltöny 12.—

LODEN süttő-öltöny 12.—

LODEN öltöny 12.—

LODEN lojumla 12.—

LODEN donosoknak 12.—

LODEN erdőszőlő 15.—

LODEN erdőkertölő 15.—

LODEN vihargallér 5.—

LODEN gamaszi 2.50

LODEN viharköny 5.—

LODEN korcsáros galler 5.—

LODEN dress sapka 5.—

LODEN káival mindegyik 5.—

LODEN mindegyik 5.—

LODEN iskolai-öltöny 8.50

LODEN iskolai-köny 4.—

LODEN fu-öltöny 5.—

LODEN fu felsőöltöny 6.—

LODEN öltöny 12.—

LODEN sacco és mellény 8.—

LODEN vadászölt. 15.—

LODEN hegyi kávé 7.50

LODEN vászázka 5.—

LODEN köny 12.—

LODEN irodakabát 5.—

LODEN nadrag bosszu 4.—

LODEN nadrag rövid 6.50

LODEN felöltő 10.—

LODEN zokkakabát 7.—

LODEN valamint minden ölcsondíjat ruhadrabb mindenféle fajta lodonból a lehető legölcsonn nagyban árák mellett; minden fennvezeték elke jobb minőségben is és minden árvalászában készletben tartatik; — Mintak képes árjegyzékét ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobb árú árúzzatok. Nem töltött akadálytalant kísérletelt vagy a